

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI

securitatea

STRICT SECRET

Nr. 3 (63) — 1983

securitatea

1983

641

Exemplar nr.

STRICT SECRET

Cuprins

pag.

Mesajul tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU adresat lucrătorilor Departamentului Securității Statului, cu prilejul împlinirii a 35 de ani de la crearea organelor de securitate

3

Telegrama adresată tovarășului N I C O L A E C E A U Ș E S C U, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, comandant suprem al forțelor armate

6

TUDOR POSTELNICU, ministru secretar de stat și șef al Departamentului Securității Statului :

Organele securității statului la a 35-a aniversare

8

Sub semnul unei sporite exigențe în muncă

General-maior Aron BORDEA :

Fermitate sporită în cunoașterea, prevenirea și neutralizarea activității ostile desfășurate de legionari, foști condamnați contra securității statului și de unele persoane din rîndul oamenilor de artă și cultură

15

General-maior Emil MACRI :

Concluzii ce se desprind din analiza unor evenimente deosebite care au avut loc în obiectivele industriale. Perfecționarea muncii de securitate în vederea prevenirii producerii de evenimente în obiectivele economice

21

General-maior Dumitru GHERGUT :

Concluzii și sarcini actuale privind instruirea și verificarea surselor care s-au deplasat în străinătate în interes de serviciu sau personal

27

**ÎN SPRIJINUL
INVĂȚĂMINTULUI
DE SPECIALITATE**

**Pentru cadrele care
îndeplinesc sarcini de
securitate în mediul
rural**

**Din experiența
noastră**

PUNCTE DE VEDERE

* * *

Colonel Stelian CHELARIU :	
Intensificarea muncii de instruire și educare în spiritul autoapărării eficiente a întregului aparat de securitate	30
Colonel Ion LAZĂR :	
Executarea exemplară a sarcinilor din Programul de măsuri al Departamentului Securității Statului — condiție a unei munci eficiente	33
Colonel Constantin BARNEA-HULUBAȘ :	
Perfecționarea muncii de securitate în mediul rural în raport cu mutațiile din situația operativă	36
Colonel Vasile BUCURA :	
Răspundere sporită în asigurarea contrainformativă a obiectivelor cu profil de apărare	39
Căi de îmbunătățire a selectării locurilor, obiectivelor, mediilor și persoanelor care trebuie supravegheate informativ prioritar, în vederea prevenirii actelor de trecere frauduloasă a frontierei și de refuz al înapoierii din călătoriile efectuate în străinătate (consultație) — colonel Constantin PLEȘEA și lt. colonel Gheorghe PREOTEASA	42
Considerații privind cauzele și condițiile care generează sau favorizează săvârșirea infracțiunilor contra securității statului (plan de dezbateri) — căpitan Alexandru OLARU	47
Cîteva considerații cu privire la tehnica acțiunilor de dezinformare și influență vizind cadre și agenți de spionaj — colonel Gavrilă VĂLEAN și lt. colonel Nicolae CĂLUGARIȚA	56
Modul de acțiune al lucrătorilor posturilor de miliție comunale pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin privind asigurarea pazei și securității aeronavelor aviației utilitare folosite în prestarea unor lucrări pe raza lor de competență — locotenent-colonel Cristian CIOLCA	67
„Drum greșit“ — maior Ion SUFARU și lt. colonel Nicolae TOMA	72
Metode și procedee folosite pentru documentarea operativă a cazurilor aflate în lucru — colonel Gheorghe BLIDARU și colonel Ion LEOTICA	76
Modalități de valorificare prin mijloace de probă a datelor și informațiilor obținute în procesul muncii informativ-operative a organelor de securitate — lt. colonel Ion SIMA și căpitan Alexandru OLARU	79
Bibliografie la temele pentru pregătirea de specialitate a cadrelor de securitate (pentru convocările din anul 1983)	87

Publicația este editată în cadrul Centrului de informatică și documentare
Redactori : locotenent-colonel Dumitru DĂNĂU și maior Ana PĂUNA

MESAJUL

TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

adresat lucrătorilor din Departamentul Securității Statului,
cu prilejul împlinirii a 35 de ani de la crearea
organelor de securitate

Stimați tovarăși,

Cu prilejul împlinirii a 35 de ani de la crearea organelor de securitate — moment de o importanță deosebită în desfășurarea procesului de transformare socialistă a societății românești, de făurire și întărire a statului democrației muncitorești, revoluționare — doresc să adresez lucrătorilor de securitate, tuturor cadrelor Departamentului Securității Statului și Ministerului de Interne un salut călduros și cele mai bune urări.

În înfăptuirea revoluției socialiste și trecerea la construcția noii orînduiri, în procesul complex de întărire a rolului clasei muncitoare, al maselor populare în transformarea revoluționară a societății, în consolidarea puterii muncitorești-tărănești, a trebuit să creăm un stat nou, un aparat de stat nou, care să slujească și să apere interesele poporului, să organizeze și să conducă activitatea de realizare în viață a politicii partidului în toate domeniile construcției socialiste. Succesele istorice obținute de clasa muncitoare, de poporul nostru în lichidarea vechii orînduiri și edificarea noii societăți, în înaintarea neabătută a patriei pe calea socialismului, a progresului și bunăstării sînt rezultatul creșterii continue a rolului partidului în societate, al întăririi statului nostru socialist. În acest cadru, organele de securitate și miliție — ca organe ale puterii populare, slujind interesele socialismului, ale întregului popor — au contribuit activ la desfășurarea cu succes a revoluției și construcției socialiste în România. Acționînd sub îndrumarea și conducerea nemijlocită a partidului, ele și-au perfecționat continuu activitatea, răspunzînd în condiții tot mai bune importanțelor sarcini ce le-au revenit în această perioadă. Îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului, înlăturînd o serie de lipsuri și abuzuri care s-au manifestat în munca lor, organele de securitate au adus o contribuție de seamă la întărirea legalității socialiste, a ordinii sociale și de stat, slujind cu credință cauza revoluției, a socialismului, interesele de libertate, bunăstare și progres ale poporului român.

Pentru activitatea desfășurată în toți acești ani și pentru contribuția adusă la înfăptuirea politicii partidului, la consolidarea și dezvoltarea noii orînduiri, la toate marile realizări obținute de poporul nostru pe

calea socialismului, adresez, cu prilejul acestei aniversări, cele mai calde felicitări activului de partid, cadrelor de conducere și tuturor lucrătorilor din organele de securitate, din Departamentul Securității Statului și Ministerul de Interne.

Actuala etapă istorică de dezvoltare a societății românești pune sarcini deosebite în fața tuturor sectoarelor construcției noastre socialiste, a întregului popor. Pe baza analizei aprofundate a stadiului actual al societății, a cerințelor obiective ale mersului nostru înainte pe calea progresului, a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, Congresul al XII-lea și Conferința Națională ale partidului au stabilit un vast program de dezvoltare economico-socială a țării și de ridicare a ei pe o treaptă superioară, de adîncire continuă a democrației socialiste și de realizare a unei noi calități a muncii și vieții în toate domeniile de activitate. În acest cadru, în spiritul prevederilor Programului partidului, au fost puse sarcini și obiective deosebit de importante privind întărirea rolului statului socialist în conducerea democratică a societății, perfecționarea și ridicarea pe o nouă treaptă calitativă a întregii activități a aparatului de stat. În acest context, sarcini deosebite revin și organelor de securitate și miliție, tuturor organelor Ministerului de Interne, chemate să asigure apărarea și dezvoltarea proprietății socialiste — baza bunăstării oamenilor muncii — a ordinii publice, a avuției, liniștii și vieții tuturor cetățenilor, a cuceririlor democratice, revoluționare ale poporului. Noua calitate trebuie să se manifeste plenar și în activitatea organelor de securitate, a tuturor lucrătorilor din acest sector.

Societatea socialistă și comunistă pe care o edificăm în România presupune o largă democrație, participarea activă a maselor populare, a poporului la conducerea vieții economice și sociale, a întregii societăți — și aceasta cere să asigurăm întronarea trainică în toate sectoarele de activitate a unui înalt spirit de responsabilitate, de ordine și disciplină socială. În acest cadru, organele de securitate și miliție, acționînd în spiritul legilor statului nostru socialist, trebuie să vegheze permanent la aplicarea și respectarea strictă a legislației socialiste — ca expresie a voinței și intereselor întregului popor — să acționeze cu cea mai mare fermitate pentru prevenirea oricăror încălcări și abateri de la normele și reglementările societății noastre, de la regulile de conviețuire socială. Nici o încălcare a legii să nu rămînă nepedepsită — și, în același timp, nimeni să nu fie sancționat fără să fie vinovat !

Ținînd seama de faptul că edificăm socialismul în condiții cînd, pe plan internațional, are loc o agravare deosebită, o intensificare a activității cercurilor imperialiste, a forțelor reacționare, neofasciste, care desfășoară o activitate de subminare a socialismului, este necesar să ne îngrijim permanent de întărirea capacității de apărare a statului, astfel încît, în orice împrejurare, să putem da o ripostă hotărîtă tuturor încercărilor de a atenta la libertatea și independența patriei, la cuceririle noastre socialiste, la liniștea și pacea poporului. Dovedind vigilență și intransigență revoluționară, organele de securitate trebuie să zădărnicească orice tentative de a lovi în interesele poporului, să manifeste o atitu-

dine necruțătoare față de toți cei care se pun în slujba dușmanilor țării, trădează interesele națiunii noastre, ale patriei socialiste.

Lucrătorii de securitate au obligația de a promova consecvent spiritul revoluționar în întreaga lor muncă și viață, de a-și ridica neconținut nivelul pregătirii politico-ideologice, științifice și profesionale, spre a fi întotdeauna gata să-și îndeplinească cu competență și răspundere misiunile încredințate. Numai perfecționându-și neconținut pregătirea profesională și politică, sporindu-și permanent spiritul ofensiv, discernământul și combativitatea în muncă, lucrătorii organelor de securitate vor putea servi în bune condiții țara, poporul, cauza socialismului și comunismului în România !

În întreaga lor viață și activitate, ei trebuie să manifeste un înalt spirit de partid, răspundere comunistă, cinste și corectitudine, abnegație și spirit de sacrificiu în slujirea idealurilor nobile ale socialismului, a intereselor supreme ale patriei, partidului și poporului.

Ca organe ale statului socialist, ale democrației muncitorești, revoluționare, organele de securitate au datoria să acționeze permanent — în toate împrejurările — în strinsă legătură cu organele democratice ale oamenilor muncii, cu masele largi populare, în îndeplinirea sarcinilor și răspunderilor încredințate de partid și popor, în asigurarea muncii pașnice, a libertății și independenței națiunii noastre socialiste ! Ele trebuie să-și desfășoare întreaga activitate sub conducerea directă și permanentă a partidului, să răspundă nemijlocit în fața partidului de felul cum aplică politica partidului și statului în acest important sector al construcției noastre socialiste.

Îmi exprim convingerea că toți comuniștii, întregul efectiv al organelor de securitate vor face și în viitor totul pentru ca, sub conducerea partidului, să-și aducă o contribuție sporită la întărirea statului socialist, la apărarea cuceririlor socialiste, a independenței și suveranității patriei, la îndeplinirea mărețelor obiective ale făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism.

Cu această convingere, urez tuturor lucrătorilor din organele de securitate, oamenilor muncii și întregului personal din cadrul Ministerului de Interne, noi și tot mai mari succese în întreaga lor activitate, multă sănătate și fericire !

NICOLAE CEAUȘESCU

TELEGRAMA

adresată tovarăşului Nicolae Ceauşescu,
secretar general al Partidului Comunist Român,
preşedintele Republicii Socialiste România,
comandant suprem al forţelor armate

Mult stimate şi iubite tovarăşe comandant suprem,

În climatul de puternică angajare militantă, revoluţionară cu care întregul popor dă viaţă politicii partidului de edificare a societăţii socialiste multilateral dezvoltate, sărbătorind 35 de ani de la crearea de către partid a organelor de securitate, vă adresăm, cu adânc respect, expresia dragostei noastre fierbinţi, a preţuirii profunde şi devotamentului nemărginit pe care vi le purtăm, a mândriei patriotice pentru faptul că vă aflaţi în fruntea partidului şi a ţării, conducător înţelept şi încercat, călit în activitatea revoluţionară dăruită de peste o jumătate de veac slujirii poporului, luptei pentru făurirea unei noi societăţi.

*Dind glas sentimentelor de fierbinte recunoştinţă şi profundă mândrie pentru **Mesajul** ce ni l-aţi adresat — pe care l-am primit într-o atmosferă entuziastă, vibrantă şi care constituie pentru întreg aparatul de securitate un document mobilizator şi un program de acţiune — ne angajăm solemn să aplicăm neabătut în viaţă indicaţiile şi orientările deosebit de preţioase ce ni le daţi, să ne situăm la înălţimea exigenţelor puse în faţa noastră.*

Comuniştii, toţi lucrătorii din aparatul securităţii statului — avînd inimile pline de bucuria marilor transformări revoluţionare pe care le-aţi ctitorit în cei 18 ani de cînd conduceţi cu fermitate destinele patriei şi ale partidului — vă reafirmăm, cu mult respect, admiraţia şi suprema recunoştinţă pentru înalta cutezanţă şi deosebita clarviziune revoluţionară cu care militaţi pentru înfăptuirea celor mai nobile idealuri ale poporului, progresul neîntrerupt al patriei, afirmarea şi apărarea independenţei şi suveranităţii naţionale.

Mulţumindu-vă cu toată căldura inimilor noastre pentru grija deosebită ce ne-o purtaţi, pentru ordinele, indicaţiile şi orientările de inestimabilă valoare teoretică şi practică prin care ne călăuziţi activitatea, astfel încît aceasta să slujească plenar interesele patriei şi ale poporului, vă raportăm, mult iubite şi stimate tovarăşe comandant suprem, că organele de securitate, conduse nemişlocit de către partid şi avînd sprijinul larg al colectivelor de oameni ai muncii, militează cu vigilenţă şi combativitate sporite, cu spirit revoluţionar pentru îndeplinirea în cele mai bune condiţii a sarcinilor şi misiunilor încredinţate de partid şi popor, întreaga lor activitate integrîndu-se organic abnegaţiei şi eroismului cu care oamenii muncii acţionează pentru realizarea unei noi calităţi a muncii şi vieţii în toate domeniile.

În același timp, sintem conștienți că, pentru a ridica munca noastră la nivelul de calitate și eficacitate pe care îl cere actuala etapă a construcției socialiste, trebuie să acționăm mai susținut, așa cum dumneavoastră ne cereți, pentru dezvoltarea și afirmarea la toate cadrele de securitate a unui pronunțat spirit militant revoluționar, întărirea vigilenței și combativității, perfecționarea pregătirii politico-ideologice și profesionale, continua creștere a competenței și capacității de acțiune.

Insuflețiți puternic de tezele de o inestimabilă valoare teoretică și practică cuprinse în magistrala expunere pe care ați rostit-o la începutul acestei luni la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative de la Mangalia, de recente indicații pe care le-ați dat organelor securității statului și ale Ministerului de Interne, de îndemnurile și ideile de o covârșitoare forță mobilizatoare din mesajul ce ni l-ați adresat, sintem hotărâți să acționăm cu răspundere sporită pentru perfecționarea întregii noastre activități, să ne punem toată capacitatea și puterea de muncă în slujba transpunerii exemplare în viață a politicii înțelepte a partidului și statului nostru, care este rodul gândirii inovatoare, revoluționare și al acțiunii dumneavoastră neobosite pentru fericirea și prosperitatea poporului român, pentru pace și înțelegere în lume.

Desfășurându-ne întreaga activitate sub conducerea partidului, cu sprijinul permanent al oamenilor muncii și pe temelia trainică a legalității socialiste, vom acționa în modul cel mai hotărât — așa cum cer orientările dumneavoastră și interesele poporului — pentru preîntâmpinarea săvârșirii de infracțiuni și alte fapte antisociale, pentru aplicarea fermă în viață a conceptului de prevenire pe care ni l-ați dat, luând în același timp, potrivit răspunderilor și competențelor ce ne revin prin legile țării, toate măsurile necesare în vederea apărării cu strășnicie a cuceririlor noastre socialiste, independenței și suveranității patriei.

Fiind călăuziți în întreaga muncă și viață de exemplul dumneavoastră luminos, de nețărmurit devotament și dăruire comunistă pentru progresul neîntrerupt al patriei, ne vom strădui să ne situăm permanent la înălțimea încrederii acordate, să fim activiști dârzi și devotați ai cauzei partidului și poporului, asigurându-vă, mult iubite și stimate tovarășe comandant suprem, că și pe mai departe ne vom face cu cinste datoria, vom da — dacă patria și partidul o vor cere — contribuția noastră de jertfe și sînge la apărarea cuceririlor revoluționare, că vom acționa cu o voință de neclintit pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor ce revin organelor de securitate din istoricele hotărâri ale Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale Partidului Comunist Român.

Să trăiți, tovarășe comandant suprem !

**ACTIVUL DE PARTID ȘI DE COMANDĂ
AL DEPARTAMENTULUI SECURITĂȚII STATULUI**

ORGANELE SECURITĂȚII STATULUI LA A 35-a ANIVERSARE

TUDOR POSTELNICU

ministru secretar de stat

și șef al Departamentului Securității Statului

Inalta cinste și onoare care ne-au fost acordate prin MESAJUL adresat de către secretarul general al partidului, mult iubitul nostru comandant suprem, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, generează sentimente de fierbinte dragoste și recunoștință, constituind un puternic factor mobilizator în îndeplinirea sarcinilor ce ne revin din hotărârile Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale, a legilor țării, indicațiilor și orientărilor primite în mod permanent din partea partidului, personal a secretarului nostru general.

Aniversarea a 35 de ani de la crearea de către Partidul Comunist Român a organelor de securitate are loc în climatul de puternică efervescență politică și legitimă mândrie patriotică în care întregul popor, strâns unit în jurul partidului, al tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, a omagiat, recent, cu bucurie și entuziasm creator cea de-a XXXIX-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, act de importanță istorică crucială, care a deschis calea celor mai profunde transformări cunoscute în societatea românească, a îndeplinirii revoluției și construcției socialiste.

Prin amplele și emoționantele manifestări de pe tot cuprinsul patriei, oamenii muncii au dat glas dragostei, recunoștinței și atașamentului lor nețărmurit față de Partidul Comunist Român, au exprimat cel mai fierbinte omagiu tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al partidului, președintele republicii, pentru strălucita activitate revoluționară desfășurată de mai bine de o jumătate de secol, în vederea îndeplinirii idealurilor nobile ale socialismului și comunismului pe pământul patriei.

Printr-o fericită coincidență, sărbătorirea a 35 de ani de la înființarea de către partid a organelor de securitate are loc în condițiile în care comuniștii, toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, și-au exprimat profunda satisfacție și bucurie prilejuite de împlinirea a 18 ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, eveniment ce s-a înscris cu litere de aur în istoria României și care a marcat o nouă epocă în dezvoltarea patriei, caracterizată prin ample și profunde transformări revoluționare, prin cele mai grandioase împliniri din întreaga istorie a țării.

Toate mărețele realizări obținute de poporul nostru în acești 18 ani poartă amprenta proeminentei personalități a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, care a imprimat un spirit nou, creator și dinamic în în-

treaga viață economică și socială, a inițiat și finalizat profunde mutații calitative în dezvoltarea economiei naționale, a științei și culturii, în organizarea și conducerea științifică a întregii societăți. Purtind aureola strălucitei personalități și a vastei activități a secretarului general al partidului nostru, perioada istorică inaugurată de Congresul al IX-lea este denumită, pe drept cuvânt și cu mândrie patriotică, de întregul popor, de toată țara „EPOCA CEAUȘESCU”.

Cei 35 de ani care au trecut de la crearea organelor de securitate se împletesc strâns cu istoria făurită în acest răstimp de către poporul român, liber și stăpîn pe soarta sa, condus de eroicul și gloriosul nostru partid comunist.

În această perioadă, și mai cu seamă în ultimii 18 ani, de cînd în fruntea partidului și statului se află tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, România a parcurs mai multe etape istorice, iar poporul nostru a obținut realizări remarcabile, care au schimbat din temelii înfățișarea țării, viața materială și spirituală a oamenilor muncii de pe toate meleagurile patriei noastre.

România socialistă se înfățișează astăzi lumii ca o țară cu o industrie puternică și avansată, cu o agricultură înfloritoare, în plin proces de modernizare, o țară care dispune de un considerabil potențial științific național, de minunate condiții pentru dezvoltarea culturii și învățămîntului, pentru creșterea continuă a bunăstării și nivelului de civilizație ale întregului popor.

Este semnificativ faptul că industria socialistă a patriei noastre produce în prezent de aproape 54 de ori mai mult ca în 1938, produsul social a crescut de 14 ori, iar venitul național pe cap de locuitor de circa 15 ori.

Aceste mărețe realizări, evidențiate în mod succint, sînt rodul politicii profund științifice a partidului, al participării cu entuziasm a clasei muncitoare, a țărănimii și intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, la înfăptuirea obiectivelor și sarcinilor stabilite de partid pentru continua propășire a patriei.

Este o fericire pentru poporul român, pentru prezentul și viitorul țării, că în fruntea partidului și statului, la cîrma destinului național se află tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, conducător de excepție, personalitate predominantă a lumii contemporane, patriot și militant revoluționar, model de cutezanță în gîndire și acțiune, de dirzenie și dăruire comunistă în slujirea înaltelor idealuri de libertate și dreptate socială, de înflorire a patriei, de pace și prietenie între toate popoarele lumii.

Gîndirea cutezătoare și geniul politic ale tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU luminează perspectivele minunate ce se deschid în fața patriei, stimulează cugetul și voința întregului popor în lupta pentru aplicarea în viață a hotărîrilor celui de-al XII-lea Congres și ale Conferinței Naționale ale partidului, pentru ridicarea României pe noi culmi de progres și civilizație.

Ideile și tezele de excepțională valoare teoretică și practică formulate de secretarul general al partidului în cuvîntarea rostită la re-

centa Consfătuire de lucru de la Mangalia fundamentează orientări de mare însemnătate privind progresul rapid și multilateral al societății noastre socialiste.

Pentru cadrele securității statului, pentru întregul efectiv al Ministerului de Interne, cuvîntarea constituie un document de o deosebită valoare teoretică și un model de înaltă sinteză a principiilor și normelor de bază ale muncii de partid și, în același timp, un document practic de lucru, pentru a cărui transpunere în activitatea proprie va trebui să acționăm fără preget, cu un profund spirit revoluționar și de partid.

Una din ideile călăuzitoare ale cuvîntării a constituit-o sublinierea repetată a corelației dintre legalitate și democrația muncitorească revoluționară.

În întreaga noastră activitate și pentru o bună conducere sînt necesare cunoașterea și aplicarea cu toată fermitatea a hotărîrilor de partid, a legilor țării, a orientărilor și indicațiilor comandantului nostru suprem.

Cuvîntarea de la Consfătuire constituie un remarcabil document, care pune în evidență gîndirea creatoare, profund revoluționară a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, preocuparea susținută pentru îmbogățirea tezaurului politic și ideologic al partidului nostru, pentru creșterea rolului său conducător în toate domeniile de activitate, pentru ridicarea la un nivel superior a muncii de educare a comunistilor, a întregului nostru popor.

De numele și activitatea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretarul general al partidului, este indisolubil legată politica externă principală și dinamică a României socialiste.

Pornind de la interesele naționale ale poporului român, ale cauzei socialismului, păcii și prieteniei între popoare, partidul și statul nostru militează cu consecvență pentru adîncirea prieteniei și colaborării cu toate țările lumii, indiferent de orînduirea lor socială, pe baza respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, renunțării la forță și la amenințarea cu forța.

România, președintele său aduc o contribuție remarcabilă, recunoscută și prețuită pe toate meridianele globului, la lupta pentru soluționarea problemelor cu care se confruntă omenirea, pentru dezarmare, securitate și pace, pentru făurirea unei noi ordini internaționale. Toate acestea fac ca tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU să fie stimat și prețuit ca o personalitate de prim ordin a vieții politice internaționale, care s-a înscris în conștiința popoarelor ca erou al păcii.

Cursul nou imprimat de Congresul al IX-lea al partidului întregii vieți economice, sociale și politice a țării și-a găsit o puternică reflectare și în ceea ce privește activitatea organelor de securitate.

În acești 18 ani s-au produs profunde mutații calitative în concepția de muncă și structura organizatorică ale Ministerului de Interne, în formele și metodele de activitate ale organelor securității statului, care sub conducerea și îndrumarea permanentă a partidului, personal a secretarului său general, comandantul nostru suprem, tovarășul

NICOLAE CEAUȘESCU, au îndeplinit în tot mai bune condițiuni sarcinile de a apăra cu vigilență și fermitate cuceririle revoluționare ale poporului român, misiunile încredințate.

De asemenea, au fost prevenite și contracarate cu mai multă operativitate și eficiență acțiunile puse la cale de serviciile de spionaj și cercurile reacționare din străinătate, de unele elemente înapoiate din interiorul țării, lipsite de simțul realității sau rău intenționate.

În același timp, s-a acționat cu mai multă răspundere și fermitate în vederea apărării secretului de stat, a tuturor valorilor materiale și spirituale ale societății noastre socialiste, pentru aplicarea întocmai a legilor țării și respectarea legalității. Rolul hotărîtor în continua perfecționare a activității organelor de securitate îl au tezele și orientările cuprinse în documentele Congresului al IX-lea, ale congreselor și conferințelor naționale ce i-au urmat, în cuvîntările secretarului general al partidului, indicațiile deosebit de prețioase primite zi de zi din partea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU.

Sînt adînc întipărite în conștiința noastră întîlnirile periodice ale comandantului suprem al forțelor armate cu cadrele de conducere ale Departamentului Securității Statului, care constituie pentru noi bogate izvoare de învățăminte, concluzii practice și, totodată, un puternic factor de mobilizare a tuturor efectivelor Ministerului de Interne pentru îndeplinirea exemplară a misiunilor, a sarcinilor ce ne revin din hotărîrile de partid și legile țării.

Întreaga activitate a organelor de securitate își are fundamentarea teoretică în doctrina științifică și revoluționară, originală și novatoare elaborată de partidul nostru, de secretarul său general, cu privire la apărarea securității statului, avuției naționale, ordinei de drept socialiste, independenței și suveranității patriei, potrivit căreia apărarea patriei, a cuceririlor revoluționare este cauza și opera întregului popor — ce se înfăptuiesc sub conducerea partidului —, iar activitatea organelor de securitate se înscrie ca parte inseparabilă a procesului de făurire a orînduirii socialiste.

Cu originalitatea și cutezanța revoluționară caracteristice gîndirii politice și acțiunii sale practice, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a conceput și așezat la baza întregii activități a organelor de securitate principiile și normele care trebuie să le călăuzească munca, pentru a-și îndeplini în bune condiții rolul ce le revine în societate, sarcinile și misiunile încredințate de partid și popor.

Elementul principal în ansamblul acestor principii și norme îl constituie acela că organele de securitate trebuie să-și desfășoare activitatea sub conducerea și îndrumarea nemijlocită a partidului. Conducerea de către partid a organelor de securitate se identifică în concepția partidului nostru, a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, cu garanția că numai astfel ele vor reuși în toate împrejurările să manifeste fermitate revoluționară și combativitate, înaltă principialitate de partid, vigilență sporită, discernămint politic în aprecierea faptelor și evenimentelor.

Orientarea fundamentală pentru întregul sistem de apărare a valorilor materiale și spirituale ale societății noastre constă în prevenirea infracțiunilor și a altor fapte antisociale, activitate îmbinată orga-

nic cu eforturile făcute pe multiple planuri, pentru deplina așezare a relațiilor sociale pe bazele trainice ale legalității, ale eticii și echității socialiste.

Dat fiind faptul că pe fondul și ca urmare a intensificării crizei mondiale, a agravării situației internaționale, asistăm la o intensificare generală a activității antisocialiste și antiprogresiste, organele de securitate trebuie să fie tot mai prezente, pentru ca atunci când situația impune să dea o ripostă hotărâtă, fermă oricăror acțiuni îndreptate împotriva intereselor statului nostru, să fie necruțătoare față de cei ce încearcă să se pună în slujba dușmanilor țării, față de anumite elemente care trădează interesele poporului și ale patriei.

În raport cu actualele condiții internaționale, partidul nostru a pus în fața organelor de securitate cerința de a-și concentra eforturile pentru prevenirea oricăror acțiuni din partea unor cercuri reacționare din exterior, de a lua măsuri energice pentru a împiedica penetrarea în România a oricăror agenți ai serviciilor de spionaj și să zădărnicească încercările de poluare intelectuală și morală a climatului sănătos de muncă din țara noastră.

Una din direcțiile fundamentale ale perfecționării activității de securitate, în toată perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea, o constituie așezarea fermă a muncii de securitate pe temelia legalității socialiste.

În același timp, s-a pus în fața organelor de securitate, a tuturor organelor Ministerului de Interne, imperativul de a acționa cu maximum de fermitate împotriva celor care nesocotesc și încalcă legile, aducând prejudicii societății și intereselor patriei, astfel încât nici un vinovat să nu rămână nepedepsit. Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU ne-a cerut, de asemenea, ca în activitatea noastră să nu aibă loc ilegalități, să nu se producă abuzuri și nimeni să nu mai fie sancționat sau pedepsit pe nedrept.

Acționind în spiritul orientărilor și ordinelor comandantului nostru suprem, organele de securitate și-au întărit și diversificat continuu legăturile cu organismele democratice ale oamenilor muncii, cu masele populare, și-au perfecționat cooperarea și conlucrarea cu celelalte organe de stat, îndeosebi cu organele de procuratură și justiție.

În contextul preocupărilor pentru antrenarea oamenilor muncii, cu sprijinul organelor de partid, la prevenirea și combaterea unor manifestări antisociale, avem datoria să asigurăm informarea cetățenilor în legătură cu unele cazuri de infracțiuni și alte fapte antisociale, să ne aducem o contribuție corespunzătoare la pregătirea contrainformativă, acolo unde situația impune, cu respectarea strictă a cerințelor de conspirativitate și păstrare a secretului, impuse de specificul muncii de securitate.

În MESAJUL care ne-a fost adresat și sub a cărui puternică mobilizare ne aflăm, ca și cu alte numeroase prilejuri, comandantul nostru suprem ne atrage atenția și subliniază din nou necesitatea întăririi vigilenței și fermității revoluționare, ca atribute și trăsături de conștiință și de comportament ale tuturor lucrătorilor, ca principii și norme de muncă de la care nu vom admite nimănui nici un fel de abateri.

Să avem drept călăuză, așa cum recent tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU sublinia, imperativul potrivit căruia: „democrația revoluționară, statul democrației muncitorești revoluționare presupun o disciplină și o ordine desăvârșite. Socialismul nu se poate realiza prin nesocotirea legilor, prin încălcarea lor, prin manifestări de anarhie. Aceasta reprezintă o mentalitate și un spirit burghez și mic burghez, străin concepției clasei muncitoare, care, prin esența ei, este clasă disciplinată, revoluționară“.

Pentru organele securității statului, pentru toate unitățile Ministerului de Interne această teză este un ordin de misiune. Noi trebuie să executăm această misiune aplicând cu fermitate măsurile stabilite pentru ca organizațiile noastre de partid, împreună cu comanda unităților, să acționeze permanent pentru studierea și însușirea legilor — de sus și pînă jos —, iar fiecare cadru, în domeniul său de responsabilitate, potrivit atribuțiilor și competențelor, cu discernămintul care se impune, să nu îngăduie nimănui, sub nici un motiv, să nesocotească ori să încalce legile țării, hotărârile de partid, normele de conviețuire în societate.

Dacă într-un sector sau altul, cît de mic, cît de îndepărtat — spunea secretarul general al partidului — se produce o defecțiune, aceasta se răsfringe asupra întregului organism social. Prin competențele și natura atribuțiilor sale, organele noastre au sarcini importante în ceea ce privește asigurarea climatului de securitate internă necesar desfășurării optime a tuturor activităților economico-sociale în toate sectoarele de activitate.

Putem afirma cu răspundere că, spre deosebire de anii precedenți, s-a cooperat și se cooperează mai bine cu masele de oameni ai muncii și cu organele de miliție; s-au executat în mod corespunzător unele acțiuni în comun cu trupele de securitate, cu celelalte unități ale Ministerului de Interne, cu gărzile patriotice, precum și cu unitățile Ministerului Apărării Naționale, îndeosebi prin unitățile de securitate centrale și teritoriale.

7. Ridicarea permanentă a nivelului de cunoștințe politice și profesionale, formarea și consolidarea deprinderilor de tehnică a muncii trebuie să se facă numai și numai pe fondul dezvoltării unui puternic spirit revoluționar de partid. :

Așa cum ne cere comandantul suprem, cadrele noastre trebuie să fie buni specialiști, dar, în același timp, să fie buni revoluționari. Neîndoielnic că întreaga muncă politico-educativă a organelor și organizațiilor de partid și a comandanților trebuie să se integreze acestei viziuni profund novatoare, astfel încît toți lucrătorii Departamentului Securității Statului să nu fie doar simpli profesioniști în munca de securitate, ci autentici luptători pentru cauza partidului, oriunde sînt puși sau trimiși să lucreze, să-și desfășoare activitatea cu eficiență sporită și mîndrie patriotică.

În mod hotărît, prin toate mijloacele muncii politico-educative, în conștiința fiecărui lucrător de securitate, a fiecărui cadru al Ministerului de Interne, trebuie cultivat sentimentul că locul său este acolo unde ne cer partidul, comandantul nostru suprem.

Prin întreaga activitate politico-ideologică și cultural-educativă, va trebui să se dezvolte și să se consolideze înalte sentimente de patriotism, dragostea și abnegația față de partid, precum și hotărîrea pentru îndeplinirea în mod exemplar a misiunilor încredințate de partid și popor.

MESAJUL adresat de către tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, recentele indicații și măsuri adoptate de conducerea partidului pentru îmbunătățirea activității organelor securității statului, ale Ministerului de Interne constituie un nou prilej de a trage concluzii și învățăminte corespunzătoare din deficiențele care încă mai sînt în activitatea noastră. Măsurile adoptate deschid noi orizonturi și perspective întregii activități pe care trebuie să o desfășurăm pentru transpunerea în viață, cu mai multă fermitate, a sarcinilor ce ne revin din hotărîrile de partid și legile statului pe fondul creșterii calității muncii, a eficienței acestora.

Ca organe ale statului socialist, ale democrației muncitorești, revoluționare, ca activiști de partid și de stat, avem datoria să aducem o contribuție sporită la întărirea disciplinei și ordinii, în lumina tezei cu privire la corelația dialectică dintre democrație și legalitate. Aceasta impune să acționăm cu mai multă răspundere în direcția îmbunătățirii generale a stilului și metodelor noastre de muncă, pentru întărirea ordinii, disciplinei, sporirea eficienței muncii în rîndul tuturor cadrelor de securitate, așa cum ne-a cerut și recent comandantul nostru suprem.

Pe baza indicațiilor cuprinse în MESAJ, ne angajăm și cu acest prilej în fața conducerii partidului, personal a secretarului nostru general, că nu vom precupeți nici un efort pentru a asigura ridicarea, sub toate aspectele, a nivelului de conștiință politică, profesională și conduită în societate ale tuturor cadrelor, impuse de nobila calitate de activiști ai partidului în domeniul apărării securității statului.

Sarcinile și orientările primite prin MESAJ constituie încă un minunat prilej de a ne îndrepta gîndurile și sentimentele pline de dragoste și recunoștință fierbinte către tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, comandantul nostru suprem, de a exprima încă o dată, din adîncul inimilor, mulțumirile întregului aparat de securitate pentru grija permanentă ce ne-o poartă, pentru modul clarvăzător, ferm și hotărît cu care ne conduce și ne îndrumă în toată activitatea de îndeplinire a misiunilor încredințate de partid și popor.

Activul de partid și de comandă al Departamentului Securității Statului, întregul efectiv al Ministerului de Interne se angajează și cu acest prilej în fața comandantului nostru suprem, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, că, în toate împrejurările, vor acționa ca revoluționari, strîns uniți în jurul partidului, al secretarului său general, purtînd în conștiință flacăra vie a spiritului patriotic, convingerea că nimic nu este mai presus decît interesele partidului, ale țării, ale poporului, hotărîrea nestrămutată de a fi mereu acolo unde ne cheamă partidul, țara, comandantul nostru suprem, îndeplinindu-ne, cu orice sacrificiu, misiunile încredințate.

*Sub semnul unei sporite exigențe
în muncă*

General-maior Aron BORDEA

**Fermitate sporită în cunoașterea, prevenirea
și neutralizarea activității ostile desfășurate
de legionari, foști condamnați pentru
infrațiuni contra securității statului
și de unele persoane din rîndul oamenilor
de artă și cultură**

Așa cum remarcă în raportul magistral prezentat la Conferința Națională a P.C.R. secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, asistăm în prezent la o agravare a situației politice internaționale, pe fondul căreia cercurile reacționare din străinătate au declanșat o adevărată ofensivă împotriva țării noastre.

Pe baza orientărilor date de secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, precum și a hotărîrilor și indicațiilor Biroului Executiv al Departamentului Securității Statului, aparatul de informații interne a acționat cu perseverență pentru instaurarea unei concepții unitare de muncă și imprimarea unui caracter ofensiv activității de cunoaștere, prevenire și neutralizare.

S-a realizat o mai bună cunoaștere a atitudinii și preocupărilor prezente ale elementelor ostile ce fac obiectul activității de securitate în problemele menționate, rezultînd următoarele aspecte mai semnificative :

⊙ În problema legionară, datele și informațiile obținute pun în evidență faptul că o serie de elemente legionare din străinătate și țară continuă să se situeze pe o poziție ostilă orînduirii noastre socialiste, sînt preocupate de prezentul și viitorul organizației, își pun speranța în fructificarea unor conjuncturi politice existente pe plan internațional și încearcă să prolifereze concepțiile lor ostile în rîndul celor cu care vin în contact.

Grupările legionare din exterior, în mod deosebit cele din R.F.G., Spania, Franța, S.U.A. și Canada, sprijinite de serviciile de informații străine, sînt preocupate, în continuare, de intensificarea activității clandestine, urmărind revitalizarea organizației legionare prin racolarea de noi aderenți, introducerea în țară a unor materiale cu conținut

dușmănos, precum și stabilirea de legături cu unele elemente din interior pretabile la acțiuni ostile. Concomitent, și-au intensificat activitatea de propagandă legionară și de denigrare a orînduirii noastre socialiste, imprimînd un caracter virulent întregii lor activități. De asemenea, unele grupări și virfuri legionare din emigrație manifestă preocupări sporite de a întreprinde acțiuni dușmănoase cu caracter clandestin, de a angrena la acestea pe unii legionari din țară aflați în atenția lor.

Această situație obligă organele noastre să caute și să obțină informații despre activitatea clandestină a legionarilor, îndeosebi în rîndul celor cu rude și legături în străinătate, care au călătorit în exterior, au fost contactați de cetățeni străini în țară ori caută să intre în legătură cu elemente din emigrație, pentru a depista și neutraliza pe cei ce au fost antrenați sau sînt pretabili la astfel de acțiuni. De asemenea, se impune reanalizarea tuturor informațiilor ce conțin astfel de suspiciuni, punerea lor în lucru, acționîndu-se cu grad sporit de profesionalitate, și implicarea directă a cadrelor cu funcții de conducere în clarificarea lor operativă.

Este necesar să se manifeste mai multă răspundere în analiza-re fiecărui caz de legionar, ori descendenți care solicită să călătorească în străinătate, acordîndu-se cu discernămint aviz numai celor care prezintă garanția că nu se vor angrena în acțiuni de natură să lezeze securitatea statului.

Datele și informațiile ce se dețin reliefează faptul că unele elemente legionare din interior, îndeosebi din rîndul celor care au deținut grade și funcții, au fost condamnate — cu precădere din rîndul intelectualilor — își mențin concepțiile legionare, pe care încearcă să le prolifereze în rîndul unor persoane de încredere, inclusiv tineri. Alți legionari acționează pentru reluarea și menținerea de legături cu legionari din străinătate ori cu alte elemente reacționare, interesîndu-se de preocupările și activitățile lor, poziția socială și materială a acestora, precum și asupra posibilităților de a călători și a se întîlni cu foști legionari din emigrație. Sînt și cazuri de legionari care au preocupări de reluare și permanentizare a legăturilor cu legionari cunoscuți din timpul activității legionare ori în alte ocazii, polarizează în jurul lor alte persoane, inclusiv tineri, cu intenții de a forma anturaje în cadrul cărora încearcă să creeze neîncredere în viabilitatea politicii partidului și statului nostru ori să le îndoctrineze cu idei legionare.

Informațiile obținute din urmărirea și supravegherea descendenților de legionari pun în evidență faptul că unii dintre aceștia, sub influența părinților ori a altor legionari și a știrilor transmise la postul de radio „Europa liberă“, elogiază fosta organizație legionară, întrețin relații suspecte cu persoane din străinătate, au preocupări de redactare a unor scrieri cu conținut ostil, exprimă intenții de a pleca din țară sau fac comentarii dușmănoase.

În vedera ridicării calității și eficienței muncii trebuie să se acționeze cu mai multă răspundere și fermitate în realizarea integrală a prevederilor Programului de măsuri în problemă. Este necesar să se depună eforturi sporite pentru perfecționarea căutării și obținerii in-

formațiilor, acordându-se o atenție deosebită aspectelor ce vizează acțiuni clandestine, legături ale legionarilor din țară cu cei din emigrație, precum și altor acțiuni cu caracter ostil.

Atenție deosebită să se acorde foștilor legionari și descendenților acestora, care își desfășoară activitatea în sectoarele economice, artă-cultură și învățămînt. Descoperirea în ultimul timp, de către Securitatea județeană Brașov, a unor materiale de arhivă legionară și faptul că din verificări a rezultat că unii dintre legionarii care apar în aceste documente nu erau cuprinși în evidențele de securitate, conduce la concluzia că mai există asemenea materiale încă nedepistate, precum și legionari care nu sînt în atenția noastră. Față de această situație, se impune ca toate securitățile județene să stabilească măsuri concrete care să asigure depistarea în continuare a tuturor materialelor de acest gen, iar persoanele nou identificate să fie luate în lucru.

Ținînd seamă de o anumită afluență a unor legionari spre unele secte, este necesar ca toate securitățile să analizeze situația acestor elemente și să stabilească măsuri de prevenire a eventualelor activități clandestine de nuanță legionară desfășurate sub masca religiei, avînd în vedere pericolul social deosebit pe care l-ar putea reprezenta manevrarea de către legionari a unor elemente fanatice din rîndul sectelor.

● În problema „foști condamnați pentru infracțiuni contra securității statului”, situația cu care ne confruntăm atestă că elementele din această categorie continuă să fie pretabile la diverse activități ostile statului nostru, constînd în :

● redactarea de materiale referitoare la perioada de detenție, pentru publicare în străinătate ori spre a servi posterității ca surse de informare ;

● încercări de constituire în anturaje, prin refacerea legăturilor cu vechile cunoștințe din locurile de detenție și racolarea unor tineri influențabili care pot fi atrași în activități ostile ;

● confecționarea și difuzarea de înscrisuri cu conținut dușmănos ;

● relații neoficiale cu cetățeni străini și legături cu perscane din emigrația reacționară ;

● intenții sau preocupări de a produce daune unor obiective economice ;

● interpretarea de pe poziție ostilă a măsurilor întreprinse de conducerea de partid și de stat în diferite domenii de activitate, proliferarea unor idei și concepții nocive și altele.

Sînt cazuri cînd, datorită fanatismului și concepțiilor profund ostile, unele elemente virulente nu renunță la preocupările lor nici după ce au făcut obiectul unor măsuri preventive, ceea ce face ca organele de securitate care le au în atenție să desfășoare permanent acțiuni de cunoaștere și să diversifice metodele și mijloacele de neutralizare.

Unii descendenți de foști condamnați care au decedat în detenție adoptă atitudini dușmănoase, au legături de natură suspectă cu străini și elemente din emigrație ori intenționează să părăsească țara.

Aşa cum a rezultat din analiza în Biroul Executiv a problemei „foşti condamnaţi pentru infracţiuni contra securităţii statului” în lucrarea acestei categorii de persoane există unele neajunsuri, astfel :

— despre unii foşti condamnaţi, inclusiv din rîndul celor cuprinşi în priorităţi, nu se obţin în mod sistematic informaţii de profunzime, ceea ce nu permite un control permanent asupra activităţii lor ;

— sînt încă puţine informaţiile cu privire la legăturile — şi mai ales la natura lor — dintre foştii condamnaţi aflaţi în ţară cu cei din emigraţie, precum şi despre rudele şi relaţiile acestora din R. S. România ;

— penetrarea în clandestinitatea activităţilor ostile, şi documentarea acestora se realizează uneori greoi.

Se acţionează încă insuficient pentru soluţionarea cazurilor prin aplicarea de combinaţii informative în scopul influenţării, descurajării, compromiterii şi izolării în mediile din care fac parte, inclusiv faţă de persoane din exterior. De asemenea, trebuie să se extindă mai mult practica contactării şi exploatării informative a foştilor condamnaţi stabiliţi în Occident şi a legăturilor principale care ne vizitează ţara, în scopul obţinerii unor date de interes operativ, influenţării, descurajării şi dezinformării lor.

Cauza principală a neajunsurilor menţionate constă în neexploatarea sistematică a posibilităţilor întregului potenţial informativ de care dispunem, lipsa de exigenţă a unor factori de răspundere în realizarea de noi surse, precum şi în asigurarea unei cooperări eficiente între compartimentele de muncă. Există primejdia, poate mai mult ca în alte probleme, ca asemenea surse, la adăpostul colaborării cu organele noastre, să întreprindă acţiuni duşmănoase şi de aceea trebuie să se acţioneze cu perseverenţă pentru verificarea lor.

Un accent deosebit trebuie să se pună pe reanalizarea şi clarificarea în scop preventiv a tuturor informaţiilor din care rezultă indicii de clandestinitate, suspiciuni cu privire la intenţiile de a comite acte de atentat, de sabotaj, redactarea în scop de difuzare sau trimitere în exterior a unor înscrisuri cu conţinut duşmănos. Ținînd seama de faptul că circa 49% dintre foştii condamnaţi au domiciliul în mediul rural, în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 00140/1981, se impune să se acorde mai mare atenţie instruirii lucrătorilor de la posturile de miliţie comunale cu problematica specifică acestei categorii de persoane, pentru cunoaşterea şi prevenirea unor acţiuni ostile din partea lor.

◎ În problema artă-cultură, aspectul major cu care ne confruntăm îl reprezintă încercările tot mai insistente ale cercurilor şi elementelor ostile din cadrul emigraţiei de a genera în rîndul oamenilor

de artă și cultură o mișcare „contestatar-disidentă” și alte forme de opoziție față de orînduirea socială și de stat din țara noastră.

Organizațiile reacționare din străinătate profilate pe asemenea activități acționează în direcția acordării unui ajutor concret disidenților din țările socialiste, inclusiv România, ori intelectualilor care pot fi stimulați la acțiuni ostile. În ultimul an, aceste organizații au oferit burse, invitații și ajutoare materiale — direct sau mediat — unui mare număr de oameni de artă și cultură din țara noastră, la acordarea unor asemenea ajutoare fiind consultați, de regulă, Monica Lovinescu, Virgil Ierunca și Virgil Tănase.

O altă modalitate de incitare la atitudini ostile a unor creatori de literatură și artă din țara noastră, tot mai frecvent folosită în ultimul timp, o reprezintă contactarea directă a acestora de către elementele ostile din exterior — îndeosebi Monica Lovinescu și cei din anturajul său de la Paris — pe timpul deplasărilor în Occident ori prin emisari veniți în România. Cu prilejul acestor contacte se culeg și se transmit o serie de informații cu caracter social-politic, frământări sau conflicte din mediu, reacțiile față de măsurile prin care se aplică politica culturală a partidului ș.a. spre a fi folosite în mod tendențios în acțiunile de propagandă dușmănoasă și diversiune politică întreprinse împotriva țării noastre.

În același timp, postul de radio „Europa liberă” — care continuă să reprezinte principalul factor incitator în sectoarele de artă și cultură — și-a sporit numărul și durata emisiunilor cultural-artistice, în conținutul cărora blamează creatorii angajați și aduce elogii celor care promovează apolitismul în artă, realizează lucrări în care insistă exagerat pe greșelile ce s-ar fi comis în anumite perioade ale construcției socialiste, exprimă nemulțumiri, ori se opun unor măsuri ce vizează sectoarele de artă și cultură, stimulînd în acest mod elementele predispușe la opoziție. În acest scop, cercurile reacționare din străinătate se orientează asupra unor persoane care pot polariza în jurul lor mai multe elemente din mediu la o atitudine contestatară.

Sînt mai frecvente preocupările de a realiza și publica lucrări literare, de artă plastică, piese de teatru sau scenarii de film deficitare sub raportul viziunii ideologice. Totodată, s-au înregistrat încercări de a se publica în presă materiale interpretabile, ori care contravin liniei politice a partidului, precum și atitudini de a refuza, sub diferite pretexte, omagierea unor evenimente politice interne și redactarea unor articole militante. În ultimul timp, în rîndul unor oameni de artă și cultură, al scriitorilor îndeosebi, s-a accentuat tendința de a se constitui anturaje (grupări) care se situează pe poziții ce depășesc cadrul polemicii literar-artistice, afectînd climatul din mediu.

În vederea creșterii eficienței activității de cunoaștere, prevenire și neutralizare a oricăror acțiuni ostile în domeniul artei și culturii, în conformitate cu prevederile Programului de măsuri recent elaborat, este necesar să se acționeze pentru :

◆ **însușirea și aplicarea consecventă a concepției de muncă**, înțelegerea în mod corespunzător de către toți ofițerii care își desfășoară activitatea în problemă și cadrele de conducere de la securitățile județene a cerințelor și exigențelor muncii de securitate în aceste domenii de o deosebită sensibilitate și vulnerabilitate ;

◆ **creșterea eficacității activității de cunoaștere și stăpânire a situației operative**. În acest sens, este necesară asigurarea unei penetrări informative mai eficiente în cadrul unor cercuri de intelectuali din emigrație (îndeosebi din Franța) care acționează împotriva R. S. România, pentru a cunoaște și neutraliza preocupările și intențiile acestora de a incita oameni de artă și cultură din țară. De asemenea, trebuie să se realizeze un control informativ deplin asupra poziției, preocupărilor și atitudinii rudelor și legăturilor apropiate din mediile cultural-artistice din țară ale elementelor reacționare din emigrație, precum și a creatorilor care au beneficiat de invitații, burse sau ajutoare materiale din partea unor organizații anticomuniste din exterior, au depășit termenul de ședere în străinătate ori s-au repatriat, vizitează reprezentanțele străine, au legături neoficiale cu diplomați, ziariști și alți străini ;

◆ **perfecționarea mijloacelor și metodelor specifice de muncă**, sporirea gradului de profesionalitate în lucrarea informațiilor.

În elaborarea măsurilor de **compromitere, izolare, dezinformare, creare de disensiuni sau influențare a unor elemente din emigrație**, să se manifeste mai multă atenție pentru **diferențierea și corelarea acțiunilor specifice în raport cu scopul urmărit**.

Atît la nivelul Capitalei cît și al securităților județene, trebuie să se acționeze mai insistent în vederea antrenării unor personalități din domeniul artei și culturii de a adopta o atitudine de ripostă (prin articole în presă, scenarii de teatru, emisiuni de radio și televiziune) împotriva încercărilor postului de radio „Europa liberă“ de a se erija în „arbitru“ al vieții culturale din România și, în general, pentru neutralizarea și contracararea propagandei ostile. De asemenea, se impune să se identifice căi eficiente pentru a determina oamenii de artă și cultură care sînt elogiați în emisiunile „Europei libere“ să riposteze împotriva referirilor ce se fac cu privire la activitatea și persoana lor.

Asupra elementelor din țară, despre care se conturează indicii că sînt predispuse să facă jocul cercurilor reacționare, antrenîndu-se în acțiuni de protest ori de altă factură, trebuie întreprinse operativ măsuri adecvate de contracarare, izolare, înainte de a deveni cazuri de notorietate, mult mai greu de neutralizat. Pentru prevenirea rămîinerii în străinătate a unor persoane din aceste sectoare se impun măsuri temeinice de verificare a tuturor celor care urmează să se deplaseze în exterior.

Concluzii ce se desprind din analiza unor evenimente deosebite care au avut loc în obiectivele industriale. Perfecționarea muncii de securitate în vederea prevenirii producerii de evenimente în obiectivele economice

În cursul anului 1982 și în primul semestru din acest an, aparatul de contrainformații în sectoarele economice a acționat, prin mijloace și metode specifice de muncă, pentru a cunoaște în mai bune condiții stările de pericol din obiectivele ce îi sînt date în răspundere, precum și pentru întreprinderea de măsuri care să asigure prevenirea transformării acestora în evenimente cu prejudicii importante pentru economia națională. Activitatea de cunoaștere desfășurată de către ofițeri a căpătat noi dimensiuni, putîndu-se afirma că informațiile obținute s-au înscris, prin conținutul lor, într-o mare măsură pe linia sarcinilor ce ne revin din Programul de măsuri al Departamentului Securității Statului, marcînd evidente creșteri valorice.

Un rol deosebit în sporirea eficienței activității de prevenire l-au avut acțiunile de control organizate în cooperare cu alte unități ale Ministerului de Înterne, cu diferite organe de stat și obștești, acordîndu-se prioritate obiectivelor cu profil minier, chimic, construcții de mașini, metalurgic etc., fiind constatate multe nereguli care puteau duce la producerea de evenimente dar care, prin intervenția promptă a echipelor de control, au fost înlăturate imediat.

În situațiile în care s-au produs evenimente, organele de contrainformații în sectoarele economice și-au adus, prin mijloace specifice, contribuția la stabilirea cauzelor și a persoanelor vinovate, în vederea tragerii lor la răspundere potrivit legii.

Cu toate rezultatele obținute, în activitatea de prevenire a evenimentelor continuă să se manifeste numeroase neajunsuri, din care cauză în perioada menționată s-au înregistrat incendii, începuturi de incendii, accidente de muncă, explozii, avarii la cazane, deraieri de vagoane într-o proporție deloc neglijabilă. Evenimente de acest fel au afectat obiective din industria chimică, minieră, metalurgică, construcții de mașini, energetică, din transporturi și altele, provocând pierderi de vieți omenești, importante pagube în dauna economiei naționale, precum și un mare număr de ore de întrerupere a activităților din diferite secții de producție și locuri de muncă.

Deși nu organele de securitate poartă răspunderea în legătură cu apariția a diferite nereguli și stări de pericol în obiectivele economice, pe fondul cărora au loc evenimente, analiza datelor cu privire la aceste stări de fapt, prin prisma înaltelor exigențe izvorite din documentele de partid, a răspunderilor ce ne revin din ordinele comandantului suprem, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, pune în evidență că aparatul de contrainformații în sectoarele economice poate să-și aducă o contribuție mai mare la prevenirea acestora dacă în activitatea pe care o desfășoară n-ar exista neajunsuri, respectiv :

1. Munca specifică de cunoaștere desfășurată în obiectivele economice continuă să fie insuficient de cuprinzătoare și, ca urmare, **nu se stăpânește corespunzător situația informativ-operativă specifică fiecărei ramuri de producție și nu se asigură o supraveghere eficientă a tuturor locurilor vulnerabile la nivelul posibilităților**, ceea ce face ca, uneori, să fim surprinși de fapte și fenomene cu urmări grave.

Și în prezent, **informațiile obținute de către noi tratează, în multe cazuri, aspecte și fapte cu caracter general**, din care nu rezultă concret stările de pericol. Nu s-a înțeles încă de către toate cadrele că informațiile căutate trebuie să asigure, în primul rînd, cunoașterea pericolelor care amenință viața oamenilor și bunurile materiale și că numai pe baza unor informații la obiect se poate acționa cu reală eficiență. Astfel, deși încălcarea unor norme pe fondul cărora au avut loc unele evenimente deveniseră o adevărată practică, nu au fost obținute informații despre asemenea situații și, ca urmare, ofițerii care asigură contrainformativ obiectivele respective nu au întreprins măsurile preventive care se impuneau.

Este cunoscut faptul că, în numeroase întreprinderi industriale, unele probleme majore ale proceselor de producție nu se află permanent în atenția cadrelor de conducere și de îndrumare tehnică, manifestîndu-se, de multe ori, lipsă de atitudine față de abaterile de la disciplina muncii și de la tehnologiile de producție, nu se respectă graficele de revizie și întreținere a mașinilor și utilajelor, există încă o slabă preocupare, în unele unități, pentru perfecționarea pregătirii profesionale a personalului muncitor și se acționează cu exigență scăzută pentru controlul calității produselor. Cu toate acestea, organele de contrainformații în sectoarele economice obțin puține informații despre astfel de situații, ceea ce dovedește superficialitate în cunoașterea problemelor pe fondul cărora au loc evenimente ca explozii, incendii, avarii, accidente de muncă și altele. Lipsesc **informații de previziune** care

să dea ofițerilor posibilitatea să intervină operativ, prin mijloace specifice, pentru înlăturarea cauzelor unor evenimente sau de producere, prin diferite alte forme, a unor pagube pentru economia națională. Continuă să existe ofițeri care pun un accent slab pe calitatea muncii informative și care au abandonat spiritul tradițional de exigență și responsabilitate în munca cu rețeaua. Sînt numeroase cazuri cînd rețeaua nu este instruită și orientată pentru a furniza toate informațiile care prezintă interes, și anume pe acelea care se referă la problemele de fond din ramurile, sectoarele sau obiectivele date în răspundere. Din această cauză nu se cunoaște în suficientă măsură dacă situațiile negative din obiectivele economice, stările de pericol existente sînt sau nu rezultatul unor acțiuni rău-intenționate, din partea unor elemente care încearcă să lovească în economia națională.

O problemă de o deosebită însemnătate pe linia prevenirii producerii de evenimente este aceea a **stăpînirii situației informativ-operative cu privire la stările de spirit**. Deși această problemă a fost deseori abordată, de fiecare dată precizîndu-se necesitatea de a se acționa în așa fel încît să se asigure o permanentă cunoaștere a cauzelor care ar putea duce la stări de spirit necorespunzătoare, continuă să se obțină informații după ce anumite nemulțumiri se manifestă, adică după producerea unor astfel de evenimente. Este încă o dovadă în plus că în activitatea practică și îndeosebi în dirijarea și orientarea persoanelor din rețeaua informativă nu se reușește convingerea acestora de a informa operativ organele noastre cu orice situație necorespunzătoare în ceea ce privește aprovizionarea populației, neacordarea unor drepturi cuvenite oamenilor muncii conform legii, aplicarea greșită a unor prevederi legale, cauze datorită cărora se creează nemulțumiri, indisciplină și chiar dezordine în anumite locuri de muncă. Va trebui să se acorde mai multă atenție obținerii de informații care privesc asemenea aspecte, întrucît, așa cum se știe din activitatea practică, acolo unde cauzele unor nemulțumiri — aparent lipsite de importanță — nu au fost cunoscute și înlăturate la timp prin măsuri eficiente de prevenire, ele au degenerat în stări de spirit necorespunzătoare.

2. Cu toate că în 1982 și în primele luni ale acestui an s-a produs un important salt calitativ pe linia **prevenirilor prin activitatea de informare**, mai sînt totuși ofițeri care consideră că misiunea lor s-a terminat odată cu sesizarea factorilor de răspundere din obiective. Se manifestă o atitudine dăunătoare de neintervenție, de așteptare a înlăturării stărilor de pericol semnalate.

Trebuia înțeles de către toate cadrele că **intervențiile preventive** sînt mijloace de acțiune ale organelor noastre și, dacă nu se urmărește ce măsuri au fost luate pe baza lor, ele rămîn simple acte formale, considerate, uneori, ca atare de către factorii cărora le-au fost adresate. Se impune, ca o necesitate, **diversificarea continuă a legăturilor** cu factorii de conducere, precum și cu colectivele de oameni ai muncii, punîndu-se accentul pe determinarea celor cărora le revine răspunderea de a lua măsuri în vederea eliminării stărilor de pericol, combaterii și înlăturării manifestărilor de indisciplină, a încălcărilor și abaterilor de la prevederile actelor normative, care constituie, de altfel, cauze frecvente ale unor prejudicii aduse economiei naționale.

3. Din analiza datelor cu privire la evenimentele care au avut loc în obiective economice, precum și a dosarelor de urmărire informativă care privesc astfel de fapte, rezultă că persoanele în legătură cu care, în timpul cercetării evenimentelor, s-au conturat diferite suspiciuni nu sînt lucrate informativ în mod corespunzător — intensiv și cu profesionalitatea necesară. Din acest punct de vedere se constată multe lipsuri, mai frecvente fiind următoarele :

◆ sînt situații cînd, după producerea unor evenimente, nu se începe urmărirea informativă, acceptîndu-se cu ușurință diferite concluzii ale comisiilor de cercetare administrativă sau ale unor specialiști din obiectivele afectate de evenimente care, de regulă, prezintă drept „obiective” cauzele ce le-au provocat.

În asemenea cazuri, nu de puține ori, după adîncirea verificărilor, au fost modificate concluziile inițiale, revenindu-se asupra diferitelor aspecte referitoare la stabilirea împrejurărilor și a condițiilor în care s-au produs evenimentele. Ca urmare, s-au pierdut momente operative importante în obținerea de date care, ulterior, cu greu au mai putut fi reconstituite ;

◆ în unele cazuri, deși după anumite evenimente au fost deschise acțiuni informative, acestea nu au fost lucrate în mod corespunzător, nefiind folosite mijloace complexe ale muncii de securitate, iar în altele nici rețeaua informativă existentă n-a fost instruită și dirijată pe măsura posibilităților. Din acest punct de vedere se poate afirma că nu s-a atins nivelul de profesionalism cerut în analizarea și valorificarea informațiilor. Dosarele respective abundă în documente obținute oficial, informațiile de interes operativ fiind puține și lipsite de continuitate. Datorită acestui fapt soluționarea acestor dosare se târăgănează, suspiciunile pentru care a fost începută urmărirea neputînd fi clarificate ;

◆ există practica dăunătoare ca după anumite evenimente să se deschidă dosare cu autori necunoscuți deși încă din primele verificări se conturează suficiente concluzii care justifică deschiderea unor acțiuni informative pentru persoane deja cunoscute. În loc să se întreprindă măsuri, cu cea mai mare operativitate, pentru obținerea datelor care să permită trecerea rapidă la stabilirea și urmărirea unor persoane ce se fac vinovate de producerea evenimentelor, acțiunile se târăgănează perioade lungi de timp, fără ca, în cele din urmă, să se poată trece la o finalizare corespunzătoare a cazurilor.

4. Capacitatea măsurilor de prevenire de a influența ori chiar de a determina înlăturarea stărilor de pericol rezultă, în primul rînd, din **gradul de cunoaștere și stăpînire a fenomenelor ce fac obiectul prevenirii**. Deși activitatea de cooperare cu alte organe ale Ministerului de Interne s-a îmbunătățit în mod simțitor, întreprinzîndu-se măsuri concrete la toate eşaloanele și chiar la nivelul lucrătorilor care răspund de grupuri de obiective sau de mari platforme industriale, măsurile pe linia prevenirii și combaterii neregulilor și abaterilor care pot perturba exploatarea și întreținerea instalațiilor, utilajelor și mașinilor în unitățile cu foc continuu sau care au instalații cu grad ridicat de pericol în exploatare nu sînt suficient de cuprinzătoare. Există încă situații cînd unele acțiuni cu scop preventiv nu se realizează pe baza cunoașterii temeinice a situației operative din fiecare obiectiv. Uneori, se trece cu ușurință peste abaterile constatate și nu se acționează cu fermitate, conform legii, împotriva celor ce le-au comis și, mai ales, a unor factori de răspundere din obiective.

Nu s-a făcut tot ce depinde de noi nici pentru **perfecționarea cooperării cu organele de stat** ce au atribuții exprese pe linia prevenirii a diferite categorii de evenimente. Prin aceasta se înțelege angajarea

în mai mare măsură a organelor de protecție a muncii, ISCIR și altele în studierea evenimentelor, găsirea soluțiilor tehnice pentru înlăturarea stărilor de pericol etc. Depășirea actualului stadiu al cooperării cu aceste organe, — redus de multe ori doar la executarea în comun a unor controale ori la cercetarea consecințelor și a cauzelor evenimentelor — este o necesitate reală.

5. Lipsurile existente în activitatea de prevenire se datoresc și faptului că nici conducerea Direcției a II-a și nici șefii securităților județene nu analizează cu profunzimea necesară informațiile pe care le obțin, din care cauză nu se desprind, întotdeauna, concluzii utile pentru perfecționarea muncii de prevenire.

Verificările făcute în teritoriu au pus în evidență faptul că, aproape fără excepție, astfel de analize se rezumă la înșiruirea unor date despre evenimente, la unele observații statistice și descrieri tehnice nesemnificative, nefiind abordat cu competență fondul problemelor care se pun din punct de vedere al securității statului. Din această cauză, concluziile desprinse nu depășesc, de regulă, nivelul unor afirmații de rutină care nu contribuie cu argumente la clarificarea diferitelor probleme, îndeosebi a suspiciunilor în legătură cu persoanele care poartă răspunderea pentru producerea unor evenimente și dacă acestea sînt sau nu urmarea unor acte de sabotaj, diversiune sau de subminare a economiei naționale.

Acest mod de a privi evenimentele dovedește că nu peste tot există preocupare ca din analiza acestora să se desprindă concluzii utile, pe baza cărora să se acționeze preventiv.

Sînt numeroase și cazurile cînd unii ofițeri, și chiar șefi ai acestora, consideră, cu o condamnabilă ușurință, fără a întreprinde măsuri de verificare temeinice, că faptele nu sînt de competența organelor noastre, deși în baza lor de lucru există elemente suspecte de activități care aduc atingere securității statului în domeniul economic. De asemenea, nu se urmărește și nu cooperează în vederea elucidării faptelor semnalate organelor de miliție, pentru ca acestea să se implice mai mult, potrivit competenței, în tragerea la răspundere a unor persoane vinovate de crearea de prejudicii economiei naționale.

Nu s-a reușit să se imprime activității proprii și a subordonaților un **caracter mai angajat, ofensiv și militant**. Continuă să se constate atitudini de delăsare, de tergiversare și lipsă de fermitate în stabilirea și înlăturarea cauzelor și a condițiilor care au favorizat stări de pericol, au generat unele evenimente, precum și în întreprinderea măsurilor necesare pentru descoperirea și tragerea la răspundere a vinovaților. Cunoașterea și stăpînirea situației operative, lichidarea neajunsurilor care se mai manifestă în activitatea de securitate și realizarea, la nivelul cerințelor, a sarcinilor deosebit de complexe puse în fața noastră în această etapă, impun concentrarea și utilizarea în modul cel mai judicios a mijloacelor și metodelor de muncă, perfecționarea continuă a acestora, desfășurarea în esență a unei activități calificate, pătrunsă de simțul deplinei responsabilități.

Pentru îndeplinirea sarcinilor cu privire la prevenirea evenimentelor în obiectivele economice, în etapa imediat următoare trebuie să se acţioneze în următoarele direcţii :

a. Creşterea potenţialului informativ şi reinstruirea surselor din obiectivele cu profil minier, chimic, construcţii de maşini, energetic, siderurgic şi de transporturi, precum şi din unităţile care fabrică produse destinate exportului.

b. Creşterea operativităţii în verificarea şi exploatarea informaţiilor care se referă la stări de pericol sau evenimente ale căror pagube şi vinovaţi nu au fost încă stabilite.

c. În vederea perfecţionării în continuare a pregătirii ofiţerilor care asigură contrainformativ unităţile economice cu grad ridicat de pericol în exploatare, se va continua organizarea de convocări cu tematici adecvate specificului şi particularităţilor acestora, acordându-se o atenţie deosebită cadrelor care au în răspundere obiective miniere, chimice, siderurgice, energetice şi din transporturi.

★

Sporirea continuă a complexităţii tehnologiilor folosite în obiectivele economice, diversificarea legăturilor dintre întreprinderi şi ramuri economice, creşterea gradului de pericol al unor instalaţii şi alţi factori specifici unei economii naţionale în plină dezvoltare impun aparatului de contrainformaţii în sectoarele economice să-şi perfecţioneze continuu metodele şi mijloacele de muncă. **Trecerea de la modul constatat**, prezent încă în activitatea multor cadre din aparatul nostru, **la abordarea ofensivă a misiunilor** ce ne revin, este o necesitate reală impusă de creşterea continuă a complexităţii problematicii pe care apărarea obiectivelor economice o pune în faţa noastră, a tuturor.

Fără o organizare şi conducere riguroasă a muncii, fără maximă angajare personală şi un control sistematic asupra modului în care se îndeplinesc sarcinile ce ne revin din hotărârile de partid, legile statului, ordinele comandantului suprem şi ale conducerii Departamentului Securităţii Statului nu se pot realiza progresele dorite în concordanţă cu nivelul exigenţelor actuale.

Concluzii și sarcini actuale privind instruirea și verificarea surselor care s-au deplasat în străinătate în interes de serviciu sau personal

placă faptul că, în ultimii cinci ani, din unitățile centrale și teritoriale de securitate au rămas ilegal în străinătate un număr mare de surse, dintre care peste 41% s-au aflat în legătura aparatului de contraspionaj. Această stare de lucruri a fost aspru criticată în ședința Biroului Executiv al Consiliului de conducere al Departamentului Securității Statului.

Este bine cunoscut faptul că elementele care au rămas în exterior și au trădat cunosc obiectivele urmărite de organele noastre, interesul față de anumite probleme, cazuri în lucru, metode și mijloace de muncă, precum și un mare număr de ofițeri.

Persoanele respective s-au stabilit, în principal, în R.F.G., S.U.A., Franța, Italia și în alte state unde se știe că organele de informații și contraspionaj desfășoară o activitate sistematică de anchetare în vederea obținerii de informații secrete din toate domeniile, inclusiv despre munca organelor de securitate.

Dintre cauzele care au favorizat rămânerea ilegală în străinătate sau trecerea frauduloasă a frontierei de către unele surse, menționez următoarele :

● S-a manifestat o slabă preocupare pentru studierea candidaților la recrutare, necunoscându-se în unele cazuri că aceștia aveau rude în străinătate, întrețineau relații suspecte cu cetățeni străini sau

Activitatea de instruire, pregătire contrainformativă și verificare a informatorilor și colaboratorilor din legătură care se deplasează în exterior a vizat în principal contracararea acțiunilor serviciilor de spionaj de racolare a unor cetățeni români, prevenirea rămănelor ilegale în străinătate și a scoaterii din țară de documente secrete, valori, precum și a altor materiale care ar putea prejudicia interesele statului român.

Cu toate măsurile întreprinse, în activitatea desfășurată pe această linie s-au înregistrat serioase neajunsuri. Numai așa se ex-

cu foști cetățeni români stabiliți legal sau ilegal în exterior. Mai grav este faptul că uneori astfel de aspecte au fost cunoscute, dar s-a trecut cu ușurință peste ele, urmărindu-se doar scopul imediat și uneori formal — realizarea unei recrutări.

● O serie de persoane au acceptat colaborarea cu organele de securitate în mod interesat, urmărind realizarea unor scopuri personale, în primul rând obținerea vizei de călătorie în străinătate, aspect nesesizat la timp de ofițerii care le-au avut în legătură.

● O altă cauză majoră au constituit-o lipsurile manifestate în procesul de educare permanentă a personalului din rețea în spirit patriotic, de apropiere a lor față de organele de securitate.

● Nu s-a acordat atenția cuvenită activității de cunoaștere și verificare continuă a surselor din legătură. Au fost acordate unele avize favorabile, „pe încredere“, fără o analiză temeinică a cazurilor, iar după eliberarea pașaportului, pînă la ieșirea din țară a persoanelor respective, nu s-au întreprins, în majoritatea situațiilor, măsuri adecvate pentru cunoașterea activității și intențiilor acestora. Analiza ulterioară a unor cazuri a reliefat existența unor date, situații sau cel puțin indicii care puteau duce la concluzia că persoanele respective intenționau să rămână ilegal în străinătate.

● Actele de trădare ale acestor surse, de regulă, nu au constituit prilejuri de analiză exigentă și aprofundată, la toate nivelurile.

În vederea contracarării consecințelor provocate de rămînerea ilegală în străinătate a unor persoane din rețeaua informativă și a prevenirii repetării în viitor a unor situații similare, potrivit prevederilor hotărîrii Biroului Executiv în această problemă, în cadrul Direcției de contraspionaj au fost întreprinse următoarele măsuri :

▲ Toate cazurile aflate deja în lucru sînt în curs de analiză la nivelul comenzii unității, urmînd ca, în raport cu concluziile desprinse, planurile de măsuri să fie completate cu noi sarcini informative și contrainformative menite să asigure protejarea intereselor noastre operative și să contribuie la dezinformarea și compromiterea trădătorilor, a celor care s-au pus în slujba serviciilor de spionaj sau a organizațiilor reacționare din exterior ori sînt pretabili la asemenea activități.

▲ Potrivit ordinului dat, fostele surse care au rămas ilegal în exterior au fost introduse în fișierul „ÎN ATENȚIE“ de la Centrul de informatică și documentare, pentru ca la eventuala lor intrare în țară să fie semnalate operativ, în vederea inițierii unor măsuri informativ-operative ofensive, inclusiv de cercetare în cazurile în care aceasta se impune.

▲ O atenție deosebită se va acorda elementelor care mențin legături cu rude și alte relații apropiate din țară, precum și celor care, după ce și-au reglementat statutul juridic față de statul nostru, revin frecvent în R. S. România, și celor ce își oferă „dezinteresat“ serviciile, pentru a depista și anihila încercările elementelor trimise cu sarcini de a penetra în rețeaua noastră, precum și în vederea inițierii unor jocuri operative.

▲ În baza hotărîrii Biroului Executiv, s-a trecut la verificarea prin mijloace specifice de securitate a surselor care au călătorit frecvent în străinătate în interes de serviciu sau particular, sînt deţinătoare de secrete sau îşi desfăşoară activitatea în compartimente unde se lucrează sau se experimentează noutăţi tehnico-ştiinţifice, în scopul obţinerii de date privind eventualele preparative făcute în vederea răminerii ilegale în exterior.

▲ Casele de întîlniri folosite pentru legătura cu sursele care au trădat au fost deja abandonate; concomitent, în unele cazuri, se acţionează pentru protecţia deţinătorilor caselor respective.

▲ De asemenea, se întreprind măsuri informativ-operative adecvate asupra elementelor din baza de lucru, care se deplasează frecvent în străinătate şi pe lîngă care au fost dirijate sursele rămase ilegal în exterior, pentru a stabili dacă în raport cu datele cunoscute de trădători despre obiectivele respective, asupra lor au acţionat cadre ale serviciilor de informaţii, reprezentanţi ai unor firme, organizaţii sau cercuri reacţionare din exterior.

▲ În spiritul celor ordonate, a fost analizată situaţia ofiţerilor cărora le-au rămas surse în exterior, fiind luate pe parcurs măsuri de scoatere a unora dintre aceştia din problemă, serviciu sau chiar din unitate. În stabilirea măsurilor s-a avut în vedere inclusiv faptul că unii informatori ajunseseră să cunoască anumite detalii despre ofiţeri şi membrii lor de familie.

▲ Au fost luate măsuri în vederea instaurării unei discipline ferme şi a unei răspunderi sporite în activitatea cu persoanele din reţea care fac deplasări în străinătate. Astfel, în cadrul analizelor realizate la nivelul cadrelor de conducere şi al convocărilor de învăţămînt profesional au fost dezbătute neajunsurile care se manifestă în munca de creare a reţelei, de instruire, dirijare, verificare şi educare a surselor din legătură precum şi de raportare şi valorificare a informaţiilor obţinute, cauzele care le generează şi măsurile ce se impun a fi întreprinse pentru îmbunătăţirea activităţii pe această linie. S-a atras în mod deosebit atenţia asupra faptului că majoritatea surselor rămase ilegal în străinătate făceau parte din rîndul celor cu un aport scăzut în munca informativă.

Starea de lucruri existentă pe această linie a fost generată, în principal, de superficialitatea şi lipsa de răspundere manifestate de unii ofiţeri în activitatea concretă cu persoanele din legătură, materializată în faptul că o mare parte dintre informatorii şi colaboratorii respectivi nu au fost introduşi în case de întîlniri, precum şi de slaba exigenţă şi lipsa de control din partea şefilor profesionali.

▲ De asemenea, s-a precizat că, în viitor, orice caz de rămînere ilegală în străinătate va constitui un eveniment deosebit, urmînd a fi trase la răspundere toate cadrele care se fac vinovate pentru acordarea avizului favorabil de deplasare în exterior.

Întregul efectiv al unităţii este angajat cu răspundere sporită pentru executarea la nivelul cerinţelor a prevederilor hotărîrii Biroului Executiv, precum şi în vederea îmbunătăţirii în ansamblu a muncii cu reţeaua informativă.

INTENSIFICAREA MUNCII DE INSTRUIRE ȘI EDUCARE ÎN SPIRITUL AUTOAPĂRĂRII EFICIENTE A ÎNTREGULUI APARAT DE SECURITATE

Aprecierea pe care secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, comandantul nostru suprem a făcut-o asupra situației internaționale, este confirmată întru totul de evenimentele ce au loc pe plan mondial, cu implicații directe în situația operativă de securitate.

Analiza datelor și faptelor cu care unitățile de securitate s-au confruntat în ultima perioadă confirmă, fără echivoc, concluziile și aprecierile conducerii Departamentului Securității Statului privind caracterul tot mai agresiv al acțiunilor dușmănoase ce se desfășoară din exterior împotriva țării noastre.

Măsurile întreprinse de factorii de comandă și educaționali, de organele și organizațiile de partid din unități, au avut ca rezultat cunoașterea, prevenirea și contracararea preocupărilor unor cetățeni străini de a-și crea și permanentiza legături cu cadrele militare ori membrii lor de familie, aspect concretizat în reducerea considerabilă a unor astfel de fapte.

Iată câteva concluzii operative desprinse din activitățile desfășurate de organele de contrainformații militare împreună cu comandanții și organele de partid pe această linie :

● Din măsurile informative și de cercetare a persoanelor care s-au reîntors în țară, rezultă că, în cadrul anchetelor informative la care au fost supuse în exterior de către organele de informații la poliție, s-a urmărit, printre altele, să se culeagă date despre activitatea organelor și a cadrelor de securitate. Cazurile de cetățeni români supuși la astfel de anchete sînt numeroase în lagărele din Italia, R. F. Germania și Austria, unde transfugilor români li s-au solicitat date mergînd pînă la detaliu despre amplasarea unor sedii ale organelor Ministerului de Interne, competența cadrelor de securitate, situația lor familială, trăsături de caracter, relațiile lor cu aceste organe, dacă au rude care lucrează în Ministerul de Interne și altele. Un exemplu în acest sens este cazul infractorului de frontieră „MARIN“ care, cu prilejul interogatoriului la care a fost supus de organele de poliție ale statului în care se afla, printre altele, a fost chestionat amănunțit despre activitatea și situația prezentă a unui cadru dintr-o unitate teritorială de securitate și familia sa.

● Serviciile de informații și contrainformații străine pun accent pe **trimiterea unor cadre sau agenți cu misiunea de a culege date despre unitățile și cadrele de securitate.**

O semnificație aparte în acest sens prezintă cazul cetățeanului străin „SANDU“, identificat ca agent al unui serviciu de informații, trimis în țara noastră cu sarcini de a culege date despre unele cadre ale Ministerului de Interne. Pentru obținerea acestor informații respectivul a primit indicația să realizeze cât mai multe contacte cu cadre active și de rezervă ori membrii de familie ai acestora, iar în discuții să stabilească detalii despre profilul, preocupările, pasiunile, relațiile apropiate și funcțiile actuale ale acestora sau ale unor colegi de-ai lor. La rîndul său, reprezentantul unei firme străine din București, suspect de apartenență la un serviciu de spionaj, a încercat să exploateze informativ pe fiica unui ofițer dintr-o unitate centrală, cu care reușise să-și creeze relații neoficiale, interesîndu-se de cadrele care asigurau informativ obiectivul în care cea în cauză lucrează și de modul de organizare a unor sectoare din obiectiv. Cu astfel de preocupări au fost stabiliți și alți cetățeni străini.

● Activitatea de culegere de informații despre organele de securitate se interferează cu **acțiunile de denigrare și compromitere sau corupere a unor cadre ori membri de familie ai acestora.**

Astfel, postul de radio autointitulat „Europa liberă“ a difuzat sistematic diferite știri prin care se încearcă ponegrirea și discreditarea unor cadre. Spre exemplu, postul de radio menționat a difuzat scrisoarea unui transfug din S.U.A. cunoscut cu activitate dușmănoasă împotriva țării noastre, prin care a încercat să compromită mai mulți ofițeri. De asemenea, cetățeanul vest-german ZOLTAN IMRE, originar din R. S. România, a încercat prin postul de radio „Europa liberă“ să-l compromită pe un șef de serviciu, afirmînd că ar fi dat ofițerului o sumă mare de bani pentru a-i facilita plecarea definitivă din țară.

Pentru blamarea cadrelor de securitate, elemente dușmănoase trimit din exterior, pe adresa acestora, scrisori, vederi, cărți și chiar cadouri, prin care le aduc „mulțumiri“ pentru așa-zisul sprijin ce l-ar fi primit din partea lor în vederea plecării din țară, iar în alte situații sînt reclamați că pentru „serviciile“ aduse ar fi primit diferite sume de bani sau obiecte.

Avînd în vedere aceste interese și acțiuni ostile, trebuie să se acorde atenție mai mare **organizării și desfășurării muncii de cunoaștere și apărare a cadrelor**, a activității unităților Departamentului Securității Statului, în scopul **prevenirii și contracarării**, prin măsuri adecvate, a oricărei intenții dușmănoase.

Trebuie precizat că, din păcate, încă mai există cadre, e drept tot mai puține la număr, care în contactul operativ cu cetățeni străini nu respectă întocmai prevederile Ordinului nr. 00120/1979, realizînd întîlniri cu aceștia în locuri necorespunzătoare ce pun în pericol conspirativitatea și pot favoriza scurgerea de informații ori producerea altor evenimente negative. În acest sens este de menționat fapta unui ofițer operativ principal într-un serviciu din aparatul central, care s-a

întilnit cu un străin ce îl avea în contact operativ la un restaurant. De asemenea, a stabilit relații în afara cadrului normal de muncă cu un alt străin, cu care s-a întâlnit de mai multe ori, fără aprobarea conducerii profesionale. Pentru faptele săvârșite ofițerul a fost judecat în consiliul de onoare, pedepsit disciplinar și sancționat pe linie de partid cu „vot de blam cu avertisment“.

Alte cadre și membri de familie ai acestora continuă să încalce prevederile Ordinului nr. 0685/1975 al ministrului de interne, creîndu-și relații neoficiale cu cetățeni străini.

Exemplificator în acest sens este cazul unui ofițer specialist de la o unitate teritorială de securitate, care, contrar ordinului expres și repetat dat de conducerea securității de a nu se întâlni cu doi cetățeni vest-germani veniți ca turiști în țara noastră, respectivul s-a întâlnit cu aceștia de trei ori împreună cu familia.

Maiorul S.A. de la un PCTF a intrat în relații cu unii cetățeni străini ce vin frecvent în țara noastră, cărora le-a solicitat să-i procure din exterior piese pentru autoturismul proprietate personală. Ofițerul a fost atenționat de conducerea unității, ordonându-i-se să înceteze orice legătură cu străinii.

Cu privire la cauzele care au generat astfel de situații, trebuie evidențiat faptul că ele se datorează pe de o parte unei insuficiente activități de cunoaștere și educare a cadrelor din subordine, iar pe de altă parte ușurinței și lipsei de răspundere a celor care s-au abătut de la prevederile normelor în vigoare.

Perfecționarea cunoașterii și apărării cadrelor de securitate și a membrilor lor de familie apare ca o necesitate și presupune conjugarea eforturilor tuturor comandanților și organelor de contrainformații militare la elaborarea de măsuri adecvate de protejare a secretelor și cadrelor, precum și prevenirea scurgerii de informații despre activitatea ce se desfășoară în unitățile noastre.

Pentru înlăturarea neajunsurilor de acest fel este necesar ca organele specializate, cu atribuții precis stabilite în acest sens, împreună cu șefii, comandanții, cu sprijinul organelor și organizațiilor de partid și U.T.C. să-și intensifice măsurile pentru instruirea și educarea în spiritul autoapărării eficiente a întregului aparat de securitate.

Una din condițiile realizării acestui obiectiv o constituie transformarea activităților de pregătire contrainformativă — care în multe situații poartă patina rutinei — în activități vii, atrăgătoare, pentru a face din acestea tribune de demascare a acțiunilor dușmănoase desfășurate din exterior, sens în care cadrele de conducere din Direcția a IV-a și din celelalte unități trebuie să aibă o participare nemijlocită.

În cadrul măsurilor de cooperare cu factorii de conducere din unități, **analizarea periodică a situației contrainformative** trebuie să devină o **practică de muncă** în cadrul căreia să se stabilească cele mai adecvate măsuri, potrivit specificului unității, misiunilor pe care le îndeplinesc cadrele, toate în scopul prevenirii și curmării oricărei acțiuni ostile.

EXECUTAREA EXEMPLARĂ A SARCINILOR DIN PROGRAMUL DE MĂSURI AL DEPARTAMENTULUI SECURITĂŢII STATULUI — CONDIŢIE A UNEI MUNCII EFICIENTE

Sub conducerea şi îndrumarea Comitetului judeţean de partid şi cu sprijinul permanent al organelor şi organizaţiilor de partid din inspectorat, efectivul Securităţii judeţului Bacău a fost mobilizat orientându-şi activitatea în direcţia creşterii nivelului calitativ de executare a ordinelor date de comandantul nostru suprem, tovarăşul NICOLAE CEAUŞESCU, concretizate în Programul de măsuri al Departamentului Securităţii Statului pe anul 1983.

Ținând seama de concluziile rezultate la bilanţul muncii de securitate pe anul 1982, am reanalizat situaţia operativă din obiectivele, locurile, problemele şi mediile date în răspundere, stabilind direcţiile de acţiune pentru îndeplinirea calitativ superioară a sarcinilor ordonate.

Am acţionat prioritar pentru îndeplinirea corespunzătoare a sarcinilor din Program care vizează: prevenirea acţiunilor extremist-teroriste; apărarea avuţiei naţionale şi a secretului de stat; contracararea acţiunilor de diversiune ideologică şi instigare la acte protestatate; protejarea cetătenilor români în relaţiile cu străinii; ridicarea calităţii muncii de securitate în mediul rural; creşterea competenţei cadrelor, dezvoltarea spiritului de vigilenţă, combativitate şi fermitate.

Astfel, prin creşterea potenţialului informativ cu 3%, dar mai ales prin îmbunătăţirea muncii de instruire, educare şi verificare a surselor existente s-a obţinut un volum mai mare de informaţii cu valoare operativă sporită.

Pe baza lor au fost întreprinse măsuri operative de prevenire, urmărire informativă şi clarificare a unor cazuri, reuşind să cunoaştem la timp şi să înlăturăm mai multe stări de pericol din industrie şi agricultură. Sub acoperirea organelor de miliţie, au fost destrămate şi neutralizate două grupări sectante ilegale. Totodată, s-a anihilat extinderea unor situaţii conflictuale în mediul studenţilor străini şi s-au prevenit o serie de stări de pericole care puteau produce evenimente grave la Combinatul petrochimic Borzeşti, Combinatul de îngrăşăminte chimice Bacău, Întreprinderea minieră Comăneşti şi Trustul petrolului Moineşti. Am acordat, de asemenea, o atenţie deosebită muncii de se-

curitate în mediul rural, prin asigurarea unui sprijin și control permanente asupra muncii subofițerilor de la posturi, diversificarea și îmbunătățirea conținutului materialelor prezentate în convocările de instruire și pregătire a acestora, fapt ce a determinat sporirea volumului de informații și calitatea lor, fiind luate un număr însemnat de măsuri operative.

Tot ca urmare a creșterii volumului și calității informațiilor, s-a îmbunătățit și sistemul de informare a organelor de partid, s-au întărit legăturile cu oamenii muncii, cu celelalte organe de stat și obștești, cu organismele democratice, realizându-se acțiuni de pregătire contra-informativă care au cuprins numeroși cetățeni din diferite domenii de activitate.

Față de cerințele Programului de măsuri, în activitatea Securității județului Bacău se mențin încă unele neajunsuri, mai ales în munca informativă. Astfel, din analiza rețelei a rezultat că un număr destul de mare de surse au încă un aport redus în culegerea de informații, pe toate liniile de muncă. Mai mult decât atât, există obiective, locuri și medii neacoperite informativ în mod corespunzător. De asemenea, față de numărul însemnat de informații obținute până în prezent, activitatea de clarificare a acestora, în special prin documentare, nu se desfășoară în toate cazurile cu operativitatea cerută. Acest neajuns este valabil și pentru acele cazuri a căror finalizare este târăgănată de mai mult timp.

Cu toată atenția acordată muncii de securitate în mediul rural, mai sînt totuși unii lucrători de la posturile de miliție care nu s-au integrat încă pe deplin în cerințele Ordinului nr. D/00140/1981. Aceste neajunsuri constituie direcții prioritare spre care conducerea Securității, celelalte cadre de comandă își concentrează atenția pentru a le înlătura.

În ceea ce privește urmărirea informativă a persoanelor care au fost sau sînt în străinătate la specializare în cadrul raporturilor de cooperare economică ori la post, am întreprins un complex de măsuri menite să asigure verificarea temeinică a persoanelor selecționate și încadrarea informativă a tuturor grupurilor care urmau să se deplaseze în exterior. S-a acordat o atenție deosebită atât verificării persoanelor cu studii superioare, a celor care urmau să ocupe funcții de conducere în exterior, deținătorilor de secrete, cît și pregătirii lor contra-informative și contactării acestora la întoarcere.

Pe baza datelor de verificare, în perioada de referință au fost avizate negativ aproape 10% din persoanele selecționate și s-a retras avizul, după aprobare, în cîteva cazuri unor elemente care aveau antecedente penale, intenții de răminere, rude și relații suspecte în străinătate. Drept urmare, nu avem cazuri de răminiți ilegale în exterior din rîndul acestora. Cu sprijinul Direcției a II-a și în cooperare cu alte unități, am organizat mai bine munca informativ-operativă în rîndul personalului muncitor plecat în exterior, prin efectuarea de recrutări și constituirea de rezidențe.

Atît prin mijloacele muncii de securitate, cît și din contactarea unor persoane de încredere, a fost obținut un volum mare de informații referitoare la diverse neajunsuri în derularea contractelor de comerț-co-

operare, acțiuni de racolare sau provocare în rîndul personalului român, crearea de relații suspecte cu cetățeni străini ori stări de spirit necorespunzătoare, care puteau degenera.

De exemplu, în cazul testului de performanță de la un obiectiv construit în cooperare în străinătate, s-au obținut date în legătură cu frecvențele opriri accidentale cauzate de căderi de tensiune, introducerea unor corpuri străine în tamburii benzilor transportoare, funcționarea defectoasă a unor pompe etc. De asemenea, s-au primit informații despre calitatea necorespunzătoare a proiectelor și nelivrarea la timp a utilajelor de către unele întreprinderi furnizoare din țară unei fabrici de ciment construită în străinătate, care ar fi necesitat cheltuieli suplimentare de materiale și manoperă. De asemenea, s-au obținut informații din care rezulta că pe unul din șantierele din străinătate un funcționar al țării respective încerca să depisteze în rîndul personalului român cadre și surse ale organelor de securitate, oferind valută pentru astfel de informații.

Prin măsuri complexe, cazurile cu persoanele stabilite că au avut relații neoficiale cu cadre de poliție sînt lucrate activ, continuîndu-se măsurile de clarificare a informațiilor privind alte elemente semnalate cu conduită necorespunzătoare, comentarii denigratoare la adresa o-rînduirii socialiste din țara noastră, relații cu fugari români și crearea de depozite valutare în străinătate etc.

Cu toate rezultatele obținute, în executarea măsurilor prevăzute în programele de măsuri „ALFA” și „ATLAS” s-au manifestat unele neajunsuri. Astfel, au fost avizate favorabil persoane fără a se realiza cunoașterea temeinică a acestora înainte de plecare și care în străinătate au avut comportări necorespunzătoare, fapt ce a impus readucerea lor în țară cu consecințele ce decurg dintr-o atare situație. Acestea au fost cercetate, puse în discuția colectivelor de muncă ori sînt lucrate prin forme organizate pentru clarificarea semnalărilor. De asemenea, în raport cu numărul de surse existent în rîndul persoanelor menționate și acțiunile de pregătire contrainformativă realizate, volumul și calitatea informațiilor de interes operativ obținute sînt totuși reduse. Aceasta și ca urmare a faptului că am avut unele cazuri de necontactare și exploatare informativă a unor persoane care au revenit în țară pentru perioade scurte de timp.

Verificarea persoanelor care au fost în străinătate nu are însă un caracter permanent și organizat iar, uneori, în baza unor date insuficient de concludente, sînt scoase din preocupări la puțin timp de la venirea în țară, deși se cunoaște că, în ultima vreme, serviciile de spionaj și-au intensificat acțiunile asupra cetățenilor români care călătoresc în străinătate, în interes de serviciu sau particular.

Colonel **Constantin BARNEA-HULUBAȘ**
Șeful Securității județene Botoșani

PERFECTIONAREA MUNCII DE SECURITATE ÎN MEDIUL RURAL ÎN RAPORT CU MUTAȚIILE DIN SITUAȚIA OPERATIVĂ

Una din direcțiile prioritare în care au fost angajate eforturile lucrătorilor aparatului județean de securitate a constituit-o *creșterea eficienței măsurilor pentru perfecționarea muncii de securitate în mediul rural și a activității de pregătire a subofițerilor de la posturile de miliție*, cu atât mai mult cu cât tabloul situației operative în acest mediu prezintă următoarele particularități :

⊙ existența în localitățile rurale a circa 70% din elementele cunoscute în evidențele de securitate cu antecedente politice reacționare sau penale ;

⊙ necesitatea apărării bazei economice a unor importante unități agrozootehnice de stat și cooperatiste ;

⊙ în obiectivele economice și social-culturale din mediul rural lucrează peste 60% din populația ocupată în acest mediu, iar circa 8.000 persoane fac naveta zilnic în municipiul Botoșani sau celelalte orașe.

Avînd în vedere concluziile desprinse la bilanțul activității desfășurate în 1982, ordinele date în ședința Biroului Executiv al Consiliului de conducere al Departamentului Securității Statului, în februarie a.c., activitatea cadrelor de securitate și a subofițerilor de la posturi a fost orientată pentru :

a) îmbunătățirea continuă a muncii de îndrumare, sprijin și control prin implicarea sistematică și organizată a cadrelor de conducere și a ofițerilor ce răspund de comune ;

b) ridicarea gradului de competență profesională, răspundere și disciplină în realizarea de către subofițerii de miliție a supravegherii informative.

În acest sens, printr-o mai bună organizare a muncii, în primele cinci luni ale acestui an, cadrele de conducere au desfășurat activități de îndrumare și sprijin la toate posturile de miliție, iar la 48 din acestea s-au efectuat controale de fond.

Justificat de nevoia înlăturării unor neajunsuri în munca cu rețeaua informativă și în activitatea de supraveghere a bazei de lucru, am efectuat în aprilie — mai, pe grupe de comune, controale tematice ale căror concluzii și măsuri le-am dezbătut atît cu ofițerii de securitate, cît și cu subofițerii de miliție, generalizînd experiența pozitivă ori intervenind pentru remedierea lipsurilor. În activitățile amintite, s-a realizat modul cum rețeaua existentă asigură cuprinderea problematicii de securitate și s-a completat necesarul prin noi recrutări, efectuate în primul semestru din acest an. Am acordat prioritate acoperirii cu rețea a locurilor unde eram deficitar în obiectivele agrozootehnice, S.M.A., navetiști, în mediile sănătate, culte-secte, pînă în prezent realizîndu-se 85% din recrutările planificate pe anul în curs.

Pentru a implica mai mult ofițerii de securitate în munca de sprijin, control și îndrumare la posturile de miliție, în martie și aprilie am efectuat o analiză amănunțită la 10 din cele 15 cadre cu răspundere în acest domeniu, cuprinzînd totodată și circa 30% din posturi, ocazie cu care a rezultat că principalele neajunsuri existente se referă la nerespectarea planificării deplasărilor la posturi, alocarea de către unii ofițeri a unui timp insuficient pentru lucrul concret cu rețeaua subofițerilor, în special pentru instruirea acestora, și pentru sprijinirea activității de recrutare a unor noi surse. În acest mediu dispunem în prezent de un potențial informativ numeros (media de rețea în legătura unui subofițer fiind de 12—14 surse, iar la ofițeri de aproape 4 informatori).

Cu toate acestea, realitatea arată că, în executarea sarcinilor de securitate în mediul rural, întîlnim încă unele cazuri de încălcare a ordinului, de superficialitate, neajunsul principal vizînd calitatea informațiilor obținute. Lipsurile se explică și prin minusurile înregistrate în organizarea muncii, în modul cum am acționat personal, eu, cît și șefii de servicii în conducerea și controlul activităților pe acest specific.

Lunar am efectuat deplasări în teritoriu, dar nu am reușit să cuprindem numărul de comune planificat sau, cu precădere, acele posturi de miliție în care se făceau simțite anumite neajunsuri.

Pentru îmbunătățirea calității muncii subofițerilor de miliție, o atenție sporită am acordat-o în 1983 pregătirii de securitate, ridicării competenței lucrătorilor din acest punct de vedere. Orientați clar de Programul de măsuri de analiza Biroului Executiv din februarie 1983, în programul de pregătire au fost stabilite atît teme de interes general cît și teme izvorîte din nevoile situației operative ori în funcție de nivelul de pregătire al subofițerilor de miliție. Programul de pregătire elaborat inițial a fost completat și parcurs integral conform graficului pe primele cinci luni atît cu șefii de post, cît și cu ajutorii acestora. În conformitate cu acesta am organizat, cu sprijinul și parti-

ciparea ofițerilor Direcției I, activități mai diversificate cu un mai pronunțat caracter practic aplicativ de natură să clarifice comandamentele politice actuale ale activității de securitate, metodologia muncii cu rețeaua informativă și asigurarea, conform tematicii de căutare a informațiilor, de orientări la zi, pe toate profilurile de muncă.

Pe lângă convocările lunare de învățămînt ținute la sediul inspectoratului s-a dovedit a fi utilă și pregătirea pe bază de tematică la locul de muncă al subofițerilor de către ofițerii de securitate.

Probleme ca : *fondul și forma notei informative, calitatea și profunzimea verificării candidaților la recrutare, locul întîlnirii și importanța sa* sînt numai cîteva din obiectivele urmărite cu ocazia activităților de învățămînt efectuate în lunile februarie, martie și aprilie.

În funcție de unele neajunsuri constatate anterior, în anul 1983 am acționat și pentru perfecționarea cadrului concret de desfășurare a activităților de învățămînt. Astfel, în prezent, dezbaterile se realizează pe grupe de subofițeri de 18—22 cadre, date în răspunderea șefilor serviciilor informativ-operative, situație ce a permis abordarea mai concretă a problemelor de învățămînt cît și angajarea unui număr mai mare de subofițeri la dezbateri. Unele activități de învățămînt s-au îmbinat, de asemenea, cu momente de analiză și schimb de experiență la care, periodic, șefi ori ajutori șefi de post au prezentat rapoarte privind modul de executare a sarcinilor de securitate.

Deși diversificăm metodologic și organizatoric activitățile de pregătire, iar periodic verificăm nivelul de cunoștințe, aplicarea în muncă a celor învățate nu se ridică încă la toți subofițerii la cotele de calitate cerute, persistînd încă lacune serioase în domeniul stăpînirii temeinice a problematicii specifice, încălcîndu-se uneori ordinul în sensul că se manifestă simplism în activitatea de folosire a rețelei pentru culegerea de informații de interes operativ.

Cunoscînd mai bine neajunsurile cît și posibilitățile subofițerilor, acționăm pentru determinarea celor mai slab pregătiți pentru a-și însuși noțiunile predate și, îndeosebi, sub controlul ofițerilor, de a le aplica în practică. În acest context avem în vedere organizarea, în perioada campaniei agricole din acest an, de convocări pe centre cu subofițerii de miliție în a căror rază de competență sînt elemente cu o mai mare pondere pe linia persoanelor cu antecedente politice reacționare ori cu acei care în supravegherea informativă a persoanelor din baza de lucru întîmpină dificultăți. Cu acest prilej vom dezbate concret formele și metodele folosite de elementele ostile sub acoperire religioasă, metodele și căile necesare pentru cunoașterea, prevenirea sau neutralizarea actelor antisociale pe acest specific și altele.

**RĂSPUNDERE SPORITĂ
ÎN ASIGURAREA
CONTRAINFORMATIVĂ
A OBIECTIVELOR
CU PROFIL DE APĂRARE**

Pornind de la situaţia operativă specifică judeţului, s-a acţionat pentru imprimarea unui caracter mai ofensiv întregii activităţi de cunoaştere şi prevenire a acţiunilor de sabotaj, diversiune sau de subminare a economiei naţionale, precum şi a altor fapte ori fenomene de natură să provoace evenimente cu consecinţe deosebite în obiectivele economice.

Întrucît pe raza judeţului sînt amplasate şi unităţi economice care realizează produse destinate întăririi capacităţii de apărare a ţării, s-a acţionat prioritar pentru cunoaşterea, prevenirea şi înlăturarea cauzelor şi condiţiilor ce pot determina sau favoriza apariţia unor stări de pericol în astfel de obiective.

În conformitate cu prevederile Programului de măsuri al Departamentului Securităţii Statului şi ale celui elaborat de unitatea de linie — Dir. a II-a, avîndu-se în vedere că aceste obiective sînt vulnerabile, că în acestea lucrează un număr mare de oameni ai muncii, iar zona este frec-

ventată şi de cetăţeni străini, s-a acţionat pentru completarea cu reţea informativă a secţiilor, schimburilor şi locurilor în care sînt depozitate produse speciale, acţionîndu-se totodată şi în mediul obiectivelor, dat fiind faptul că s-au obţinut informaţii despre preocupările unor cadre de spionaj şi ale altor cetăţeni străini de a cunoaşte date privind profilul unităţilor şi mai ales capacitatea de producţie. A fost reînstruit întregul potenţial informativ cu sarcini de profil, s-au perfecţionat modalităţile de realizare a legăturii cu sursele ce lucrează în sectoarele în care se execută produse speciale extinzîndu-se sistemele de legătură impersonală, s-au continuat măsurile de verificare a specialiştilor din domeniul cercetării-proiectării şi al producţiei, cu deosebire a celor care au efectuat studii ori specializări în străinătate, se deplasează frecvent în exterior, au rude şi relaţii în alte ţări, pentru a cunoaşte permanent poziţia şi comportarea lor, precum şi dacă neîndeplinirea unor sarcini care vizează capacitatea de apărare a ţării nu este rezultatul unor acţiuni ostile întreprinse de unii dintre aceştia.

În scopul apărării secretului de stat şi al cultivării spiritului de vigilenţă al personalului muncitor din aceste obiective, au fost efectuate pregătiri contrainformative de grup şi individuale, în cadrul cărora s-a pus accent pe demascarea acţiunilor serviciilor de spionaj întreprinse împotriva statului nostru, pe interesul unor elemente terorist-diversio-

niste de a procura armament, muniție și substanțe explozive, precum și pe contracararea propagandei nocive exercitată din exterior.

Pe baza informațiilor obținute de la rețea, împreună cu alte organe de stat cu competență în materie și cu cadre din conducerea obiectivului, au fost organizate mai multe **acțiuni și controale**, în special în schimburile II și III, urmărindu-se în mod deosebit cum se respectă regulile specifice în mediul pirotehnic și cele de protecție a muncii. Cu aceste ocazii, în unele secții și sectoare, au fost constatate încălcări grave ale instrucțiunilor de lucru și normelor de depozitare a materialelor explozive. O parte din neregulile constatate au fost înlăturate pe loc, prin factorii de conducere prezenți, iar pentru altele s-au stabilit măsuri și termene în vederea remedierii lor.

Persoanele vinovate de existența neajunsurilor constatate au fost trase la răspundere potrivit gravității abaterilor comise, iar altele au fost cuprinse în baza de lucru pentru verificarea lor temeinică. Astfel, în cadrul unui dosar de urmărire informativă deschis pentru stabilirea cauzelor pentru care unele produse speciale erau depozitate în afara locurilor anume destinate și în privința cărora lipsea evidența pe fluxul de fabricație, în urma măsurilor întreprinse s-a înlăturat posibilitatea de sustragere a unor astfel de produse și s-a introdus un sistem riguros de evidență.

Cu toate rezultatele pozitive obținute în asigurarea contrainformativă a obiectivelor cu profil de apărare din județ, s-au manifestat și unele neajunsuri. Astfel, unele sectoare și locuri de muncă **nu sînt asigurate cu surse informative suficiente**, din care cauză anumite stări de pericol sau alte fapte negative nu sînt depistate la timp și, ca urmare, nu se pot întreprinde măsuri de prevenire corespunzătoare de înlăturare a factorilor care le generează. În sistemul de pază și securitate al obiectivului există încă fisuri determinate de modul superficial în care își îndeplinește atribuțiunile de serviciu personalul de pază (militar și civil). Acest lucru a fost pus în evidență, în mod pregnant, cu ocazia unor teste efectuate la Uzina Sadu II, cînd s-a reușit pătrunderea în obiectiv și scoaterea unor repere de produse speciale, fără ca personalul de pază să se sesizeze. Rezultatul acestor teste a fost prelucrat cu întreg personalul muncitor, iar împotriva vinovaților s-au luat măsuri de sancționare.

Datorită nerespectării normelor de tehnică a securității muncii, în unele locuri există pericol de producere a unor evenimente cu urmări deosebite pentru viața oamenilor și securitatea instalațiilor. De exemplu, la un atelier din Sadu I — după cum a stabilit controlul — capsele pirotehnice erau depozitate pe jos și în cantități de trei ori mai mari față de norma admisă pentru depozitare. De asemenea, pe liniile tehnologice de fabricare a muniției s-au găsit can-

tități de produse de 2—3 ori mai mari decât normele de lucru. Principalele cauze ale acestor neajunsuri rezidă în faptul că, uneori, au fost acceptate cu ușurință motivările factorilor de conducere, privind lipsa capacității de depozitare, a mijloacelor de transport sau imposibilitatea livrării la export la termenele planificate. De asemenea, nu s-a acționat continuu pentru sensibilizarea personalului muncitor asupra pericolului la care se expune prin nerespectarea N.T.S. și a instrucțiunilor de lucru.

În vederea îmbunătățirii muncii în obiectivele de apărare, în urma analizei cauzelor neajunsurilor manifestate, a fost luat un complex de măsuri care să ducă la perfecționarea activității cu rețeaua informativă, creșterea numerică și calitativă a acesteia, organizarea unei legături permanente cu rețeaua care să asigure primirea și exploatarea cu operativitate a informațiilor. Totodată,

au fost diversificate măsurile pentru urmărirea elementelor din baza de lucru, în vederea prevenirii scurgerii de informații și înlăturării situațiilor care pun în pericol viața oamenilor și securitatea utilajelor.

Și în viitor se va acționa cu consecvență pentru **apărarea secretului de stat și dezvoltarea spiritului de vigilență** al personalului muncitor, prin îmbunătățirea și diversificarea activităților de pregătire contrainformativă, în cadrul acestora punându-se accent pe demascarea formelor și metodelor folosite de serviciile de spionaj împotriva statului nostru. În același timp, se va milita pentru îmbunătățirea cooperării cu conducerile obiectivelor, trupele de securitate și alte organe de specialitate în vederea prevenirii fabricării unor produse necorespunzătoare, înlăturării situațiilor de încălcare a normelor de protecție a muncii și a cazurilor de sustragere de armament, muniție sau substanțe explozive.

Căi de îmbunătățire a selectării locurilor, obiectivelor, mediilor și persoanelor care trebuie supravegheate informativ prioritar, în vederea prevenirii actelor de trecere frauduloasă a frontierei și de refuz al înapoierii din călătoriile efectuate în străinătate

În conformitate cu prevederile Ordinului Nr. D/00129 din 15 martie 1980 al ministrului de interne, organelor centrale și teritoriale de securitate, potrivit competențelor, le revin sarcini importante în ce privește **prevenirea, descoperirea și neutralizarea acțiunilor de trecere frauduloasă a frontierei de stat a Republicii Socialiste România sau de refuz al înapoierii din călătoriile efectuate în străinătate.**

Principala cauză care a determinat și a favorizat apariția, la unele persoane, a intențiilor de trecere frauduloasă a frontierei de stat ori de a refuza înapoierea în țară din călătoriile efectuate în străinătate o constituie **propaganda cercurilor și organizațiilor reacționare, anticomuniste din Occident, activitatea unor servicii de informații străine, acțiuni ce se înscriu în ansamblul politicii unor state capitaliste de a deteriora și destabiliza climatul politic internațional, de a adânci și accentua contradicțiile dintre diferite state și grupări de state, de a încerca rezolvarea complexelor probleme ale lumii contemporane prin forță.**

Trecerea frauduloasă a frontierei de stat și refuzul înapoierii în țară constituie **infrațiuni prevăzute și pedepsite de lege** și pot deveni deosebit de periculoase, atunci când sînt concepute, organizate și realizate în scopul de a aduce atingere securității statului, de finalizare a unor activități de spionaj, diversiune ori terorism, de scoatere sau introducere clandestină în țară de armament și muniție, materiale de propagandă dușmănoasă cu caracter fascist, naționalist-iredentist, de instigare la activități ostile ori de natură să orienteze activități cultice și sectante clandestine, de creare a unor grupări ostile. Aceasta, întrucît elementele care acționează la frontiera de stat ori se deplasează în exterior sînt potențial periculoase din punct de vedere al secretelor pe care le dețin, al acțiunilor pe care le pot întreprinde împotriva statului român, al legăturilor posibile ce le pot mijloci unor persoane din țară sau din străinătate cunoscute cu asemenea preocupări.

Trecerea frauduloasă a frontierei de stat are două variante : **ieșirea și, respectiv, intrarea ilegală în R. S. România.**

Din punct de vedere al activității organelor de securitate, în rândul persoanelor care acționează la frontiera de stat în scopul trecerii frauduloase pot fi elemente care :

● au săvârșit în țară acțiuni cu caracter ostil și se sustrag urmăririi penale ;

● sînt cunoscute cu antecedente penale ori politice reacționare, făcînd obiectul unor măsuri de securitate ;

● au fost declarate indezirabile, li s-a întrerupt dreptul de ședere în țară, ori au fost date în consemn la frontieră ca urmare a săvîrșirii de acțiuni dușmănoase ;

● vizează crearea de grupuri care să acționeze violent la frontieră în vederea plecării ilegale din țară ;

● sînt pretabile la activități de scoatere sau introducere în țară de materiale cu caracter fascist, naționalist-iredentist, mistico-ostil, ori de altă natură, precum și la inițierea de acțiuni contra securității statului.

Prin această prismă este absolut necesar ca pe diferite linii de muncă să se acționeze **permanent și ofensiv** în vederea stabilirii cu certitudine a motivelor reale pentru care o persoană sau alta a acționat ori intenționează să treacă fraudulos frontiera de stat a R. S. România.

Măsurile ordonate recent de conducerea Departamentului Securității Statului privind repatriții, fugarii și cei care au refuzat înapoierea în țară din călătoriile efectuate în exterior vizează tocmai **depistarea la timp și neutralizarea fermă** a unor activități ostile care pot fi puse la cale de cercurile și organizațiile reacționare, de serviciile de spionaj și prin intermediul celor ce trec fraudulos frontiera de stat.

Activitatea organelor de securitate de prevenire, descoperire și neutralizare a acțiunilor de trecere frauduloasă a frontierei de stat a R. S. România și de refuz al înapoierei din străinătate este în mod clar concepută și determinată atît de legile țării, documentele de partid, precum și de o serie de norme instituite de conducerea Departamentului Securității Statului în ultimii ani, cum sînt Ordinul nr. 00129/1980, programele de măsuri din acțiunile „ALFA“, „OCEANUL“, „ATLAS“ și „RUTIERUL“.

Înainte de a enumera locurile, obiectivele, mediile și categoriile de persoane care acționează în scopul plecării din țară prin trecerea frauduloasă a frontierei ori refuză înapoierea din deplasările efectuate în exterior, dorim să reliefăm unele aspecte mai deosebite ce se desprind din practica activității desfășurate pe această linie, astfel :

[1] În trecerea frauduloasă a frontierei, unde făptuitorii folosesc o gamă deosebit de variată de metode și mijloace, rețin atenția următoarele :

a) asocierea în grupuri cu un număr mai mare de persoane în situația în care trecerea se realizează peste frontiera de uscat ;

b) ascunderea în mijloace de transport rutiere (autoturisme, dubițe, rulote, autotrenuri), feroviare (vagoane încărcate cu produse pentru export, podul vagoanelor de călători), fluviale, navale ori aeroporturi din traficul internațional ;

c) folosirea de documente de călătorie false ori falsificate ;

d) complicitatea tot mai frecventă a unor cetățeni care acționează în calitate de gazde și călăuze, în special în zona de sud-vest a țării ;

e) organizarea de acțiuni în diferite state din Occident de către cetățeni străini (de obicei de origine română) pentru scoaterea ilegală din țară a unor persoane ;

f) activitatea infracțională desfășurată de unii fugari, în special din Austria și Italia, care în ultimul timp au intrat în țară pe căi frauduloase, pentru a-și scoate rudele pe aceleași căi ;

g) intenția unor persoane de a acționa în forță pentru a trece frontiera de stat ori a deturna nave sau aeronave, nu de puține ori infractorii propunându-și folosirea de armament.

2 În ce privește activitatea infracțională de refuz al înapoierii :

▲ numărul celor rămași ilegal în străinătate este de la an la an tot mai ridicat ;

▲ din rîndul acestora, unii au studii superioare, parte din ei fiind cadre de perspectivă în diferite sectoare de activitate ca : artă, știință, cultură, sport și altele ;

▲ a crescut numărul celor care se deplasează în țările limitrofe R. S. România, în cadrul excursiilor de scurtă durată, de unde ilegal ajung în Occident.

În multe situații, refuzul înapoierii în țară este direct legat de activitățile de racolare întreprinse în exterior de anumite elemente din cercurile și grupările reacționare care acționează asupra cetățenilor români aflați temporar în diverse state occidentale.

În scopul cunoașterii, prevenirii și neutralizării oricăror încercări de trecere frauduloasă a frontierei de stat a R. S. România, aparatul de securitate trebuie să selecționeze obiectivele, locurile, mediile, categoriile de persoane pretabile a comite această faptă și să organizeze activitatea de căutare și obținere a informațiilor pe profilul problemei. Această obligativitate revine întregului aparat de securitate și se desfășoară pe întreg cuprinsul țării, inclusiv în străinătate :

A. Locurile ce trebuie avute în vedere :

- punctele de încărcare a mărfurilor destinate exportului ;
- stațiile de formare a garniturilor de tren ce se deplasează în exterior ;
- punctele de parcare auto stabilite pe drumurile naționale pentru mijloacele de transport internaționale ;

● punctele obligatorii de trecere situate pe direcțiile de deplasare frecvent folosite de infractori și locurile din frontieră unde s-au constatat urme repetate pe fișia arată ;

● târgurile ce se organizează periodic sau permanent în zona de frontieră ;

● stațiile C.F.R. și auto, unitățile hoteliere, restaurantele, bufetele și cofetăriile din localitățile limitrofe frontierei.

B. Printre obiectivele unde se pot pune la cale acțiuni de trecere frauduloasă a frontierei cărora trebuie să li se acorde deosebită atenție și din acest punct de vedere se pot menționa :

▲ întreprinderile agricole de stat, cooperativele agricole de producție, asociații intercooperatiste și alte unități din mediul rural din zona de frontieră, care în perioada muncilor agricole angajează forță de muncă sezonieră ;

▲ platformele industriale situate în zona de frontieră. (Exemplu : cele de la Porțile de Fier 2, Anina, Moldova Nouă, Canalul Dunăre — Marea Neagră — punct Agigea, cele din Delta Dunării și altele) ;

▲ porturile maritime și fluviale ;

▲ întreprinderile de transporturi auto, navale și feroviare interne și internaționale ;

▲ stațiunile de odihnă și tratament situate în apropierea frontierei de stat ;

▲ obiectivele economice și social-culturale în care numărul celor care au acționat la frontieră este ridicat ;

▲ căminele de nefamiliști ;

▲ penitenciarele în care se află infractori de frontieră.

C. Printre mediile ce se impun a fi supravegheate informativ de către organele de securitate pentru a depista și anihila intențiile unor persoane de a pleca ilegal din țară amintim :

⊙ mediul celor care au acționat pînă în prezent la frontiera de stat ;

⊙ mediul rudelor și relațiilor fugarilor români ;

⊙ mediul cetățenilor străini, îndeosebi italieni, turci și vest-germani ;

⊙ mediul cultelor neoprotestante, cu precădere baptiști, adventiști, pentecostali ;

⊙ anturajele de tineri cunoscuți cu mod de viață dezordonat ;

⊙ mediul persoanelor posesoare de permise de mic trafic ;

⊙ mediul deținătorilor de permise grănicerești ;

⊙ mediul persoanelor care afluesc spre centrele industrial-agricole din partea de sud-vest a țării pentru a desfășura activități sezoniere ori temporare în agricultură sau pe șantierelor industriale.

D. Principalele categorii de persoane ce trebuie să facă obiectul supravegherii informative a organelor de securitate pentru obținerea de informații referitoare la intenții, acțiuni și pregătiri în vederea trecerii frauduloase a frontierei, în conformitate cu prevederile Ordinului nr. D/00129 din 1980 al ministrului de interne, sînt cele care :

◆ au fost avertizate, amendate contravențional ori condamnate pentru infracțiuni de trecere frauduloasă a frontierei de stat ori pentru tentativă ;

◆ au reușit să treacă fraudulos frontiera de stat, au refuzat înapoierea din străinătate și au revenit din proprie inițiativă ori au fost predate statului român de către autoritățile statelor vecine ;

◆ li s-au respins cererile de plecare definitivă, temporară ori de căsătorie cu cetățeni străini și sînt preocupate de a părăsi țara în orice mod ;

◆ caută ori întrețin legături cu diferiți străini pentru a pleca ilegal din țară ;

◆ au rude plecate legal sau ilegal în Occident care le incită la evaziune ;

◆ nu desfășoară o activitate utilă societății, refuză sistematic să se încadreze în muncă, duc un mod de viață parazitar ;

◆ străinii aflați temporar sau cu domiciliul în R. S. România care se preocupă de a scoate ilegal persoane din țară ;

◆ alte categorii de persoane pretabile să săvârșească sau să instige la săvârșirea trecerii frauduloase a frontierei de stat ori să refuze înapoierea în țară.

Analiza informațiilor obținute, concluziile desprinse din cazurile rezolvate au scos în evidență necesitatea ca organele de securitate să realizeze o supraveghere informativă și asupra altor categorii de persoane, între care :

— gazdele, călăuzele și favorizatorii la trecerea frauduloasă a frontierei de stat, depistați sau suspecti de asemenea activități ;

— persoanele care au satisfăcut stagiul militar în trupele de grăniceri, participând la paza frontierei în zona de sud-vest a țării ;

— unii străini care vin frecvent în țara noastră din statele pe teritoriul cărora se află lagăre de imigranți.

Evoluția fenomenului a relevat în permanență o **dinamică deosebit de activă a bazei de lucru**, respectiv a locurilor, obiectivelor, mediilor și categoriilor de persoane ce fac obiectul problemei. Acest lucru a obligat și obligă în continuare la **adaptarea rapidă a măsurilor de securitate la condițiile specifice problemei**, adaptare de care depind acțiunile noastre de prevenire, descoperire și neutralizare a oricăror încercări de trecere frauduloasă a frontierei de stat ori de a refuza înapoierea în țară din călătoriile efectuate în străinătate. Printre căile de îmbunătățire a selectării locurilor, obiectivelor, mediilor și persoanelor care să fie supravegheate informativ prioritar amintim următoarele, fără pretenția de a le enumera pe toate :

1. Cunoașterea permanentă a situației operative din sfera de preocupare.

2. Perfecționarea continuă a sistemului de obținere operativă a informațiilor de către toate unitățile ce au în sfera lor de responsabilitate persoane ce fac obiectul problemei.

3. Determinarea și analiza continuă a structurilor socio-profesionale, de vîrstă, naționalitate, confesiune religioasă ale celor care acționează în anumite perioade la frontiera de stat.

4. Documentarea operativă cu privire la anumite stări de spirit existente la un moment dat în unele grupuri sociale ,stabilirea cu certitudine a cauzelor determinante ale unor asemenea situații.

5. Identificarea motivațiilor politice, sociale, profesionale sau de altă natură ale infractorilor de frontieră.

6. Cooperarea între organele de securitate, intensificarea schimbului operativ de informații.

7. Atragerea la activități de prevenire a organizațiilor de masă și obștești, a factorilor de decizie și educaționali.

Colonel **Constantin PLEȘEA**
Locotenent-colonel **Gheorghe PREOTEASA**

Considerații privind cauzele și condițiile care generează sau favorizează săvârșirea infracțiunilor contra securității statului

● Noțiuni generale

Problema cauzalității infracțiunilor a constituit întotdeauna chestiunea esențială a oricărei orientări criminologice. Cu toată diversitatea unghiurilor de abordare a problematicii criminologice, cu toate că unele curente moderne încearcă să eludeze problema, **cauzalitatea fenomenului infracțional va rămâne problema de bază** a oricărei acțiuni sociale care tinde către prevenirea și înlăturarea criminalității din viața socială.

În funcție de modul de abordare a cauzalității infracționale, de importanța predominantă acordată unora sau altora dintre cauzele acestui fenomen, în același timp social și antisocial, pornindu-se de la o anumită concepție filozofică și de la o experiență practică mai mult sau mai puțin reprezentativă, au apărut și au evoluat de-a lungul timpului diferite școli criminologice (cartografică, antropologică, psihiatrică, pozitivistă, sociologică) ori s-au conturat o serie de tendințe, cum ar fi cele interacționiste, organizaționale, biologiste, criminologia clinică etc.

Materialismul dialectic și istoric, punând în drepturile sale legitime metoda dialectică de cercetare și explicând în mod consecvent științific cauzalitatea socială, a oferit posibilitatea aprofundării complexe a fenomenului infracțional și a cauzelor acestuia, a destrămat miturile „omului criminal”, ale „societății criminale” și alte asemenea elaborări teoretice apărute ca urmare a tratării unilaterale a fenomenului.

Cauzalitatea infracțiunilor contra securității statului nu poate fi determinată în mod adecvat fără a se porni de la baza teoretico-metodologică a materialismului dialectic și istoric, fără a lua în considerare complexitatea și multitudinea interrelațiilor, determinărilor și condiționărilor, a efectelor ce apar în sfera largă a fenomenelor sociale. Orice infracțiune concretă constituie efectul unui lanț causal complex, în același timp social, material, ideologic, psiho-individual etc. Dificultățile de desprindere a cauzelor și condițiilor care determină, înlesnesc sau favorizează săvârșirea unei infracțiuni determinate sînt sporite și de posibilitatea transformării unor cauze în condiții favorizante și invers, dar și de intervenția voinței și conștiinței individului uman, voință care are adesea un caracter aleatoriu și conștiință care implică — pe lângă cunoștințe adecvate — o anumită atitudine comportamentală față de sistemul de valori și norme sociale. Săvârșirea unei infracțiuni nu are loc decît la interferența unor cauze și condiții de natură exogenă cu alte cauze și condiții endogene, specifice individului respectiv. Astfel spus, cauzalitatea faptei infracționale concrete se structurează într-un cîmp causal complex cu determinări și condiționări multiple, care face posibilă trecerea de la intenție la acțiune, numai dacă acest cîmp de forțe se stabilizează astfel încît apare o tendință dominantă de comitere a faptei respective.

La nivel de fenomen, deoarece infracțiunile contra securității statului se prezintă ca o sumă de fapte individuale, ca o totalitate de acțiuni sau inacțiuni

eterogene și cu cauzalități specifice, stabilirea cauzelor și condițiilor generale pe o perioadă dată nu poate urma decât calea legității lor statistice, aceea a stabilirii tendințelor dominante pentru intervalul de timp respectiv. Pe de altă parte trebuie precizat că infracțiunile contra securității statului nu apar ca efecte ale unor cauze interne, inerente acestora ca fenomen. Cauzele determinante și condițiile favorizante ale infracțiunilor contra securității statului sînt preexistente acestor infracțiuni. În aceste condiții, cauzalitatea lor trebuie căutată nu exclusiv la nivel social sau individual, ci la punctul de impact dintre lanțul causal social și cel psihologic. Condiționarea socială a personalității individului nu poate duce decât în mod aparent la concluzia cauzalității exclusiv sociale a infracțiunilor. Această condiționare — în sensul său de adaptare a individului la sistemul social de norme și valori — nu trebuie să fie înțeleasă ca un fenomen care substituie lanțul causal social legităților specifice de natură psihologică.

Pentru organele de securitate, cunoașterea cauzelor și condițiilor care determină, înlesnesc sau favorizează săvîrșirea de infracțiuni date în competența acestora constituie o necesitate obiectivă rezultată din sarcinile și misiunile care le revin. În primul rînd, această cunoaștere constituie un factor hotărîtor pentru orientarea în perspectivă a activității aparatului de securitate și, mai ales, pentru direcționarea corespunzătoare, în raport cu realitățile vieții sociale, a muncii de prevenire a acestor organe. Prin fundamentarea activității de prevenire pe cunoașterea adecvată a cauzalității infracțiunilor contra securității statului, se asigură o repartizare mai judicioasă și mai eficientă a forțelor și mijloacelor, acordîndu-se, în același timp, prioritate direcțiilor de acțiune care impun urgență și o atenție mai deosebită.

În altă ordine de idei, această cunoaștere permite și impune adaptarea și modernizarea continuă a metodelor și mijloacelor de muncă, precum și perfecționarea continuă a măsurilor de prevenire ce se întreprind, ținîndu-se seama de dinamica și structura acestor infracțiuni, de cauzele și condițiile cu efect dominant într-o perioadă dată.

În al treilea rînd, cunoașterea aprofundată a acestor cauze și condiții poate și trebuie să servească la informarea exactă a factorilor decizionali competenți, a organelor de partid și de stat, cu privire la evoluția nefavorabilă a unor fenomene sociale și în vederea adoptării unor decizii prin care să se instituie un control social mai riguros asupra fenomenelor respective și să se asigure astfel preîntîmpinarea comiterii de fapte antisociale. Pe baza acestei cunoașteri, se vor putea formula propuneri de reglementare prin acte cu caracter normativ a unor relații sociale, inclusiv de sancționare contravențională a unor fapte cu grad redus de pericolozitate socială, dar a căror evoluție ar putea duce la săvîrșirea de infracțiuni contra securității statului. Astfel, Legea nr. 23/1971, instituind un regim juridic riguros în domeniul apărării secretului de stat, contribuie, implicit, la înlăturarea unor cauze și condiții care ar putea determina sau favoriza săvîrșirea de infracțiuni contra securității statului. De asemenea, prin sancțiunile contravenționale pe care le prevede, Decretul nr. 99 din 28 martie 1983 privind regimul aparatelor de multiplicat, materialelor necesare reproducerii scrierilor și al mașinilor de scris, contribuie la prevenirea utilizării în scopuri antisociale a acestor aparate, materiale sau mașini, inclusiv prevenirea folosirii lor în acțiuni de propagandă împotriva orînduirii socialiste.

În sfîrșit, dar nu în ultimul rînd, aflarea adevărului cu privire la cauzele și condițiile concrete care au determinat, înlesnit sau favorizat săvîrșirea unei infracțiuni contra securității statului este necesară atît pentru justă soluționare a cauzei penale respective, pentru proporționalizarea adecvată a sancțiunilor de drept penal ce urmează a se aplica infractorului, cît și pentru alegerea celor mai potrivite măsuri de reeducare, resocializare a condamnatului. Mai mult, cunoașterea realității acestor cauze și condiții duce și trebuie să ducă la acțiuni concrete de anihilare, de îndepărtare sau de atenuare, pentru a se preveni astfel săvîrșirea unor fapte similare de către alte persoane.

Pentru înțelegerea mai completă a complexității cauzelor și condițiilor care determină, înlesnesc sau favorizează săvîrșirea de infracțiuni contra securității statului, subliniem că săvîrșirea unei asemenea fapte poate fi cauzată și de o greșită înțelegere a libertății individuale, de o contrapunere nejustificată a unor interese personale în raport cu interesele sociale dominante, ori de folosirea unor

mijloace frauduloase în vederea realizării unor scopuri socialmente acceptabile. Libertatea individuală nu înseamnă anarhism, voluntarism, ignorarea sau încălcarea și prejudicierea voluntară a oricăror norme și valori sociale. Ea are unele limite care decurg din însăși esența sa ca necesitate înțeleasă, din primatul socialului asupra individualului. Teoria revoluționară despre democrația socială și libertățile omului „...este incompatibilă cu libertatea pentru fascism, pentru terorism, pentru elementele reacționare, de clasă, care pun în pericol viața oamenilor. Dezvoltarea progresistă a societății”¹⁾. Dimpotrivă, democrația socialistă, „...este o expresie a umanismului revoluționar care concepe realizarea fericirii personale în cadrul făuririi fericirii întregului popor”²⁾.

O altă situație care poate înlesni sau favoriza săvârșirea de infracțiuni contra securității statului o constituie discrepanța exagerată, disproporția vădită dintre instrucție și educație, dintre latura informativă și latura formativă a proceselor de condiționare socială a indivizilor. Anumite deficiențe educaționale — imputabile atât individului, cât și diverselor elemente ale sistemului cultural —, cum ar fi lipsa de patriotism, lipsa de atașament față de idealurile socialismului și comunismului pot favoriza coruperea și atragerea la săvârșirea de infracțiuni contra securității statului a unor buni specialiști.

Este necesar să precizăm și faptul că, în condițiile actuale de dezvoltare ale societății noastre, infracțiunile contra securității statului nu constituie o formă a luptei de clasă, deoarece nu mai există clase sociale cu interese antagoniste și în nici o împrejurare totalitatea infractorilor nu se va constitui într-o clasă socială. În realitate, fiecare infracțiune concretă constituie o formă de opoziție a individului izolat față de normele, valorile și relațiile sociale dominante, față de cele mai importante cuceriri revoluționare ale poporului. Statistica infracțiunilor contra securității statului pe o perioadă dată nu arată atât „opoziția” existentă în țară, cât mai ales gradul de nesocializare a unor indivizi.

1 Unele cauze și condiții interne care pot determina, înlesni sau favoriza săvârșirea de infracțiuni contra securității statului ori alte fapte antisociale

Deși infracțiunile contra securității statului nu au o cauzalitate care să fie specifică orînduirii socialiste, nu sînt determinate în apariția și evoluția lor de fenomene sociale caracteristice acestei orînduirii, care să țină de esența socialismului, și în societatea noastră există o serie de situații sau stări de lucruri care pot înlesni sau favoriza comiterea unor astfel de fapte. Pe măsura evoluției societății noastre, odată cu ridicarea nivelului de conștiință, cu satisfacerea tot mai deplină a nevoilor materiale și spirituale ale tuturor oamenilor muncii și afirmarea plenară a personalității umane, faptele infracționale de natură a afecta securitatea statului vor deveni tot mai rare, fiind cauzate mai ales de o serie de influențe exercitate din exterior. Astfel, așa cum se subliniază în documentele de partid „...pe măsura dezvoltării societății noastre se îngustează continuu baza socială care generează elemente ostile sau manifestări antisociale”.³⁾ Cu toate acestea, organele de securitate trebuie să manifeste în continuare vigilență sporită pentru prevenirea și lichidarea oricăror încercări de a lovi în securitatea statului, ținînd seama de faptul că „...influențele vechii societăți se mai fac încă simțite asupra conștiinței oamenilor”⁴⁾, că „...împotriva

¹⁾ NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere la ședința activului central de partid și de stat, 3 august 1978, p. 48.

²⁾ NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere la Congresul consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare municipale, orașenești și comunale, 4 februarie 1976, p. 54.

³⁾ NICOLAE CEAUȘESCU — România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 13, p. 659.

⁴⁾ NICOLAE CEAUȘESCU — Op. cit., vol. 12, p. 245.

țărilor socialiste se desfășoară o intensă activitate de spionaj și diversiune, sub diverse forme¹⁾.

Principalele cauze și condiții de ordin intern care determină, înlesnesc sau favorizează săvârșirea de infracțiuni contra securității statului rezidă în existența unor rămășițe ale vechii orînduirii sociale și în apariția unor mentalități și concepții înapoiate, de esență burgheză sau mic-burgheză, străine de concepția noastră socialistă despre lume și viață.

Dintre concepțiile specifice vechii orînduirii sociale, pe fondul cărora se pot comite infracțiuni îndreptate împotriva securității statului, menționăm pe cele cu caracter fascist, naționalist, șovinist, antisemit etc. Așa cum sublinia secretarul general al partidului „...în trecut, clasele exploatatoare au pus un mare accent pe manifestările șoviniste, pe promovarea unor teze șovine, naționaliste, în vederea învrăjbirii oamenilor muncii de diferite naționalități“. Aceste manifestări aparțin trecutului dar „...nu trebuie să uităm că au lăsat urme, indeosebi la generațiile mai în vîrstă“²⁾.

Alături de fascism, concepțiile cu caracter naționalist prezintă un pericol social deosebit, pericol subliniat și în unele documente de partid în care se arată că: „Oricine încearcă să ducă o politică de învrăjpire națională, duce o politică împotriva socialismului și comunismului și trebuie tratat ca atare, ca dușman al națiunii noastre socialiste³⁾. Elementele care se lasă orbite de asemenea concepții reacționare, în anumite condiții și împrejurări, pot trece la acțiuni de propagandă împotriva orînduirii socialiste ori la săvîrșirea altor infracțiuni îndreptate împotriva securității statului. Tocmai ca urmare a acestor convingeri ostile, asemenea persoane pot fi atrase la acțiuni de spionaj și trădare, de defăimare a orînduirii noastre socialiste ori la alte acțiuni ostile, fie de către diverse servicii de spionaj, fie de către cercurile și grupările reacționare din exterior în slujba cărora se pun cu multă ușurință.

Îmbinarea naționalismului cu iredentismul, punerea la îndoială a legitimității istorice a suveranității statului român asupra unor teritorii românești sporesc și mai mult pericolul social al acestor concepții, afectînd direct interesele statului nostru și periclitînd unitatea, suveranitatea și independența acestuia.

Pe lîngă aceste concepții profund reacționare, o serie de mentalități înapoiate, care contrapun interesele strict individuale intereselor generale ale societății, pot favoriza săvîrșirea de infracțiuni contra securității statului ori comiterea altor fapte antisociale. Asemenea mentalități, determinate în principal de influența unor moravuri burgheze și de anumite deficiențe de ordin educațional, „...se manifestă în primul rînd prin atitudinea față de proprietatea socialistă; furturile, delapidările, sustragerile de orice fel lovesc în interesele tuturor oamenilor muncii, sînt acte ostile construcției socialiste, de aceea trebuie considerate, așa cum spunea Lenin, ca acte contrarevoluționare“⁴⁾. Tendințele de parazitism, încercarea de a trăi fără muncă, de a primi cît mai mult de la societate, oferind cît mai puțin, desfriul moral, tendința de a duce o viață de lux prin cîștiguri ilicite, necinstea, minciuna, carierismul, favoritismul, nepotismul, spiritul individualist, sustragerea de la îndeplinirea obligațiilor sociale etc. „...pot avea consecințe deosebit de grave asupra poziției omului în societatea de azi. Ele pot duce pînă la urmă la descompunerea morală și politică a celor care devin prizonierii acestora, inclusiv la comiterea de acte ce pot aduce prejudicii societății, propriului popor, patriei socialiste, cauzei socialismului“⁵⁾.

¹⁾ NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere la ședința activului central de partid și de stat, 3 august 1978, p. 42.

²⁾ NICOLAE CEAUȘESCU — România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 13, p. 475; Raport la Conferința Națională a P.C.R. din 16—18 dec. 1982, p. 46.

³⁾ NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere la Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative, 9 iulie 1971, p. 31.

⁴⁾ NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere cu privire la Programul P.C.R. pentru îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educația socialistă a maselor, pentru așezarea relațiilor din societatea noastră pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comuniste, 3 noiembrie 1971, pag. 47.

⁵⁾ NICOLAE CEAUȘESCU — Op. cit. p. 48.

Alte mentalități retrograde, cu efecte nocive asupra comportamentului social al diferitelor persoane, privesc numeroasele forme de manifestare a misticismului, unele cu certe elemente nu numai anticomuniste, ci și antisociale, atitudine de admirație și de ploconire față de tot ceea ce vine de peste hotare, indiferent dacă este valoros sau nu¹⁾, neîncadrarea într-o activitate socială utilă a unor copii de către părinții acestora²⁾, tendința de a consuma mai mult decât poate asigura societatea, pusă în evidență la recenta Conferință Națională a partidului și altele.

Totodată, „...în țările socialiste se mai găsesc și renegați, elemente declarate care, pentru un pumn de arginți, își trădeză patria, se pun în slujba cercurilor reacționare, a dușmanilor propriului popor“³⁾. Indiferent dacă asemenea elemente au făcut sau nu parte din fostele partide burgheze, din fostele clase exploatoare ori din aparatul de represiune burghez, din organizația legionară sau din alte grupări reacționare, organele noastre de securitate trebuie să acționeze cu toată fermitatea pentru aplicarea legii atunci când acțiunile acestora, îndreptate împotriva securității statului, a orânduirii noastre socialiste, nu au putut fi prevenite.

O altă condiție care poate favoriza săvârșirea de infracțiuni contra securității statului constă în existența anumitor deficiențe în asigurarea unei bune cunoașteri a legilor și în organizarea și efectuarea unui control permanent asupra realizării acestora. Însăși neaplicarea uniformă a legii și netragerea la răspundere penală cu toată fermitatea a celor care au săvârșit infracțiuni poate fi interpretată ca o dovadă de slăbiciune de către unele elemente interesate, transformându-se astfel într-o primă de încurajare dată infractorilor. Așa cum s-a arătat, umanismul nostru socialist nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune aplicarea cu toată fermitatea a legilor, apărarea valorilor fundamentale ale orânduirii de orice atingere care li s-ar putea aduce, respectându-se în toate cazurile principiul potrivit căruia orice persoană vinovată trebuie să sufere rigorile legii și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală. Echitatea noastră socialistă presupune aplicarea unitară a legii, tragerea la răspundere a tuturor celor care comit infracțiuni, indiferent de calitatea persoanei respective, de funcția pe care a îndeplinit-o sau o îndeplinește la un moment dat.

Existența și creșterea decalajelor dintre nivelul aspirațiilor și mijloacelor legale de care dispun o serie de indivizi pentru realizarea acestora poate constitui una din condițiile favorizante ale săvârșirii infracțiunilor contra securității statului⁴⁾. Este cunoscut că dezvoltarea socială duce la apariția unor noi nevoi individuale. De fapt, la nivel individual, progresul social este resimțit tocmai prin crearea și satisfacerea de noi și noi nevoi ale subiectului social. Apariția și evoluția unor aspirații (nevoi individuale), care nu pot fi realizate integral și imediat, duce la crearea unei discrepante între cerere și ofertă, între ceea ce indivizii pretind și ceea ce societatea poate satisface. Pe lângă faptul că acest decalaj creează sentimentul de frustrare, el poate fi exploatat în mod abil de o serie de agenți ai serviciilor de spionaj, emisari ai cercurilor reacționare din străinătate, unii comercianți străini etc. Anumiți indivizi, slab pregătiți din punct de vedere politic, robiți de dorința de înavuțire, de procurare pe orice cale a unor bunuri materiale de proveniență străină, atunci când satisfacerea acestor nevoi este mai dificilă în țara noastră, sînt dispuși să trădeze, îndeplinind întocmai cererile stăpînitorilor lor din străinătate, uneori venind chiar în întîmpinarea lor și propunînd ei înșiși noi „afaceri“ de natură a aduce atingere securității statului.

1) NICOLAE CEAUȘESCU — Op. cit. p. 72.

2) NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere la Consfătuirea de lucru cu activul de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative, 9 iulie 1971, p. 72.

3) NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere la ședința activului central de partid și de stat, 3 august 1978, p. 42.

4) Ion Drăgan : „Rolul educației în întărirea legalității socialiste“, Era Socialistă, nr. 8/1983, p. 11.

Așa cum se cunoaște, străinii interesați în coruperea unor cetățeni români și în atragerea acestora la acțiuni ostile statului nostru încep prin a le crea în mod artificial niște nevoi individuale și prin a le satisface numai în parte, speculând totodată anumite trăsături negative de caracter, deficiențe educaționale, concepții și mentalități retrograde etc. În momentul în care unele nevoi individuale au devenit acute, uneori și sub presiunea mediului familial, a anturajului ori a altor grupuri de persoane, cetățeanul străin condiționează procurarea acelor bunuri de îndeplinirea anumitor cereri sau condiții, cum ar fi procurarea unor documente sau date cu caracter secret, sprijinirea în încheierea unor contracte economice dezavantajoase părții române, culegerea unor date care urmează a fi folosite în scop denigrator etc. Concomitent, prin folosirea diverselor mijloace de persuasiune, cetățeanul român este convins că riscurile sînt minime în raport cu importanța sau dificultățile de procurare a bunurilor sau valorilor pe care le dobîndește. Astfel se ajunge la trădare, la divulgarea secretului de stat și la comiterea altor infracțiuni contra securității statului. Și aceasta cu atît mai mult cu cît condițiile impuse de străin și, uneori, mijloacele pe care el le pune la dispoziție nu implică sacrificarea unor interese strict personale, nu afectează bugetul familial, ci presupune numai acceptarea unor riscuri care apar ca eventuale în momentul respectiv.

O parte importantă a concepțiilor și mentalităților reacționare la care ne-am referit constituie rămășițe ale vechii orînduirii sociale, dar o bună parte din acestea se datorează influențelor exercitate din exterior asupra unor membri ai societății noastre. Prin urmare, cauzalitatea infracțiunilor contra securității statului nu se rezumă la anumite cauze și condiții interne, ci, mai ales cuprinde și alte cauze și condiții, îndeosebi de proveniență străină, rezultat al propagandei reacționare desfășurate din exterior împotriva țării noastre.

2 Unele cauze și condiții externe care pot determina, înlesni sau favoriza săvîrșirea infracțiunilor contra securității statului ori a altor fapte antisociale

Practica muncii organelor de securitate atestă intensitatea și periculozitatea socială deosebită a propagandei reacționare desfășurate din exterior, propagandă care urmărește nu numai discreditarea orînduirii socialiste din țara noastră, minimalizarea și denaturarea realizărilor obținute de poporul român și a realităților din țara noastră, ci și realizarea scopurilor unor țări capitaliste prin amestecul în treburile interne ale țării noastre, prin acțiuni de spionaj și diversiune ideologică, prin încurajarea și instigarea la acțiuni ostile a unor elemente cu concepții reacționare, anarhice, turbulente, așa-zise protestatare. Așa cum se cunoaște, pentru realizarea politicii lor de reîmpărțire a zonelor de influență și asigurarea condițiilor necesare în vederea obținerii de materii prime cît mai ieftine și a desfacerii produselor lor finite, țările capitaliste recurg la o serie de metode, cum ar fi: acordarea de ajutoare militare, erijarea în arbitri ai rezolvării unor probleme între state, condiționarea acordării unor facilități economice de anumite orientări în politica internă a unor state, ațîțarea rivalităților naționale și religioase dintre diferite grupuri etnice sau cultice pentru crearea unor stări de tensiune în statele respective, amenințarea cu forța etc.

Așa cum arăta, cu numeroase prilejuri, secretarul general al partidului, o serie de cercuri reacționare, imperialiste încearcă să folosească mijloacele propagandistice de care dispun pentru a defăima țările socialiste, pentru a contracara influența ideilor socialismului asupra conștiinței popoarelor, pentru a diminua prestigiul socialismului în lume. Pentru a crea confuzii în rîndul diferitelor pături sociale, într-o serie de țări capitaliste se readuc în actualitate teorii perimate și compromise la timpul lor, are loc o reactivare a cercurilor reacționare, neofasciste care încearcă să invenineze atmosfera politică internațională, se desfășoară o intensă activitate propagandistică de ponegrire a României și se încearcă să se pună la îndoială capacitatea orînduirii socialiste de a soluționa problemele dezvoltării sociale în epoca noastră.

Propaganda naționalist-șovină, de denaturare a realităților din țara noastră, desfășurată din exterior încearcă să dezorienteze oamenii muncii de alte naționalități, iar în spatele așa-ziselor probleme umanitare se desfășoară o susținută activitate de instigare la emigrare a unor cetățeni români, urmărindu-se în ultimă instanță dezorganizarea unor sectoare de activitate ale societății noastre, crearea unor greutăți statului român. Tot în legătură cu așa-numita politică umanitară, documentele de partid apreciază că este greu să considerăm drept politică umanitară acordarea de către unele țări de azil infractorilor, spionilor și trădătorilor, celor care își reneagă patria. Posibilitatea deschisă unor elemente infractoare de a obține azil politic într-o serie de țări capitaliste face parte din politica acestor țări, de încurajare a unor indivizi la comiterea de fapte antisociale, și constituie o condiție care în anumite circumstanțe, poate atârna destul de greu în balanța cauzalității unora dintre infracțiunile contra securității statului.

Vorbind despre „dreptul” omului de a emigra, propaganda reacționară din exterior urmărește recrutarea forței de muncă intelectuale ieftine, promovarea unor concepții cosmopolite care urmăresc anihilarea spiritului național de libertate și promovarea politicii de dominație și asuprire a altor popoare. Nu scapă acestei intense activități propagandistice nici diversele domenii ale artei și culturii, încercându-se acreditarea apolitismului și promovându-se idei potrivit cărora oamenii de cultură se află deasupra societății și nu trebuie să răspundă pentru creațiile lor în fața nimănui, prin toate acestea exprimându-se de fapt tendința proprie ideologiei celei mai reacționare, a negării rolului maselor în viața socială, în făurirea istoriei, urmărindu-se, totodată, dezarmarea și demobilizarea forțelor revoluționare, ruperea culturii și artei de aceste forțe, punerea creației spirituale în slujba claselor exploatare. Influența acestor teorii și concepții reacționare se exercită și asupra unor membri ai societății noastre, nu odată criticându-se publicarea unor creații artistice care contravin sau care sînt de natură a dăuna educației tineretului ori care fac apologia modului de viață burghez, a unor concepții și mentalități mai mult sau mai puțin străine de orînduirea noastră socialistă.

În afara acestor influențe din exterior, printre cauzele care determină și condițiile care înlesnesc sau favorizează săvîrșirea infracțiunilor contra securității statului trebuie situate și acțiunile directe îndreptate împotriva țării noastre de către serviciile de spionaj, emigrația reacționară română și de alte naționalități, centrele cultice și sectante, organizațiile și grupările terorist-diversioniste, posturile de radio străine și organele de presă care, finanțate de cercurile imperialiste, desfășoară acțiuni de culegere de date și informații cu caracter secret ori nedestinate publicității și de defăimare a orînduirii sociale și de stat din țara noastră. Acțiunile directe îndreptate împotriva României urmăresc și răspîndirea unor zvonuri alarmiste, instigarea la manifestări și comportamente antisociale, subminarea economică și politică a statului etc. și nu pot fi, de regulă, realizate fără coruperea și atragerea la activități de acest gen a unor cetățeni români lipsiți de patriotism, avizi după obținerea unor avantaje materiale, orbiți de concepții și mentalități retrograde, mistice, naționaliste, obscurantiste și nu rareori anticomuniste.

În cazul cetățenilor români aflați în străinătate și mai ales a celor care rămîn vreme îndelungată în diferite țări capitaliste, asupra acestora se exercită o presiune permanentă, elaborată și realizată pe termen lung, prin folosirea unor strategii, metode și mijloace de indoctrinare anticomunistă, de șantaj ori corupție, în vederea atragerii lor la diferite genuri de acțiuni ostile îndreptate împotriva țării noastre. Toate acestea impun o selecționare riguroasă, pe criteriile profesionale și ideologice, a persoanelor care sînt trimise la posturi în străinătate, efectuarea unor verificări temeinice cu privire la persoana și viața acestora, la devotamentul lor real față de patrie și față de cauza socialismului.

Un anumit gen de propagandă reacționară se desfășoară în țară, ceva mai voalat, atît de către cetățenii străini, emisarii unor cercuri și grupări reacționare, ai unor centre cultice sau sectante, cît și prin intermediul ambasadelor, consulatelor, reprezentanțelor comerciale, bancare sau tehnice, bibliotecilor străine și a altor forme instituționalizate de reprezentare.

Folosind arsenalul propagandistic de care dispun, concentrându-și eforturile îndreptate împotriva țării noastre, statele capitaliste pot determina apariția unor stări de confuzie în conștiința anumitor persoane, pot inocula concepții și mentalități retrograde, pot contribui la iritarea unor relații existente între diverse grupuri sociale sau profesionale, pregătindu-și astfel terenul prielnic pentru recrutarea viitorilor trădători de țară, a așa-zisilor protestatari, a viitorilor autori de infracțiuni contra securității statului.

3 Sarcinile organelor de securitate privind stabilirea cauzelor și condițiilor care generează sau favorizează săvârșirea infracțiunilor date în competența organelor de cercetare ale securității

Așa cum s-a arătat, în prezent se îngustează continuu baza socială care generează elemente ostile sau manifestări antisociale, deoarece „...în România nu mai există astăzi forțe în stare să pună în pericol cuceririle revoluționare”¹⁾. Cu toate acestea, datorită pericolozității sociale deosebite pe care o prezintă infracțiunile contra securității statului și importanței valorilor sociale protegute prin normele penale care incriminează aceste infracțiuni, organele de securitate trebuie să dea dovadă de **vigilență și combativitate, de fermitate și intransigență revoluționară** față de toți cei care încearcă să atenteze la aceste valori. Pentru aceasta este necesară o cunoaștere **aprofundată a situației operative, a cauzelor și condițiilor care determină, înlesnesc sau favorizează săvârșirea unor asemenea fapte**. Stăpânirea situației operative de către aparatul de securitate presupune nu numai cunoașterea stării acesteia la un moment dat, ci și **întreprinderea unor acțiuni concrete de prevenire a degenerării acestor fapte, fenomene sau situații în infracțiuni de natură a afecta securitatea statului**. Mai mult decât atât, pe baza unei cunoașteri temeinice a cauzalității fenomenelor antisociale, stăpânirea situației operative implică **evaluarea continuă a tendințelor de evoluție ale acesteia și adaptarea permanentă a aparatului metodologic existent la aceste tendințe**.

Stabilirea cauzelor și condițiilor reale ale infracțiunilor contra securității statului și ale altor manifestări antisociale — dintre cele care fac obiectul măsurilor de prevenire — trebuie să fie urmată de luarea unor măsuri prompte, în concurență cu organizațiile de masă și obștești, cu alte organe de stat și cu colectivele de oameni ai muncii, măsuri care să ducă la **înlăturarea acestor cauze și condiții, la crearea unui climat de intoleranță față de infracțiuni și infractori, față de cleveteală, pălăvrăgeală, colportarea unor știri tendențioase sau denigratoare, răspunderea de zvonuri alarmiste etc.**

În aceeași măsură în care cunoașterea cauzalității infracțiunilor și a altor fapte antisociale, cu care se confruntă organele de securitate, constituie un **important factor de optimizare și eficiență a deciziilor**, în aceeași măsură **stabilirea cauzelor și condițiilor specifice unui anumit caz concret servește la asigurarea eficienței măsurilor cu caracter penal sau de prevenire întreprinse**. Viața demonstrează că atât timp cât nu se procedează la eradicarea răului, la anihilarea cauzelor și condițiilor care determină sau favorizează diferite comportamente antisociale, se menține posibilitatea repetării unor asemenea fapte, fie din partea persoanei respective, fie din partea unei alte persoane.

¹⁾ **NICOLAE CEAUȘESCU** — Expunere cu privire la Programul P.C.R. pentru îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educația socialistă a maselor, pentru așezarea relațiilor din societatea noastră pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comuniste, 3 noiembrie 1971, p. 18.

Din aceste motive, toți ofițerii de securitate trebuie să stabilească în toate împrejurările cauzele și condițiile care au determinat, înlesnit sau favorizat faptele ce fac obiectul măsurilor de prevenire și să acționeze în funcție de acestea.

Prin dispozițiile art. 202 alin. 4 Cod de procedură penală, se instituie obligația organelor de urmărire penală de a stringe date cu privire la împrejurările care au determinat, înlesnit sau favorizat săvârșirea infracțiunilor, această obligație revenind și organelor de cercetare ale securității. În toate cazurile, stringerea acestor date trebuie urmată de valorificarea lor în scop de prevenire.

Așa cum sublinia secretarul general al partidului, „principala noastră preocupare trebuie să fie de a-i împiedica pe oameni să comită abateri, iar atunci când c fac, de a-i ajuta să se îndrepte”¹⁾. Această sarcină prioritară a organelor de securitate nu poate fi realizată la nivelul cerințelor impuse de conducerea de partid și de stat, fără o preocupare constantă pentru cunoașterea cauzelor și condițiilor care generează ori favorizează săvârșirea infracțiunilor sau a altor fapte antisociale.

În același timp, organele de securitate trebuie să asigure tragerea la răspundere penală, cu toată fermitatea, a celor care au săvârșit infracțiuni date în competența acestor organe. Alături de organele de partid, de celelalte organe de stat, de organizațiile de masă și obștești și alți factori educaționali existenți în societatea noastră, trebuie „...să combatem cu hotărâre și să demascăm toate mentalitățile retrograde, mistice, să desfășurăm o luptă ascuțită împotriva influențelor burgheze în conștiința și viața oamenilor, să luăm atitudine hotărâtă împotriva naționalismului, șovinismului, rasismului, antisemitismului, a oricăror încercări de învrăjbire și înjosire a omului, ca manifestări ale forțelor reacționare care, în actualele împrejurări internaționale, apelează din nou la metodele și practicile vechi pentru a slăbi coeziunea și unitatea forțelor progresiste, a maselor populare, în lupta împotriva imperialismului și colonialismului, împotriva războiului, pentru o politică de pace și independență națională”²⁾.

Căpitan Alexandru OLARU

¹⁾ NICOLAE CEAUȘESCU — Raport la Conferința Națională a Partidului Comunist Român din 7—9 decembrie 1977, p. 49.

²⁾ NICOLAE CEAUȘESCU — Raport la Conferința Națională a Partidului Comunist Român din 16—18 decembrie 1982, p. 53.

Cîteva considerații cu privire la tehnica acțiunilor de dezinformare și influență vizînd cadre și agenți de spionaj

După cum se cunoaște, potrivit ordinelor nr. D/00150 și D/00151 din 6 iulie 1982, activitatea organelor de securitate pe linia muncii de dezinformare și influență a fost organizată într-o concepție nouă, unitară și corespunzătoare situației operative actuale și de perspectivă.

Conform acestor reglementări, activitatea de dezinformare și influență constituie „o sarcină importantă a tuturor unităților centrale și teritoriale de securitate”; de asemenea, ordinele menționate prevăd sporirea competențelor și rolului Serviciului independent „D” în inițierea, organizarea și realizarea acțiunilor de dezinformare și influență, în coordonarea unora dintre ele și acordarea

asistenței de specialitate în acțiunile mai importante desfășurate de unitățile de securitate.

Activitatea de dezinformare și influență are ca scop sporirea eficienței activității de prevenire, contracarare și neutralizare a acțiunilor îndreptate împotriva țării noastre, precum și promovarea intereselor R. S. România în strălăutate.

Desigur, trebuie să facem distincție între acțiunile de dezinformare și influență ca acțiuni de sine stătătoare și măsurile cu acest caracter ce se iau în anumite cazuri concrete, de exemplu într-un dosar de urmărire informativă cînd, de regulă, se vizează obiective mai limitate. Cu toate acestea, tehnica de lucru, formele și metodele de realizare concretă a dezinformării și influenței sînt în linii generale asemănătoare, atîta timp cît vizează cadre și agenți de spionaj.

Prezentul articol își propune să prezinte doar unele considerații privind tehnica acțiunilor de dezinformare și influență vizînd cadre și agenți de spionaj, mijloace, metode, procedee și canale de transmitere a datelor și versiunilor de dezinformare și influență, precum și informațiile cu care se operează în acest scop.

■ Particularități, scopuri, premise

Acțiunile de dezinformare și influență — care, deși distincte, au multe elemente comune, se întrepătrund și adesea se presupun una pe alta — se desfășoară după reguli, în general, cunoscute, aplicabile, în principiu, și activității de securitate ce vizează cadrele și agenții de spionaj.

În confruntarea cu serviciile de spionaj, ca de altfel în fiecare domeniu al muncii de securitate, apar însă unele particularități care derivă, în principal, din următoarele :

— serviciile de spionaj folosesc ele însele în mod curent dezinformarea și influența, cunosc bine cum se inițiază și se conduc asemenea acțiuni, precum și modul de a gândi al lucrătorilor din serviciile secrete ;

— totodată, serviciile de informații se așteaptă ca astfel de acțiuni să fie folosite și împotriva lor, sînt pregătite să le întîmpine și calificate pentru a le descoperi și neutraliza pe cele care nu au nivel profesional corespunzător ;

— în eventualitatea descoperirii unor astfel de acțiuni, foarte rar un serviciu de spionaj va reacționa de o manieră care să lase să se deducă acest lucru, preferînd avantajele unui joc operativ.

Ca orice acțiune de securitate, și acțiunile de dezinformare și influență trebuie să aibă, în fiecare caz, un scop precis, stabilit cu claritate de la început, fără de care inițierea unor acțiuni de acest gen — de cele mai multe ori presupunînd mari investiții de efort, mijloace de timp — este absolut lipsită de sens. Evident, pe parcurs, datele problemei se pot schimba și, ca urmare, scopurile inițiale se pot remodela, completa, ajusta, dar este de necrezut că munca de dezinformare sau influență se poate desfășura „la general“, acest lucru ar duce în mod sigur la eșec și, în plus, mai poate produce și alte prejudicii, în special desconspirări ale unor metode și mijloace de muncă (sau ajungem chiar în situația paradoxală de a-i pune adversarului la dispoziție un canal optim pentru a ne dezinforma ori pentru a-și realiza alte obiective).

Practica a demonstrat că, prin intermediul unor acțiuni de dezinformare și influență, concepute și desfășurate cu inteligență și rigoare profesională, se pot atinge în timp scopuri ca :

— apărarea secretelor proprii (uneori se pune problema nu doar a păstrării secretului asupra informației, ci chiar asupra existenței acesteia, cum este de exemplu cazul unor obiective sau al tehnicii de luptă, al unor cercetări sau invenții în faze premergătoare brevetării etc.);

— determinarea unor reacții cu valoare de test, care să faciliteze descoperirea și documentarea unor acțiuni de spionaj — trădare, identificarea cadrelor sau agenților de spionaj și cunoașterea activității acestora și a metodelor lor de lucru;

— controlarea și neutralizarea unor acțiuni de informații îndreptate împotriva noastră, fără dezavantaje pe care le presupun uneori arestarea, expulzarea sau alte măsuri de acest gen;

— neutralizarea măsurilor de precauțiune luate de cadre și agenți de spionaj pentru asigurarea securității acțiunilor proprii, facilitarea măsurilor noastre, inclusiv consolidarea poziției unor informatori, crearea condițiilor de infiltrare a unor surse, introducerea de mijloace speciale etc.;

— compromiterea unor cadre sau agenți (ori chiar candidați la recrutare) ai adversarului, într-un mod care să evite implicarea organelor de securitate;

— crearea sau exacerbarăa unor contradicții și stări conflictuale, subminarea prestigiului unor cadre, agenți sau alți reprezentanți ai unor interese străine, provocarea unor stări de confuzie sau a unor reacții greșite, în interesul statului român;

— descurajarea adversarului de a iniția și desfășura acțiuni împotriva statului român;

— obținerea de avantaje economice (sau de altă natură), prevenirea ori cel puțin limitarea unor prejudicii;

— influențarea poziției unor foruri sau personalități străine în favoarea țării noastre, în vederea determinării lor să susțină interesele sau poziția țării noastre;

— contracararea acțiunilor de propagandă și diversiune ideologică inițiate din exterior împotriva României;

— acoperirea unor acțiuni, cadre, metode de muncă sau sedii ale organelor noastre;

— menținerea contactului cu adversarul — prin intermediul măsurilor de contraspionaj — în vederea rezolvării unei diversități de probleme operative.

Pe lângă existența unui scop precis, încă din faza conceperii unei acțiuni de dezinformare sau influență, se impune a fi avută în vedere *necesitatea existenței unor premise, condiții minime, fără de care o acțiune de acest gen nu poate fi demarată, astfel :*

◆ Înainte de toate este nevoie să știm — atît cît acest lucru este posibil — ce cunoaște adversarul despre problema care face obiectul dezinformării sau influenței, ce informații are și de unde provin, ce gîndește și care este aprecierea și atitudinea sa față de aceasta (pentru a evita de exemplu o „dezinformare“ într-un domeniu despre care ei are deja informații certe). În plus, sînt necesare date despre modul de lucru al adversarului, mai ales în ce privește verificarea surselor și analiza informațiilor.

◆ Cunoașterea exactă a modului cum sînt apărute informațiile noastre referitoare la obiectul dezinformării sau influenței, în vederea prevenirii scurgerii de date și informații reale, ceea ce ar determina eșecul dezinformării. În cazul constatării unor deficiențe, trebuie luate măsuri înainte de începerea acțiunii, iar această exigență va fi avută în vedere pe tot parcursul acțiunii. Pe lîngă prejudiciul pe care-l presupune scurgerea de secrete, incertitudinea dacă acestea s-au scurs, ori s-ar putea scurge, influențează negativ întreaga acțiune, pericolul pierderii controlului imprimînd nesiguranță și reținere.

◆ Este nevoie, de asemenea, de o evaluare realistă și riguroasă, a propriilor posibilități de a pune în aplicare acțiunea de dezinformare sau influență concepută, mai ales a canalelor prin care intenționăm ca datele de dezinformare sau influență să ajungă la adversar și a măsurilor prin care putem controla reacțiile acestuia. Probleme complexe se pun mai ales în cazul cînd acționăm prin rețea și cînd trebuie să luăm în calcul atît loialitatea față de noi, cît și încrederea de care ea se bucură în fața cadrului (agentului) de spionaj. Unii ofițeri de contraspionaj dau asemenea acțiuni delicate pe mina unor informatori neverificați sau sinceri față de organele noastre, dar suspectați de adversar că lucrează cu noi și ale căror atitudini și mesaje vor fi întotdeauna interpretate „pe dos“ de un adversar avizat.

◆ În fine, este nevoie să avem certitudinea absolută a păstrării secretului acțiunii. E adevărat că aceasta este o regulă a întregii munci de securitate dar, în cazul acțiunilor de dezinformare și influență, pericolele de desconspirare sînt mai mari pentru că majoritatea acestora implică folosirea rețelei informative și, multe dintre ele, angrenarea unor persoane din afara Ministerului de Interne. Desconspirarea unor astfel de acțiuni poate avea repercusiuni periculoase; ele pot fi „înțoarse“ împotriva noastră — în vreme ce noi, nesesizînd noul curs, continuăm a crede că se desfășoară „conform planului“ — sau în anumite situații ar putea chiar leza interese superioare de stat.

■ *Mijloace, metode, procedee și canale de transmitere a datelor de dezinformare sau influență către cadrele și agenții de spionaj*

Spionajul și contraspionajul se ocupă de pe poziții și în scopuri diferite de aceleași probleme — secretul de stat și persoanele care îl dețin. Este, deci, normal ca metodele, mijloacele, procedeele și canalele care vor concura la transmiterea datelor de dezinformare către

adversar să fie dintre cele prin intermediul cărora ne aflăm în contact cu acesta, direct sau, de cele mai multe ori, indirect, deci din categoria celor aflate pe „terenul comun“ de acțiune, astfel :

1. Cea mai mare varietate de posibilități o oferă, în mod firesc, *rețeaua informativă*, fie a noastră, fie a adversarului, atât cea sinceră, cât și cea trădătoare. Fără a intra în puzderia de detalii ale fiecărui tip de situație, le prezentăm în ordinea dată de practică și de frecvența folosirii, cu scurte considerații și recomandări :

[a] În cele mai multe cazuri este folosită *rețeaua proprie, loială, verificată și cu experiență în muncă*. Acest mijloc este cel mai la îndemână, iar serviciile de spionaj nu-l pot evita; mai devreme sau mai târziu ele vor trebui să apeleze la elementul autohton, iar dacă rețeaua noastră este plasată și dirijată corespunzător în locurile și mediile în care acționează spionajul, atunci vom avea atât posibilități de a obține informații despre activitatea cadrelor și agenților de spionaj, cât și de a plasa date și versiuni de dezinformare și influență etc.

De cele mai multe ori, față de cadrele și agenții de spionaj, o astfel de rețea se află în „relații amicale“, de regulă pornind de la legăturile oficiale, dar evoluind spre contacte „neoficiale“, în cadrul cărora se schimbă „opinii“ și se fac „confidențe“ ori „indiscreții“ implicând date aflate la limita cu secretul, uneori cu aparența acestuia, care constituie tot atâtea posibilități de transmitere a datelor care ne interesează.

Se pot folosi cu succes surse dintre ziariști, oameni de cultură, practic persoane din orice domeniu. Posibilități mari, dar încă insuficient folosite, prezintă cadrele universitare care au pregătit studenți străini; unii dintre aceștia revin ca diplomați sau în altă calitate și apelează frecvent la „consultații“ din partea foștilor lor profesori (uneori și la foști colegi români), pentru a avea o „imagine la zi“ într-o problemă sau alta.

Paleta nuanțelor acestor relații este imensă, ajungându-se pînă la solicitări directe de informații secrete; situația ideală din punct de vedere profesional — mai ales la tema în discuție — este „recrutarea“ informatorului nostru de către serviciile de spionaj. Varianta impune însă unele cerințe pe care trebuie să le avem în vedere :

● „recrutarea“ nu trebuie să decurgă prea ușor din punct de vedere al serviciului de spionaj, care va trebui să întâmpine toate dificultățile obținute în asemenea situații, altfel nu va avea încredere în „informatorul“ său;

● în aceeași logică, apreciem ca fiind total contrindicat ca informatorul nostru să-și ofere „serviciile“ spionului; din practică rezultă că un asemenea caz este de regulă respins ca provocator, evitat sau „acceptat“, dar fără nici un credit (eventual se încearcă folosirea lui pentru dezinformarea noastră);

● indiferent cît de „bine“ merge recrutarea, chiar dacă informatorul nostru se lasă „șantajat“, el nu trebuie să meargă cu „sinceritatea“ pînă la a recunoaște că are sau a avut „o legătură“ cu organele de securitate; contrar prejudiciilor care mai stăruie la unii ofițeri — potrivit căreia o asemenea „destăinuire“ i-ar întări poziția informatorului nostru — ea îi creează dubii spionului, îl face bănuitor și prudent;

● de regulă, informatorii cu acces la secrete deosebite nu trebuie lăsați să ajungă în această situație; nu se pune doar problema încrederii în informator, ci trebuie avut în vedere și faptul că o persoană cu acces direct la secretele căutate de spion — și care a acceptat „colaborarea“ — nu va putea evita prea mult timp furnizarea unor date secrete. Desigur, dezinformarea trebuie grefată pe

date reale, dar o persoană cu acces la secrete — din care unele se pot scurge pe altă cale, necunoscută nouă — poate fi supusă la presiuni, teste etc., iar o „dezinformare totală“ e greu de imaginat;

● întregul proces de „recrutare“ și „colaborare“ cu serviciul de spionaj trebuie ținut sub un control absolut, în principal pentru ca informatorul nostru să nu trădeze în mod real, sau cel puțin pentru a cunoaște o asemenea evoluție a cazului și a lua măsuri de contracarare, ceea ce va putea crea noi posibilități de dezinformare, evident de această dată pe alte baze.

În principiu, orice informator corect, cinstit și verificat și care se află în obiectivele, mediile sau locurile unde acționează adversarul poate fi folosit pentru dezinformare sau influență. Există totuși unii — și mai ales cei angajați la reprezentanțe străine diplomatice, comerciale etc. — ale căror posibilități nu trebuie supraestimate, întrucît :

— ei sînt, chiar fără a exista date concrete, suspectați din capul locului că ar fi, „agenți ai securității“;

— sînt ținuți în situația de dependență de către reprezentanțele străine, în special prin avantajele materiale pe care le oferă;

— unii străini îi tratează ca pe niște subordonați („sînt oameni plătiți de noi“), nu le cer părerea și nu iau în considerare punctele lor de vedere.

[b] Unele surse din rețeaua noastră care au trădat prezintă posibilități, mai ales pentru dezinformare, fie că lucrează pentru un serviciu de spionaj fără a-i divulga legătura cu organele noastre (intuind implicațiile), fie că au furnizat informații și despre colaborarea cu noi, au dat și dau informații privind sarcinile primite, instructajul făcut și metodele de lucru.

Din păcate, asemenea cazuri există, nu trebuie create, dar cele mai multe nu sînt tratate corespunzător din punct de vedere profesional, ca niște realități nedorite ale confruntării cu serviciile de spionaj. Revolta și indignarea ofițerului care are un asemenea caz sînt de înțeles, întrucît el constituie neîndoielnic un eșec. Unii ofițeri însă, în loc să valorifice această situație nedorită, încep să-și ancheteze informatorii, să întrerupă legătura fără explicații plauzibile etc. Desigur, în final trebuie luate măsuri ferme, dar pînă atunci un astfel de „informator“ este un canal de dezinformare potențial. Cîteva recomandări privind modul de lucru cu astfel de persoane :

— se țin în legătură (chiar dacă în documente apar ca abandonate) și, mai ales, nu trebuie lăsată impresia că s-a schimbat ceva în atitudinea față de ele;

— dezinformarea se va realiza prin sarcinile trasate și instructajul făcut care va indica direcții false de acțiune, alți suspecți decît cei reali, atitudini false față de o problemă, un reprezentant străin etc., într-o dozare firească, pentru ca întregul eșafodaj, să nu apară în discordanță totală cu situația anterioară;

— astfel de „informatori“ pot fi folosiți mai ales pentru protejarea și consolidarea altor surse, compromiterea altor persoane folosite de serviciile de spionaj (despre care, de exemplu, li se pot „da asigurări“ să nu se ferească, pentru că sînt „de-ai noștri“) sau pentru derutarea acestora cu privire la obiectivele și metodele noastre.

[c] Rezultate și mai bune se obțin prin recrutarea unor agenți ai adversarului în care el are deja încredere, pe care i-a testat și verificat. Avantajele sînt mari, dar recrutarea trebuie să fie pe baze foarte solide,

pentru a se evita riscul desconspirării și întoarcerii jocului împotriva noastră; în asemenea cazuri controlul trebuie să fie extrem de strict, pentru a cunoaște în permanență spre care tabără se îndreaptă loialitatea acestora. Folosirea unui astfel de informator mai prezintă riscul că, după un anumit interval, ofițerul „se obișnuiește” cu el și începe să-l creadă fără a-l mai controla, devine mai puțin exigent, iar agentul se obișnuiește și el în noua sa situație și ar putea fi tentat să cochetze cu ambele părți.

[d] O metodă eficientă este și *simularea recrutării unui agent al inamicului* — fără a lăsa în vreun fel să se înțeleagă că-i cunoaștem activitatea de spionaj sau trădare — care, rămânând loial serviciului de spionaj, constituie un mijloc sigur de dezinformare.

[e] De asemenea, este posibilă pătrunderea în dispozitivul advers prin „recrutarea” unor persoane care nu sînt agenți de spionaj, dar sînt în relații strînse (eventual legați prin interese, rudenie etc.), cu cadre sau agenți, ori sînt filo-englezi, filo-francezi etc., existînd certitudinea că vor trăda imediat ce au fost „recrutați” de organele noastre. Deși mai lesnicioasă și tentantă, varianta nu prezintă certitudinea că serviciul de spionaj vizat se va angrena într-un joc operativ care să ne permită atingerea obiectivelor.

[f] Bune posibilități de acțiune în scop de dezinformare oferă *agenții inamicului care vin în întîmpinarea noastră*. Modul de „tratare” se stabilește în raport cu ceea ce cunoaștem despre sinceritatea atitudinii lor. Ei trebuie, de regulă, demascați ca provocatori și, în funcție de activitatea ostilă desfășurată, să se ia și alte măsuri. Trebuie avut în vedere că în spionaj cazurile de „pocăință”, „regrete tardive” sau — în cazul străinilor — o subită „simpatie” pentru organele de securitate sînt de domeniul excepției absolute; ca urmare, înainte de a ne antrena cu aceștia într-un joc operativ, trebuie să știm dacă venirea lor în întîmpinarea noastră nu este făcută din inițiativa vreunui serviciu secret străin.

2. *Folosirea condițiilor oferite de activitățile oficiale* (pe linie de M.A.E., M.C.E.C.E.I., Agerpres etc.) prilejuri cu care cadrele și agenții de spionaj, sub acoperirea pe care o au, fac vizite frecvente, caută să se informeze și uneori chiar solicită direct informații confidențiale. Cunoscîndu-se interesul și intenția unui serviciu de spionaj de a obține o anumită informație pe această cale, datele de dezinformare pot fi pregătite — cel mai bine cu sprijinul organului prin care dorim să le plasăm — și date la insistența cadrului ori agentului de spionaj, sugerîndu-se „nevoia de discreție”.

O împrejurare optimă de a acționa în acest mod o constituie receptiile, unde aceeași persoană, dar în împrejurări diferite, poate justifica mai ușor o „indiscreție”, fie lăsîndu-se „trasă de limbă”, fie manifestînd o „anumită simpatie” pentru o țară ori un reprezentant al ei, pe care într-un cadru oficial „nu și-o poate permite”; posibilitatea de

a plasa date de dezinformare sau influență în asemenea circumstanțe este favorizată de faptul că astfel de ocazii sînt create și folosite chiar de cadre și agenți pentru a obține informații.

Cu toate avantajele ei, această cale de transmitere către serviciile de spionaj a unor date de dezinformare sau influență trebuie folosită cu multă precauție (și, evident, cu aprobările de rigoare) întrucît:

— persoanele respective angajează instituțiile pe care le reprezintă, chiar atunci cînd fac unele afirmații în afara atribuțiilor de serviciu și nu pot invoca necunoașterea problemei în care lucrează. Mai mult, o asemenea acțiune aduce persoana folosită de noi în atenția spionajului, care o reține în preocupări pentru studiu și exploatare informativă, ceea ce implică măsuri de protejare și exigențe superioare în conducerea jocului operativ;

— în timp, la nivele superioare pot fi luate decizii care să ignore considerentele concrete care au stat la baza acțiunilor de dezinformare sau influență.

Din această cauză, se impune ca aprobările să fie luate la nivelele la care se decide o problemă sau alta, indiferent dacă nivelul de aplicare a măsurii este altul, mai redus. În absența acestei aprobări, o astfel de acțiune nu trebuie începută; pe lângă dificultățile de mai sus, organele de securitate ar putea, involuntar, ajunge în situația — nepermisă — de a se substitui altor organe de stat.

3. *Punerea la dispoziție a unor documente contrafăcute* care conțin date de dezinformare sau destinate să influențeze poziția unor cadre sau agenți de spionaj, să-i determine să acționeze într-un mod care să-i demaște (cum e cazul, de exemplu, al unui agent care a intrat în posesia unei „informații importante“).

Accesul la aceste documente poate fi „facilitat“ prin rețea, legături oficiale, parteneri de tratative ori alte persoane aflate în contact cu cadre și agenți, prin „neglijența“ sau „bunăvoința“ acestor legături, într-o manieră care să nu atragă atenția; în anumite cazuri ele pot fi „uite“ în diferite încăperi sau chiar „pierdute“, păstrate „neglijent“ de unii delegați români care se deplasează în străinătate etc.

În practică uneori s-a supraestimat valoarea acestui procedeu, plecîndu-se de la ideea — nu fără un fundament real — că informația scrisă exercită o mai mare putere de convingere asupra spionilor. E adevărat, dar de mult nu mai este o noutate că documentele sustrase și copiate din neglijența cuiva constituie o metodă clasică de acțiune pentru dezinformare.

Tot practica a demonstrat că cele mai bune rezultate s-au obținut prin folosirea unor documente „străine“ (documente contrafăcute de noi, pe hîrtie autentică, cu antetul unor instituții străine, purtînd ștampile și semnături „originale“), care, aproape fără excepție, nu au fost puse la îndoială nici un moment și au constituit piese fundamentale ale deciziei unor cadre sau agenți de spionaj, foruri sau organisme străine.

4. „*Scurgerea*“ unor informații „confidențiale“ (sau lansarea unor zvonuri) în mediile unde serviciile de spionaj au posibilități de a le culege.

În aceeași categorie pot fi încadrate și situațiile în care date de dezinformare se „strecoară” în corespondența personală sau în convorbirile telefonice ale unor cetățeni români cu exteriorul, cunoscut fiind faptul că ele sînt interceptate de adversar. Acestea au mari șanse de a ajunge în posesia serviciilor de spionaj cînd se adresează unor persoane care se află în atenția lor (fugari, emigranți, foști cetățeni români căsătorii cu străini) sau care sînt cunoscuți ca agenți ai acestuia — foști lectori, diplomați etc., ce au legături în R. S. România cu care uneori corespundează — și care, involuntar, pot ajuta la transmiterea datelor de dezinformare sau influență.

5. *Presa și alte mijloace de informare în masă.* Acestea — mai ales presa scrisă — prezintă avantajul de a fi căutată de serviciile de spionaj, dar trebuie folosită cu aprobarea factorilor competenți.

6. Mai pot fi folosite pentru dezinformare și influență: *contactele cu străinii, mijloacele tehnice instalate de un serviciu de spionaj și depistate de noi, folosirea „neglijență” a unor emițători instalați la „elemente suspecte” în zone unde pot fi interceptați de spionaj, stimularea existenței unor „obiective importante” sau „acțiuni secrete” etc.; în funcție de particularitățile situației pot fi folosite și alte metode sau canale, reale sau imagine.*

De cele mai multe ori, metodele, mijloacele și procedeele enunțate nu se folosesc izolat, ci în combinație (astfel, un informator transmise în exterior o corespondență cu date de dezinformare, este chemat „la șef” din tratative și lasă pe masă dosarele proprii conținînd același gen de date etc.).

Uneori, pentru realizarea unei acțiuni de dezinformare sau influență trebuie întreprinse măsuri complexe ori se întrebunțează filiere complicate ca, de exemplu :

⊙ *Dezinformarea (influențarea) unui serviciu de spionaj prin intermediul unor aliați ai acestuia.* Se recurge la o astfel de cale, cînd serviciul de spionaj vizat este deosebit de prudent și acceptă mai ușor datele dacă vin nu direct de la noi, ori cînd nu avem posibilități de acțiune pe lângă cadre sau agenți ai acestuia.

⊙ *„Preluarea” și „continuarea” unor acțiuni ale unui serviciu de spionaj.* Astfel de acțiuni se inițiază de regulă cînd un serviciu de spionaj a pierdut legătura cu un agent ori a abandonat o acțiune fără a-i da acestuia o explicație, dar implică cunoașterea unor elemente esențiale (parola, poziția agentului etc.), un control strict (pentru a ști dacă se încearcă restabilirea legăturii cu serviciul de spionaj) și un mod de acțiune specific, ce impune uneori de exemplu apariția ofițerului de securitate în postura de „străin”. Asemnea acțiuni oferă condiții optime de dezinformare mai ales din rîndul agenților recrutați din rîndul cetățenilor români ori al străinilor rezidenți în țara noastră, în special pentru crearea de „canale de legătură” cu exteriorul.

⊙ *Mentținerea vreme îndelungată într-un anumit post sau poziție a unui agent al adversarului depistat și alimentarea sistematică a acestuia cu date de dezinformare pînă la discreditarea lui și a datelor*

reale furnizate anterior de el. Procedul se justifică doar dacă nu e vorba de date care pot fi (și foarte probabil au fost) întrebuințate pe moment, ci care se referă la obiective strategice, pe termen lung.

Datele folosite în acțiuni de dezinformare și influență, dozarea și modul de plasare a acestora

Aceasta este una din problemele cardinale ale acțiunilor de dezinformare și influență. Desigur, mai ales în acțiunile de dezinformare, interesul este de a plasa date false, dar, în confruntarea cu serviciile de spionaj, acest lucru nu este practic posibil decât sub „acoperirea“ unor date reale, care formează, de regulă, ponderea „mesajului“ pe care-l transmitem adversarului. Nu există o rețetă a proporției dintre datele reale și cele false, proporția fiind dată de situația concretă.

Uneori, pentru a realiza o acțiune sîntem nevoiți să sacrificăm unele date secrete. Acest lucru trebuie să fie însă de domeniul excepției, cu probările de rigoare și numai după ce există certitudinea că avantajele jocului operativ justifică sacrificiile. Totuși, pe lângă datele secrete, există și alte informații care pot servi ca „acoperire“; e vorba de o imensitate de date „de uz intern“, nepublicate, dar de fapt ne-secrete.

Desigur, datele reale care se dau vor trebui să aibă, logic, legătură cu obiectul acțiunii de dezinformare sau influență, dar dacă există posibilitate de alegere, se recomandă a fi sacrificate următoarele categorii de informații:

- cele depășite (tehnic sau de evenimente);
- cele care, oricum, s-au scurs — total sau parțial — către serviciul de spionaj respectiv (sau unul aliat) în condiții fără legătură cu acțiunea în curs.

Alte exigențe cu privire la datele de dezinformare:

- de regulă, ele nu trebuie să se situeze în afara preocupărilor serviciului de spionaj vizat; furnizindu-i date din categoria celor pe care nu le caută, s-ar putea să nu-l intereseze și acțiunea ar rămîne fără obiect ori ar determina spionajul să acționeze și în domeniul respectiv;

- datele plasate în cursul acțiunilor dezinformare-influențare trebuie să fie perfect coerente;

- datele de dezinformare să fie bine integrate într-un volum cît mai mare de date reale nesecrete, cărora să li se integreze firesc. Una din problemele care se pun cu privire la aceste date reale este dacă prin ele se poate realiza o dezinformare. În principiu, nu. Și totuși, uneori, lucrînd numai cu date reale, prin analiză, comparații și comentarii subtile, susținute de legende, disimulări și „completări“ inspirate, se poate atrage atenția asupra unor probleme secundare, ori se pot trage concluzii voit eronate; de asemenea, prin plasarea lor într-un anumit context sau moment li se poate denatura semnificația.

Trebuie menționat, de asemenea, că uneori este în interesul nostru să operăm cu date reale, mai ales în cazul acțiunilor de influență, ca de exemplu:

- atunci cînd, în ciuda evidenței, informațiile obținute pe canale oficiale nu conving un partener străin de bunele noastre intenții sau de justetea punctului nostru de vedere, situații în care uneori serviciile de spionaj primesc

sarcina „să ia măsuri de verificare“, venite pe filiera secretă, aceleași date vor convinge ;

— cînd sînt în discuție probleme delicate și nu se poate lua o poziție publică. În mod paradoxal, în astfel de situații un serviciu de spionaj poate aduce un avantaj reprezentînd o cale sigură pentru ca informațiile favorabile nouă să ajungă la destinatar.

În ceea ce privește informațiile false, practica a dovedit că : chiar dacă nu sînt prea bine „acoperite“, unele din ele au șansa să-și atingă scopul, în special cele care sînt urgente, cerute cu prioritate sau „plac“ anumitor foruri ; confirmă unele date anterioare, o anumită viziune a adversarului asupra problemei ; întăresc poziția organului care le-a obținut.

În privința modului de transmitere a datelor de dezinformare sau influență, tot practica a sancționat unele reguli, după cum urmează :

◆ pentru transmiterea datelor se folosesc mijloacele, metodele uzitate de adversar, evitîndu-se crearea de canale noi, poate bizare pentru el, întrucît l-ar putea alerta ;

◆ informațiile trebuie „oferite“ adversarului în mediile și locurile unde acesta are posibilități și în care acționează ; este în interesul nostru să-l „ajutăm“ să intre în posesia lor, pentru a-și produce efectul scontat de acțiunea de dezinformare sau influență ;

◆ de regulă, materialul de dezinformare nu se dă întreg, ci pe fragmente, care vin spre adversar pe căi diferite ; spionul are mai multă încredere într-o informație pe care a reconstituit-o el (uneori cu mari dificultăți), decît în una servită integral ; la unele servicii de spionaj trebuie mers atît de departe, încît chiar în faza finală să nu aibă informația propriu-zisă și să creadă că a „citit-o printre rînduri“, că de fapt se intenționa ascunderea ei.

Alte exigențe ale acțiunilor de dezinformare și influență

Unul din principiile muncii de dezinformare și influență este controlul reacției adversarului ; în cazul serviciilor de spionaj acest principiu este cu atît mai important, cu cît și ele cunosc acest lucru și atunci simpla reacție nu mai este suficientă, pentru că ni se poate servi „reacția-tip“, pentru a ne convinge că acțiunea ar fi reușit. De aceea, practic, este nevoie de un control permanent și total (al sincerității sursei, al credibilității, al păstrării secretelor reale, al reacției reale la acțiunea noastră etc.).

E nevoie, de asemenea, de o strictă evidență a tuturor acțiunilor întreprinse, mai ales a informațiilor furnizate, pentru a nu ne sabota propria acțiune prin date contradictorii servite chiar de noi ; din această cauză este recomandabil ca, indiferent de ce forțe sînt angrenate în acțiune, coordonarea să fie asigurată de un singur organ și, dacă e posibil, de un singur ofițer, pînă la sfîrșitul acțiunii.

De activitatea serviciilor de spionaj se ocupă, firese, contraspionajul, dar uneori cadre și agenți de spionaj ajung și în preocupările altor unități. Este necesar ca, indiferent de profilul respectiv, acțiunile de dezinformare și influență să aibă în vedere cu cine ne confruntăm; recomandăm ca, dacă acțiunea concretă permite, să fie consultate și organele de contraspionaj întrucât ele cunosc — dacă nu perfect, oricum cel mai bine — modul de lucru al serviciilor de informații, obiectivele urmărite, uneori chiar cadre de spionaj, vizate concret, psihologia și mentalitatea lor.

Inițierea și desfășurarea acțiunilor de dezinformare și influență cu eficiența cerută de conducerea Departamentului Securității Statului impun ridicarea nivelului de pregătire politică și profesională al fiecărui cadru, însușirea metodelor și formelor specifice acestui gen de acțiuni.

*

Fără îndoială, complexitatea acțiunilor de dezinformare și influență depășește cadrul unui singur articol. Pe de altă parte, sîntem conștienți că unele din considerațiile de mai sus au la bază o practică prin forța lucrurilor limitată, fiind deci susceptibile de îmbogățire și îmbunătățiri.

Experiența demonstrează că, în ciuda dificultăților pe care le presupun, acțiunile de dezinformare și influență asupra cadrelor și agenților de spionaj constituie cerințe de bază în activitatea de contraspionaj. Ele sînt metode moderne de lucru care nu pot lipsi din arsenalul nici unui organ de contraspionaj care acționează în condițiile internaționale actuale și din activitatea fiecărui ofițer de contraspionaj, pînă la nivel de caz.

Colonel Gavrilă VĂLEAN
Locotenent-colonel Nicolae CĂLUGĂRIȚA

Problematika securității transporturilor aeriene a căpătat o nouă dimensiune în ultima perioadă cînd ținta teroriștilor au constituit-o aeronavele, pasagerii acestora ori instalațiile aero-portuare.

Nici aviația *utilitară* sau *sportivă* nu au făcut excepție de la astfel de acțiuni. Astfel, sub influența nocivă a ideologiei și modului de viață capitalist, unii cetățeni români au considerat că pot să-și materializeze mai ușor intențiile de trecere frauduloasă a frontierei prin *furturi sau deturnări de aeronave utilitare*, scontînd în acest mod pe obținerea mai rapidă a dreptului de azil politic ca urmare a publicității ce se face în asemenea cazuri. Practica muncii noastre a dovedit că astfel de intenții încolțesc atît la unii încadrați ai Întreprinderii de aviație utilitară sau A.C.R., cît și la alte persoane din afara acestor obiective.

Modul de acțiune al lucrătorilor posturilor de miliție comunale pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin privind asigurarea pazei și securității aeronavelor aviației utilitare folosite în prestarea unor lucrări pe raza lor de competență

În vederea prevenirii comiterii unor asemenea acte dușmănoase ca furturi ori capturări de aeronave ale aviației utilitare sau sportive, au fost emise ordinele nr. 099925/20.08.1980 al ministrului de interne și nr. 00687/27.07.1980 al ministrului secretar de stat și șef al Departamentului Securității Statului. În baza acestor ordine, Unitatea specială de luptă antiteroristă și inspectoratele județene ale Ministerului de Interne au întreprins o serie de măsuri informativ-operative menite să contribuie la cunoașterea, prevenirea și contracararea oricărei intenții sau tentative de comitere a unor asemenea infracțiuni.

Spre exemplu, în ianuarie 1981, în comuna Fintinele, județul Arad, s-a identificat un grup de 5 tineri, care, inspirați de evaziunea care a avut loc în 1980, cînd a fost folosită aeronava utilitară aflată în comuna Horia, județul Arad, au manifestat interes pentru acest mod de realizare a plecării ilegale din țară, organizîndu-se în vederea materializării acestei intenții. Prin măsuri informativ-operative desfășurate în comun de compartimentul de profil și organele de miliție ale Inspectoratului județean Arad s-a reușit destrămarea grupului.

Aceleași intenții evazioniste a manifestat un alt grup de 4 tineri din Drobeta-Turnu Severin, destrămat în mai 1981 prin intervenția operativă a Inspectoratului județean Mehedinți al Ministerului de Interne.

În procesul documentării acestui caz au apărut următoarele aspecte importante: *despre intenția de evaziune în modul prezentat cunoșteau și alte elemente, dintre care și cetățeni străini, care se oferiseră să-i sprijine pe infractori, încercând să le procure armament și acte de identitate false; planul de evaziune se întemeia pe un studiu anticipat al situației, în care era inclusă și varianta atragerii la acțiune a membrilor personalului navigant al avionului utilitar ce efectua zboruri de pe un teren din apropierea municipiului Drobeta-Turnu Severin, cărora urma să li se facă propunerea de a fi trecuți pe această cale în Iugoslavia. În cazul eșuării acestei variante, se trecea la imobilizarea echipajului la hotel prin folosirea unor somnifere puse în băutură, după care, cu un autoturism ARO cu însemnele unității agricole beneficiare, urmau să se deplaseze și să fure avionul. Dacă paznicul de la teren s-ar fi opus, s-ar fi făcut uz de armamentul procurat.*

În decembrie 1981, Unitatea specială de luptă antiteroristă și compartimentul corespondent de la Securitatea județului Cluj au obținut informații din care rezulta că mecanicul navigant „M.T.” de la Aerobaza utilitară Cluj efectua pregătiri pentru a pleca ilegal din țară cu un avion utilitar de tip AN-2, acțiune ce urma să fie realizată în complicitate cu două familii din municipiul Deva.

În verificarea și documentarea cazului s-a cooperat cu inspectoratele județene Cluj și Hunedoara, rezultând că *evaziioniștii au studiat cu atenție modul cum se execută paza aeronavelor la punctele de lucru, posibilitatea anihilării elementelor de pază și modalitatea de a se fura un avion.* Întrucât s-a stabilit că aceștia intenționau să treacă la aplicarea planului, într-un timp scurt, în condiții meteorologice favorabile, s-a procedat, de comun acord cu organele procuraturii județului Hunedoara, la reținerea celor în cauză și începerea cercetării penale. Datele și probele rezultate au confirmat intenția evazionistă a lui „M.T.” și a complicilor săi, fapt pentru care au fost condamnați la cîte 3 ani închisoare corecțională.

Exemplele prezentate atestă faptul că există preocupări din partea unor elemente de clasă, certate cu legea, de a comite asemenea acte dușmănoase. De aceea, inspectoratele județene ale Ministerului de Interne trebuie să întreprindă un complex de măsuri informativ-operative menite a depista și contracara, din fază incipientă, orice intenție de evaziune sau alte acte dușmănoase, prin folosirea aeronavelor aviației utilitare sau sportive.

Lucrul acesta este cu atât mai important cu cît, în prezent, Întreprinderea de aviație utilitară are în subordine mai multe aerobaze dispuse pe întreg teritoriul țării de unde aeronavele utilitare sînt trimise la terenurile de lucru, iar numărul terenurilor de zbor este de circa 300, la care se adaugă platformele pentru elicoptere.

Considerăm că principala măsură ce trebuie avută în vedere este de a asigura un potențial informativ prin care să se stăpînească situa-

ția operativă în aerobaze, aerocluburi, locuri și medii frecventate de personalul acestor obiective, în special de cel navigant. Această măsură trebuie completată cu : *controlarea cu operativitate a tuturor faptelor și fenomenelor* ce pot genera evenimente de zbor, *a deplasărilor tuturor aeronavelor* din aerobaze la terenurile de lucru ; *verificarea și cunoașterea multilaterală* a personalului navigant și a mediului său de relații ; *identificarea și supravegherea prin măsuri complexe* a tuturor persoanelor cunoscute cu intenții de evaziune prin folosirea unor aeronave. În această categorie trebuie incluși atit cei veniți de la Compania TAROM în urma unor măsuri administrative sau disciplinare luate împotriva lor, cît și cei semnalati cu nemulțumiri ca urmare a îndepărtării lor din aviația civilă.

Sarcini importante pentru prevenirea comiterii unor evaziuni prin folosirea de avioane utilitare revin și lucrătorilor posturilor de miliție comunale, pe raza cărora se găsesc terenurile de zbor pentru asemenea aeronave. O pază corespunzător asigurată, o verificare minuțioasă a comportamentului personalului navigant și de deservire, o cunoaștere a situației operative din zonă sînt garanții ferme de prevenire a unor asemenea acțiuni. În acest scop, considerăm necesar ca lucrătorii posturilor de miliție comunale să-și organizeze munca în două etape principale :

1. *înaintea sosirii în zona de responsabilitate a avionului utilitar;*
2. *pe timpul lucrului sau staționării în raza lor de competență a acestor aeronave.*

În localitățile unde sînt amenajate terenuri de zbor pentru avioane sau platforme pentru elicoptere, lucrătorii posturilor de miliție trebuie să stabilească din timp, de comun acord cu unitățile beneficiare de prestații aviochimice, persoanele ce urmează a fi angajate ca paznici, încărcători, jalonieri și specialiști însărcinați cu recunoașterea solelor și stabilirea cantităților și dozelor de chimicale, adică întregul personal ce are acces la aeronavă. Pentru toate aceste categorii de persoane, după verificările de rigoare, se acordă aviz în conformitate cu Ordinul 099925/1980 al ministrului de interne și Instrucțiunile Comune M-36/1978.

De asemenea, în procesul de cunoaștere și stăpînire a situației operative din comună, trebuie identificate, verificate și cunoscute, sub toate aspectele, persoanele semnalate cu intenții de plecare definitivă din țară, cu rude în țări occidentale și cei cu antecedente penale de drept comun. Toate aceste date vor fi concentrate în mapa care urmează să cuprindă :

- *schița terenului ;*
- *planul de pază și intervenție în caz de necesitate, cu variante. Sistemul de legătură și alarmare cu posturile de pază ;*
- *tabelele cu persoanele (pe categoriile amintite mai sus) cărora li s-a dat aviz la terenul de lucru al aeronavei ;*
- *rezultatele verificărilor întreprinse pentru persoanele cărora li s-a dat aviz ;*

- alte date de interes operativ privind suspectii din zonă, evenimentele de zbor anterioare etc., precum și modul de soluționare a acestora.

Pe timpul cît aeronava execută misiuni aviochimice ori staționază, lucrătorilor posturilor de miliție comunale le revin importante sarcini privind paza și securitatea aeronavei, prevenirea comiterii unor acte ostile și chiar a unor evenimente de zbor. De aceea, de la început trebuie asigurată o pază corespunzătoare cu persoane apte, instruite și dotate în conformitate cu prevederile Ordinului ministrului de interne nr. 099925/1980. Trebuie, de asemenea, asigurată și verificată dotarea tehnico-materială necesară executării pazei cum ar fi: sistemul de iluminare, legături telefonice și de alarmare; amenajări de protecție contra intemperiei pentru paznici; dotări speciale necesare intervenției contra incendiilor.

Instrucțiunea comună M-36/1978 precizează și alte obligații ale personalului navigant al aeronavelor utilitare privind contribuția la asigurarea unei depline securități a misiunii încredințate, astfel:

- ◆ cînd terenurile de lucru sînt situate la o distanță de maximum 10 km de un aeroport, aerodrom civil sau militar, aeronavele vor ateriza pentru staționare mai îndelungată, urmată de părăsirea lor de către echipaj, unde paza va fi asigurată de către unități sau subunități militare;

- ◆ în situația unor terenuri situate la o distanță mai mică de 10 km unul de altul, aeronavele vor fi grupate pe unul din aceste terenuri stabilit de comun acord cu conducerea locală a organului județean al Ministerului de Interne și a beneficiarilor. În această situație paza urmează a fi asigurată și cu concursul organelor de miliție în conformitate cu Ordinul nr. 099925/1980;

- ◆ comandanții aerobazelor utilitare vor informa organele județene ale Ministerului de Interne de care aparțin, cu 48 de ore înainte, în legătură cu terenurile de lucru unde se vor executa misiuni aviochimice, locurile de grupare stabilite, în vederea luării măsurilor de pază corespunzătoare. În această situație inspectoratul județean care primește comunicarea informează operativ posturile de miliție comunale, indiferent dacă se află pe raza altui județ;

- ◆ comandantul aeronavei utilitare este obligat ca, la terminarea zilei de lucru sau în perioade cînd echipajul părăsește temporar terenul de zbor pentru masă, odihnă sau în alte împrejurări, să facă aeronava indisponibilă, să scoată cheile din contact, să mențină o cantitate minimă de carburanți în rezervor, să închidă și să sigileze ușile, să blocheze roțile, să ancoreze și să predea aeronava organului de pază;

- ◆ alimentarea, pornirea motoarelor, asistența tehnică, precum și activitatea de zbor pentru misiuni aviochimice se vor face numai în prezența întregului echipaj trecut pe ordinul de misiune;

- ◆ întreg personalul navigant este obligat să prezinte legitimația de serviciu și ordinul de misiune de fiecare dată cînd sosește la aeronavă, iar paznicii sînt obligați a verifica exactitatea acestora;

- ◆ comandantul aeronavei nu admite la bordul aeronavei persoane străine, neavizate de organele de miliție, și care nu fac parte din categoriile celor care au sarcini de a efectua recunoașterea solilor;

- ◆ cazarea echipajului trebuie făcută într-un singur loc, iar comandantul aeronavei este persoana care răspunde de întreg echipajul în ceea ce privește activitatea de zbor, cazarea și starea disciplinară, iar la terminarea zilei de lucru verifică și nu părăsește aeronava pînă ce nu s-a convins că s-au luat toate măsurile de securitate și pază ale aeronavei la sol;

- ◆ comandantul aeronavei verifică dacă paznicii stabiliți sînt valizi, cunosc consemnul postului, sînt înarmați corespunzător și au avizul organelor

locale de miliție. Dacă aceste condiții nu sînt îndeplinite, are obligația să plece cu aeronava la un teren de lucru cu pază asigurată corespunzător sau chiar în aerobază. De aceea, este deosebit de important ca lucrătorii posturilor de miliție să avizeze și să înarmeze acele persoane care sînt valide și au posibilitatea fizică să facă față misiunii de pază. Acest lucru trebuie privit cu mare răspundere deoarece în litigiul ce va interveni între Întreprinderea de aviație utilitară și unitatea agricolă beneficiară de prestații, dacă aceasta din urmă nu acceptă plata orelor de zbor necomerciale, va fi antrenat și organul Ministerului de Interne care a avizat paznici necorespunzători.

Pe parcursul executării misiunilor de zbor sau a staționării aeronavelor utilitare, lucrătorii posturilor de miliție au obligația de a controla permanent modul cum paznicii își execută serviciul, cum este asigurată aeronava la sol, cum sînt respectate regulile P.S.I. atît la mijloacele de deservire existente la aceste puncte de lucru, cît și la aeronave.

În contextul colaborării cu organele de securitate, trebuie făcute schimburi de informații pe profil în mod operativ, pentru a se preveni producerea unor acte ostile sau chiar a unor evenimente de zbor care pot genera însemnate pagube materiale.

Exemplificăm cîteva categorii de informații ce pot fi furnizate de lucrătorii posturilor de miliție :

- a) apariția în zonă a unor cetățeni străini de localitate, a căror motivație nu este plauzibilă sau convingătoare ;
- b) nereguli constatate cu ocazia controalelor, atît pe linie de pază, cît și în organizarea și dotarea terenului de lucru care ar afecta activitatea de zbor ;
- c) premise sau evenimente de zbor ca urmare a nerespectării atît a regulilor de zbor, cît și a încălcării normelor privind activitatea tehnică la sol ;
- d) date și fapte care să contribuie la elucidarea cauzelor și împrejurărilor în care s-au produs unele evenimente de zbor, accidente sau incidente ;
- e) comportamentul în timpul lucrului sau în timpul liber al personalului navigant și de deservire, relații și natura acestora.

Legat de ultimul aspect, considerăm necesar să amintim că sînt foarte utile informațiile privind : consumul de băuturi alcoolice de către personalul navigant ; relații cu cetățeni străini ; aducerea la aeronavă a unor membri de familie sau a altor persoane străine de întreprindere ; vicii și preocupări ilicite ; locurile și anturajele frecventate în timpul liber de către personalul navigant.

Locotenent-colonel Cristian CIOLCA

DRUM GREȘII

Se cunoaște că tinerețea este perioada în care oamenii își formează idealuri, opțiuni, își aleg drumul în viață. Vîrstei tinere îi este proprie înclinația spre fapte mari, spre aspirații nobile. Nenumărate sînt prilejurile în care conducerea superioară de partid și de stat, personal secretarul general al partidului, președintele Republicii, prietenul cel mai apropiat al tinerilor, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, arată prețuirea de care se bucură în patria noastră tineretul, pe care îl călăuzește și îndrumă părintește spre înfăptuirea mărețelor obiective ale societății de azi și a celei viitoare.

Socialismul este societatea care oferă tinerei generații un cîmp vast, nelimitat de afirmare creatoare, de punere în valoare a capacităților și talentelor, de realizare a aspirațiilor și idealurilor care o animă. Dovezile în acest sens sînt grăitoare. *„Tinerii de azi din patria noastră — arăta tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU la al IX-lea Congres al U.T.C. — se bucură de condiții materiale de viață și de instruire cum n-au avut niciodată, la aceeași vîrstă, predecesorii lor. Ei au crescut și cresc într-un climat politic și moral nou, sub influența principiilor de dreptate și echitate socială, de etică comunistă, care le permit să se dezvolte ca adevărați oameni noi, eliberați de tarele trecutului, pregătiți să înfăptuiască mărețul vis de aur al omenirii — societatea comunistă“.*

O viață fără ideal, la vîrsta tinereții, este cenușie, urîă. La fel se prezintă și încercarea de creare a unui surogat de ideal, mirajul aventurii gratuite. Într-o societate roasă de multiple contradicții, traversată de ideologii absurde și iraționale, în care se cultivă violența, ura și sînt exacerbate instinctele primare — cum este societatea capitalistă — crește numărul tinerilor care ajung ori sînt la un pas de violență, brutalitate.

Simpozioane pe tema combaterii terorismului, a criminalității, a infracțiunilor juvenile, statisticile date publicității pe plan internațional pun la îndemîna oricui suficient material de analiză pe aceste probleme. Astfel, într-o publicație franceză se reproducea tema unui școlar care începea cu următoarele cuvinte : *„Adeseori mă las dus de firul visării. Atunci îmi vin în minte idei irealizabile. Mă văd un mare gangster, cu cite un revolver în fiecare din buzunarele impermeabilului; sînt un șef de bandă temut, urmărit, hărțuit de poliție, dar niciodată prins...“.* Asemenea porniri, hrănite de publicații și literatura de o anumită factură, de numeroase producții cinematografice și emisiuni de televiziune, determină în rîndurile tineretului din țările occidentale apariția tot mai frecventă a unor elemente anarhice, teroriști și mercenari lipsiți de orice convingeri, gata să nege toate valorile umane, înlocuindu-le cu oribilul cult al forței.

În contextul mondial actual, tineretul nostru — fie că-l privim ca generație, ca mișcare de tineret, ca schimb de miine sau pur și simplu ca o categorie de cetățeni aflați la o vîrstă biologică fragedă — se prezintă puternic, viguros prin limpezimea concepției de viață, concepție făcînd parte organică din filozofia materialist-dialectică, aplicată cu consecvență, creator, în întregul proces de dezvoltare a societății noastre, de către Partidul Comunist Român. Cazurile ieșite din comun nu reprezintă la noi urmarea unei inadecvări de fond, de concepție ideologică, între generația tînăra și societate, ci urmări ale unor eșecuri — triste, desigur, și trebuind să ne rețină atenția, dar neavînd o valoare generalizantă — ale procesului educativ, eșecuri ivite la nivelul familiei, al școlii, al factorilor educativi. Un asemenea caz ne propunem să-l supunem atenției cu intenția de a surprinde factorii care l-au declanșat, posibila evoluție nedorită, pe un drum greșit, a unor tineri aflați la vîrsta opțiunilor fundamentale, răspunderea profesională, legală și morală dovedită de cei care l-au soluționat...

...În luna decembrie 1982 o sursă a informat că fiicei sale, elevă de liceu, i s-a propus de către un coleg să adere la o organizație teroristă din care și el făcea parte. Datele, la început destul de sumare dar alarmante prin conținut, au fost tratate cu răspunderea cuvenită, supuse analizei, verificării și completării, conturîndu-se din ce în ce mai limpede despre ce era vorba. Acționîndu-se pe baza unui plan riguros întocmit, sub direcția îndrumare a conducerii Securității județene, compartimentul antiterorist, căruia i-a fost repartizată lucrarea, a soluționat-o în mod operativ.

Iată ce a ieșit la iveală :

În luna noiembrie 1982, „ZAHARIA“, elev la Liceul industrial nr. 2 din Bacău, i-a propus colegului său de bancă, „DORU“, să constituie o grupare secretă, așa cum sînt cele de spionaj. Luase la cunoștință și reținuse anumite elemente constitutive, particularități și caracteristici, principii de organizare din anumite cărți cu o asemenea tematică pe care le citise. „DORU“ a acceptat ideea, lăudîndu-se că a mai făcut parte dintr-o organizație secretă, dar a fost descoperită de organele de securitate. În grupare au fost atrași, pe rînd, „DACIAN“, elev la Liceul industrial „Letea“ Bacău și „FLORIN“, elev la Școala profesională de pe lîngă Întreprinderea de avioane Bacău.

„DACIAN“ a fost sfătuit de „ZAHARIA“ să susțină că a mai participat la activități de natură secretă, deci avea experiență, deși nu așa stăteau lucrurile. „FLORIN“ s-a prezentat față de „prietenii“ sub un alt nume și ca elev la o altă școală.

După identificarea membrilor anturajului s-a stabilit că încă în 1979, cînd era elev la școala generală, „FLORIN“ și-a confecționat ca semn de recunoaștere o zvastică, fiind atenționat de conducerea școlii la vremea respectivă. Apoi, în luna ianuarie 1982, împreună cu „DORU“, a făcut parte dintr-un anturaj — destrămat de organele de securitate —, care plănuia să plaseze încărcături explozive, confecționate artizanal, la sediul Consiliului popular județean, la hotelurile „Decebal“ și „Moldova“, precum și în magazinul „Luceafărul“ din Bacău. Asemenea date s-au constituit în adevărate avertismente față de modul cum trebuia tratat

noul anturaj ce se constituise. Și, într-adevăr, acești tineri erau la un pas de a aluneca pe un drum foarte periculos.

Întilnirile se realizau în locuri dinainte stabilite și alese după criterii ale activităților secrete. Astfel, se întâlneau la tabela de scor a stadionului „23 August” din localitate, pe stadionul din Parcul Libertății și în cimitirul central. În urma întâlnirilor, faptele și proiectele se înmulțeau și căpătau note tot mai periculoase. Pentru a deveni „oameni cu sînge rece”, începeau să cutreiere orașul, inclusiv la ore tîrzii din noapte, să provoace trecătorii și să-și verifice în practică deprinderile căpătate la lecțiile de karate și judo pe care le urmau la o sală de sport. Începeau să fie remarcați și să capete autoritate printre tinerii de aceeași vîrstă. Întorceau „liste negre” în vederea răzbunării pe cei ce i-au supărat anterior. Pe o asemenea listă figura o profesoară care l-a avertizat pe „ZAHARIA” că va rămîne corijent dacă nu se pregătește cu seriozitate precum și elevul „BUCUR”, care i-ar fi divulgat pe membrii organizației anterioare.

„Pedepsirea” lui „BUCUR” urma să se producă în noaptea de Revelion, după următorul plan: „DORU” trebuia să stropască cu benzină ușa apartamentului în care locuia familia lui „BUCUR”, iar „ZAHARIA” și „DACIAN” să declanșeze incendiul. Concomitent, prin fereastră, urma să fie aruncată în apartament o sticlă incendiară. Auales ca moment al acțiunii noaptea de Revelion pentru a se masca și, astfel, să nu fie descoperiți. „BUCUR” a primit telefonic și un mesaj de avertisment, transmis de „DACIAN”, cu conținutul: „Fantomele trecutului își cer tributul. Nu denunța că astfel îți semnezi singur sentința. Pe curînd”. Textul mesajului de amenințare a fost formulat de „DORU”.

„FLORIN” a propus și grupul a acceptat următoarele variante de acțiune pentru procurarea de armament, muniție și materiale explozive:

● identificarea unor paznici și pădurari înarmați pentru a pătrunde în locuințele acestora și a le sustrage armele;

● pătrunderea pe timpul nopții în magazinul cu articole de vîntoare și pescuit sportiv din oraș ori în timpul zilei și amenințarea șefei de unitate cu incendierea apartamentului, dacă nu le pune la dispoziție materialele pe care le cer;

● sustragerea de astfel de materiale dintr-un depozit militar.

Fondurile financiare necesare organizației pe care au denumit-o „Puterea neagră” urmau să fie obținute prin furturi din locuințe și jefuirea unor persoane dinainte stabilite, cum ar fi: gestionari care transportă încasările la bancă, ori cei ce strîng bani în timpul nunților. Printre actele preparatorii s-a stabilit că „DORU” și „ZAHARIA”, care în prealabil au obținut scutiri medicale pentru orele de sport, în timp ce colegii lor nu se aflau în clasă, au luat mulaje după cheile de intrare ale acestora în locuințe. Deci colegii, familiile acestora urmau să fie primele victime ale jafurilor preconizate. Tot de la aceștia urmau să sustragă buletine, să le falsifice pentru a-și ascunde adevărata identitate. S-a discutat ca acțiunile de furturi din magazine și locuințe să fie urmate de incendierea acestora. „ZAHARIA” trebuia să sustragă de la mama sa — asistentă sanitară — o seringă medicală pentru a o folosi în împrăștierea de substanțe inflamabile în încăperile ce urmau a fi incendiate.

Tot „ZAHARIA“ primise însărcinarea să se documenteze asupra modului de confecționare a încărcăturilor explozive.

În declarațiile individuale făcute, fiecare din cei patru tineri au menționat că intențiile și planurile lor au fost inspirate de actele de terorism ce se produc în diverse țări, despre care au luat cunoștință din presă, de la radio și din secvențele prezentate în emisiunile de televiziune. În discuțiile membrilor grupului s-au făcut frecvent referiri la organizația autoîntitulată „Brigăzile roșii“ din Italia, pe care au luat-o drept model pentru propriile lor activități. Însăși ideea de a fi atrasă în grupare și colega lor, „ADRIANA“, le-a fost sugerată tot de această organizație, despre care aflaseră că are în componență și femei. Apoi, „FLORIN“ și „DACIAN“ audiau frecvent postul de radio „Europa liberă“ și informau grupul cu știrile transmise de această oficiină. Părinții cunoșteau că fiii lor se ocupă cu înregistrarea de muzică transmisă la posturile de radio și nu cu audierea emisiunilor unui anume post. „FLORIN“ a declarat că audia „Europa liberă“ în timp ce tatăl său se afla la serviciu în schimbul II, iar pe mamă nu o interesa cu ce se ocupă.

Finalizarea acestui caz, în care patru tineri apucaseră pe un drum greșit, s-a realizat, cu aprobarea organului de partid județean, printr-un complex de măsuri de natură operativă și educativă, astfel :

◆ avertizarea individuală, în prezența părinților, prilej cu care fiecare tinăr a regretat faptele sale și s-a angajat să aibă o conduită în spiritul normelor care guvernează societatea socialistă, să respecte întru totul regulamentele școlare, statutul organizației U.T.C., legile statului nostru. Celor în cauză li s-a arătat că faptele lor intră sub incidența legii penale și, dacă nu ar fi existat garanții din partea părinților și a conducerii școlilor în care învață că nu vor mai fi repetate, ar fi fost aplicat Decretul nr. 218 din 12 iulie 1977, devenit Legea nr. 47/1977, privind unele măsuri tranzitorii referitoare la sancționarea și reeducarea prin muncă a unor persoane care au săvârșit fapte prevăzute de legea penală ;

◆ s-a discutat cu fiecare dintre cei patru elevi de către conducerea școlii și diriginte, în prezența părinților, arătându-li-se gravitatea faptelor și consecințele ce le-ar putea avea, dacă ar continua să meargă pe acest drum greșit, însăși asupra cursului vieții lor ;

◆ la nivelul Comitetului județean U.T.C. a fost declanșat un complex de măsuri educative care privesc tinerii din școli, cu activități pe teme de etică, comportare, popularizare a legislației, la care au fost solicitate să prezinte expuneri cadre din aparatul Ministerului de Interne, de justiție și procuratură ;

◆ pe baza concluziilor și învățămintelor desprinse din acest caz, la nivelul Securității județene s-au întreprins măsuri de întărire a muncii informative în școli, în general în mediul tinerilor, precum și de îmbunătățire a cooperării cu factorii educaționali, cu organizațiile U.T.C. în scopul prevenirii antrenării tinerilor, sub diverse influențe nocive, în activități antisociale.

Maior Ionel SUFARU
Locotenent-colonel Nicolae TOMA

●●● puncte de vedere ●●●

METODE ȘI PROCEDEE FOLOSITE PENTRU DOCUMENTAREA OPERATIVĂ A CAZURILOR AFLATE ÎN LUCRU

În procesul muncii informativ-operative de securitate, **documentarea cazurilor aflate în lucru** constituie una din laturile de cea mai mare importanță atât prin complexitatea ei, cât și prin scopul urmărit. Documentarea vizează obținerea de date, documente și mijloace de probă cu privire la fapte, fenomene sau împrejurări care să ateste vinovăția celor urmăriți sau, eventual, nevinovăția acestora, astfel ca **nici o persoană să nu sufere pe nedrept și, în același timp, orice persoană care a săvârșit vreo infracțiune să nu rămână nepedepsită.** Ca proces complex, de mare răspundere, documentarea trebuie să aibă la bază **informații certe, temeinic verificate**, ce privesc faptele de natură să aducă atingere securității statului. Trece-rea la documentarea cazurilor pe baza unor informații incerte, superficial verificate, duce la irosirea de însemnate forțe și mijloace de muncă, la suspicionarea unor persoane nevinovate, în timp ce elementele dușmănoase pot acționa nestingherite. Susținem cele de mai sus pornind de la faptul că munca infor-

mativ-operativă de securitate este compartimentată, se desfășoară pe profiluri bine determinate, pe obiective și probleme date strict în răspunderea unor unități, subunități sau compartimente de muncă și, ca atare, dacă faptele ce lezează interesele securității statului nu sînt depistate de ofițerii ce au competență în acest sens, ele pot sau nu pot fi sesizate operativ de alți ofițeri.

Ținînd seama că întreaga muncă a organelor de securitate trebuie să aibă la bază **conceptul de prevenire a infracțiunilor și a altor fapte antisociale**, se impune ca, în procesul documentării, să se acționeze permanent pentru prevenirea săvîrșirii de noi fapte infracționale, preîntîmpinarea producerii de noi prejudicii, limitarea la maximum a acestora, precum și recuperarea eventualelor daune pricinuite statului nostru. Pentru documentarea completă a cazurilor aflate în lucru, ofițerii trebuie să folosească metode și procedee diverse, în raport cu specificul fiecărui caz, cu natura faptelor săvîrșite, numărul persoanelor implicate, modul de acțiune al infractorilor,

experiența și abilitatea în desfășurarea activității.

Ca o particularitate a documentării cazurilor aflate în lucru, înainte de începerea urmăririi penale, menționăm obligativitatea ca aceasta să se desfășoare **în secret, cu respectarea strictă a regulilor de conspirativitate**. În caz contrar, elementele în cauză, sesizând că sînt urmărite, acțiunează pentru a-și conspira și mai mult activitatea ostilă, își creează alibiuri, contactează și instruiesc legăturile pentru a-și ascunde faptele, distrug documente care poartă urmele infracțiunii, ascund corpurile delictelor, pregătesc persoane care, la nevoie, să depună mărturii false, îngreunînd procesul de documentare și de stabilire a adevărului.

Printre metodele și procedeele folosite pentru documentarea operativă a cazurilor aflate în lucru menționăm :

● **Aplicarea unor combinații și legende informative** care să determine elementele urmărite să-și dezvăluie planurile, mijloacele și metodele utilizate, faptele ce le-au săvîrșit, legăturile de natură infracțională și să înlesnească organelor de securitate stabilirea locurilor în care se află ascunse obiecte și documente ce atestă activitatea dușmănoasă desfășurată ;

● **Dezinformarea elementelor urmărite și determinarea lor** să greșească, să-și demaște intențiile și metodele de acțiune, reușindu-se totodată obținerea unor date utile în

procesul documentării unor fapte infracționale.

De exemplu, într-un caz s-a inițiat o acțiune de dezinformare, pornindu-se de la faptul că, în ajunul tratativelor finale, urmăritul avea o întîlnire cu reprezentantul unei firme străine. Întrucît exista suspiciunea că la această întîlnire „BENETTA“ urma să transmită date și informații pe care reprezentantul străin să le folosească în dauna intereselor părții române, s-au contrafăcut documentele în scop de dezinformare, care, printr-o sursă de încredere, au fost plasate lui „BENETTA“. De îndată ce a intrat în posesia documentelor, „BENETTA“ a organizat o masă oficială cu reprezentantul firmei străine, împrejurare în care în mod discret a transmis datele obținute în modul arătat mai sus. Prin această acțiune s-a prevenit prejudicierea economiei naționale, iar „BENETTA“ s-a demască ca agent pus în slujba firmei străine respective.

● **Efectuarea de percheziții secrete**, în scopul identificării și fotocopierii de documente, înscrisuri și obiecte care poartă urmele unor infracțiuni, precum și ridicarea unor substanțe pentru analize și expertize fizico-chimice susceptibile a fi folosite în activități dușmănoase.

● **Ridicarea legendată de la organizații socialiste a unor documente și înscrisuri**, care sînt utile în documentarea unor activități infracționale.

● **Cercetarea informativă a unor legături** și, de la caz la caz, a elementelor urmărite pentru identificarea unor probe și obținerea de mărturii și declarații cu privire la faptele de natură infracțională pe care le cunosc ori le-au săvârșit.

● **Inițierea unor controale economico-financiare** prin organe de specialitate ale ministerelor și altor instituții centrale, pentru stabilirea modului cum au fost încălcate prevederile anumitor acte normative, urmînd ca rezultatele și concluziile acestor controale să fie folosite în procesul documentării cazurilor aflate în lucru.

Din cazuistica organelor de securitate se degajă concluzia că procesul documentării cazurilor aflate în lucru trebuie să aibă un caracter **ofensiv și continuu**, astfel ca principalele momente operative să fie imortalizate în fapte, documente și materiale cu forță probantă și **să asigure prevenirea infracțiunilor**, iar acolo unde s-au comis deja, curmarea acestora să se facă prin aplicarea prevederilor legii. Procesul documentării trebuie să se desfășoare cu **respectarea strictă a legii**, iar actele premergătoare întocmite în această etapă să se realizeze în forma cerută de normele legale.

Colonel **Gheorghe BLIDARU**

Colonel **Ion LEOTICA**

Modalități de valorificare prin mijloace de probă a datelor și informațiilor obținute în procesul muncii informativ-operative a organelor de securitate

Valorificarea prin mijloace de probă a datelor și informațiilor obținute în procesul muncii informativ-operative a organelor de securitate trebuie să se realizeze cu asigurarea legalității socialiste — în sensul respectării normelor procedurale care reglementează materia mijloacelor de probă și a ordinelor și indicațiilor conducerii Departamentului Securității Statului — cât și al asigurării conspirativității mijloacelor, metodelor și procedeelor secrete de muncă ale organelor de securitate. Mijloacele de probă sînt reglementate prin dispozițiile art. 69—135 Cod pr. penală, aceste dispoziții aplicîndu-se integral în cursul urmăririi penale și diferențiat în etapa actelor premergătoare. De altfel, așa cum se va arăta în continuare, în faza preprocesuală a actelor premergătoare, anumite dispoziții procedurale privitoare la mijloacele de probă și procedeele probatorii nu-și găsesc aplicabilitatea, activitățile respective ținînd de esența urmăririi penale. Unele reglementări relative la valorificarea datelor și informațiilor operative se găsesc și în ordinele ministrului de interne nr. D/00115/1979 și nr. 000875/1976, în Programul de măsuri „ALFA”, precum și în alte ordine și instrucțiuni de muncă.

Posibilitățile de valorificare prin mijloace de probă a datelor și informațiilor operative depind, în principal, de conținutul și caracterul acestor date și informații. În funcție de conținutul lor, organele de cercetare ale securității se sesizează despre fapta săvîrșită — după caz, infracțiune sau faptă antisocială — care determină luarea unei măsuri de prevenire. Cînd este vorba de infracțiune, în raport cu particularitățile faptice ale acesteia și cu împrejurările comiterii ei, se va stabili obiectul concret al probațiunii, aspectele care trebuie dovedite cu ajutorul mijloacelor de probă. Cu cît datele și informațiile operative sînt mai complete, cu atît mai ușor se vor putea lua măsuri de probare a activității elementului urmărit, a contribuției celorlalți eventuali participanți (coautori, instigatori, complici), a tăinuitorilor, favorizatorilor și nedenunțătorilor atunci cînd aceștia există. De asemenea, pe baza acelorăși date și informații — dacă acestea conțin elementele necesare — se va proceda la identificarea, verificarea și citarea spre audiere a martorilor și la realizarea cu mai multă operativitate a probațiunii judiciare penale sau a documentării faptelor care necesită luarea unor măsuri de prevenire. În sfîrșit, valorificarea prin mijloace de probă a datelor informativ-operative este condiționată de legătura acestora cu ceea ce trebuie dovedit (pertinența lor) și de relevanța lor sub aspect probator, de măsura în care pot servi la formarea convingerii intime în legătură cu săvîrșirea unei infracțiuni sau comiterea unei alte fapte antisociale (caracterul concludent al datelor și informațiilor operative). Din acest punct de vedere, nu toate datele și informațiile rezultate din activitatea informativ-operativă a organelor de securitate vor putea fi valorificate în mijloace de probă. Mai mult decît atît, valorificarea unor date neesențiale, irelevante sub aspect probator, colaterale nu este necesară nici în cadrul urmăririi penale și nici atunci cînd dosarele respective se finalizează prin măsuri de prevenire. Asemenea date, ne semnificative sub aspect probator, s-ar putea referi la unele relații amicale ale elementului urmărit, la activități legale ale acestuia, relații de serviciu care nu au legătură cu faptele comise etc.

Numai în măsura în care o serie de interese operative impun, aceste date sau informații vor fi oficializate prin mijloace de probă în cadrul conlucrării dintre ofițerul operativ și cel de cercetare penală.

În conformitate cu prevederile art. 68 alin. 2 Cod pr. penală, este oprit a determina o persoană să săvârșească sau să continue săvârșirea unei fapte penale, în scopul obținerii unei probe. Raportată la activitatea practică a organelor de securitate, a căror sarcină prioritară o constituie prevenirea infracțiunilor și a altor fapte care ar putea aduce atingere securității statului, această interdicție legală trebuie înțeleasă în sensul că nu avem dreptul de a lăsa o persoană să săvârșască sau să continue săvârșirea unei infracțiuni în scopul de a obține probe. În toate cazurile, obligația noastră ca activiști de partid într-un domeniu special este de a interveni operativ pentru prevenirea comiterii de fapte îndreptate împotriva securității statului, în situații mai deosebite, chiar cu riscul desconspirării unor mijloace sau metode de muncă.

a) Modalități de valorificare, înainte de începerea urmăririi penale, a datelor și informațiilor obținute în procesul muncii informativ-operative de securitate

Înainte de începerea urmăririi penale, datele și informațiile operative pot fi valorificate prin mijloace de probă numai prin efectuarea de acte premergătoare.

Potrivit dispozițiilor art. 224 Cod pr. penală, actele premergătoare se efectuează în vederea începerii urmăririi penale de către organele de urmărire penală sau de lucrătorii operativi din Ministerul de Interne anume desemnați în acest scop. Din aceste prevederi rezultă că actele premergătoare au ca obiect verificarea sau completarea datelor cuprinse în actele de sesizare (plângere, denunț, sesizare din oficiu), atunci când aceste date nu sînt suficiente pentru a se decide dacă este sau nu cazul să se dispună începerea urmăririi penale. Limitile actelor premergătoare decurg din scopul acestora. Ele trebuie să se limiteze la obținerea unui minimum de date necesare pentru a se hotărî fie începerea urmăririi penale, fie să se propună procurorului — în baza art. 228 alin. 4 raportat la unul din cazurile prevăzute în art. 10 Cod pr. penală (cu excepția celui de la lit. b¹) — să nu se înceapă urmărirea penală. În efectuarea actelor premergătoare trebuie să se asigure respectarea dispozițiilor procedurale, care se aplică în mod specific, și nu pot fi dispuse măsurile procesuale prevăzute de lege (prevenitive, asigurătorii, de siguranță etc).

Așa cum s-a arătat, art. 224 Cod pr. penală prevede că pot efectua acte premergătoare și lucrătorii operativi din Ministerul de Interne, anume desemnați în acest scop. Alineatul 2 al acestui articol prevede că lucrătorii operativi efectuează acte premergătoare în vederea stringerii datelor necesare organelor de urmărire penală pentru începerea urmăririi penale. În acest scop, pot efectua acte premergătoare toate cadrele de securitate care desfășoară muncă operativă.

Intrucît art. 224 alin. ultim Cod pr. penală prevede că procesul verbal prin care se constată efectuarea unor acte premergătoare poate constitui mijloc de probă, datele informativ-operative obținute de aparatul de securitate vor putea fi valorificate prin acest mijloc de probă cînd în cauză urmează a se dispune începerea urmăririi penale ori a se propune procurorului să nu se înceapă urmărirea penală. Procesul verbal prin care se constată efectuarea unor acte premergătoare trebuie să cuprindă toate datele și mențiunile prevăzute în art. 91 Cod pr. penală, iar pentru a constitui mijloc de probă, acesta trebuie să conțină elemente de fapt care să servească la constatarea existenței sau inexistenței unei infracțiuni, la identificarea persoanei care a săvârșit-o și la cunoașterea împrejurărilor necesare pentru justa soluționare a cauzei. Prin urmare, pentru ca datele informativ-operative să poată fi valorificate într-un astfel de proces-verbal este necesar ca aceste date sau informații să poată constitui probe, să fie ele însele sau să se refere la elemente de fapt de natură a servi la aflarea adevărului.

Actele premergătoare efectuate în vederea începerii urmăririi penale se materializează în procesul verbal întocmit în conformitate cu prevederile art. 224 alin. ultim și art. 91 Cod procedură penală. În acest proces-verbal se descriu elementele de fapt constatate personal de cadrele din aparatul informativ-operativ de securitate. Valorificarea datelor informative, în cadrul actelor premergătoare, se realizează prin investigații, ascultarea unor persoane care cunosc, în întregime sau în parte, activitatea celui urmărit, ascultarea elementului în cauză, efectuarea unor verificări tehnice, examinări de specialitate, revizii etc. Cînd datele obținute pe parcursul acestor activități urmează a fundamenta începerea sau neînceperea urmăririi penale, acestea trebuie consemnate în proces-verbal.

Așa cum se cunoaște, în cea mai mare parte a cazurilor care se finalizează prin măsuri de prevenire, aceste măsuri nu sînt însoțite sau urmate de propuneri de neîncepere a urmăririi penale adresate procurorului deoarece organele de securitate nu s-au sesizat despre săvîrșirea unei infracțiuni date în competența acestora, ci numai cu privire la anumite acțiuni, fapte sau manifestări a căror evoluție ar putea duce la comiterea unor asemenea infracțiuni. În aceste cazuri, la solicitarea organelor informative, organele de cercetare ale securității analizează dosarele de urmărire informativă și alte asemenea materiale, pentru a se stabili în comun cele mai adecvate măsuri de finalizare. De asemenea, în cele mai importante cazuri, precum și atunci cînd este necesară luarea măsurii de punere în dezbatere publică sau a colectivelor de oameni ai muncii, organele de cercetare ale securității efectuează acte premergătoare și cercetarea fapturilor (art. 18 și 20 din Ordinul nr. D/00115/1979). Dacă efectuarea actelor premergătoare a avut loc în baza unei sesizări din oficiu și în vederea luării unei măsuri de prevenire, nu este necesară întocmirea procesului-verbal de constatare a efectuării unor acte premergătoare în toate cazurile. Dacă actele premergătoare se efectuează pentru verificarea datelor cuprinse într-o plîngere sau într-un denunț, întrucît în cauză urmează a se da o soluție legală, se vor întocmi în toate cazurile procese-verbale de constatare a efectuării unor acte premergătoare, aceste acte urmînd a fi supuse controlului jurisdicțional exercitat de procuror.

Datele și informațiile rezultate din activitatea informativ-operativă a organelor de securitate pot fi valorificate prin mai multe modalități :

● Constatările directe ale cadrelor din aparatul informativ, privitoare la fapte sau manifestări ostile care ar putea constitui infracțiuni date în competența organelor de cercetare ale securității ori care ar putea degenera în astfel de infracțiuni, se consemnează întotdeauna într-un proces-verbal. Astfel, dacă un ofițer operativ a fost informat că elementul urmărit s-a cazat la un anumit hotel și dacă acest lucru prezintă interes în cauză, ofițerul va putea valorifica informația deplasîndu-se personal la acel hotel, verificînd registrul aflat la recepție. Dacă este vorba despre pierderea sau dispariția unui document secret, se va verifica direct de către ofițerul operativ dacă într-adevăr documentul în cauză lipsește și dacă are caracter secret. În cazul răspîndirii de șifruici dușmănoase se poate verifica dacă persoana bănuită s-a aflat în perioada respectivă în localitatea sau locul respectiv. Despre aceste constatări directe se va întocmi proces-verbal de constatare a efectuării unor acte premergătoare. În același mod vor putea fi constatate întîlnirile neoficiale cu cetățeni străini ale unor persoane care au acces la date sau informații cu caracter secret de stat, precum și orice alte momente operative sau elemente de fapt, care pot fi cunoscute direct de către ofițerii din aparatul informativ-operativ de securitate.

● Ascultarea unor persoane care cunosc despre activitatea făptuitorului și pot furniza elemente de fapt de natură să servească la aflarea adevărului. Spre deosebire de ascultarea martorilor în procesul penal, persoana ascultată în cadrul actelor premergătoare nu depune jurămîntul prevăzut în art. 85 Cod pr. penală. Relatările acestora sînt consemnate într-o declarație scrisă personal, notă explicativă, informare, semnată pe fiecare pagină și la sfîrșit, și vizată de ofițerul care a procedat la ascultare. În cazul revenirilor, rectificărilor, completărilor sau precizărilor, acestea se efectuează în condițiile prevăzute în art. 73 Cod pr. penală care se aplică în mod corespunzător. Dacă relatările persoanei ascultate urmează a fi folosite pentru începerea sau neînceperea urmăririi pe-

nale, despre ascultarea respectivă se întocmește un proces-verbal la care se anexează declarația scrisă. Ascultarea trebuie să se facă asigurându-se conspirativitatea metodelor și mijloacelor de muncă, iar când interesele operative impun, se atrage atenția persoanei respective să păstreze secretul asupra faptului că a fost chemată la organele de securitate pentru a fi ascultată și asupra problemelor care au constituit obiectul ascultării.

Chemarea și ascultarea persoanei urmărite pentru a-și preciza poziția față de faptele săvârșite are loc, de regulă, atunci când se preconizează finalizarea cazului prin luarea unor măsuri de prevenire și trebuie acționat astfel încât să se evite o eventuală sustragere, distrugere sau alterare a unor mijloace materiale de probă, influențarea martorilor sau experților ori alte asemenea activități de natură a împiedica aflarea adevărului în cadrul procesului penal.

În cazurile în care urmează a se dispune începerea urmăririi penale, ascultarea făptuitorului în faza actelor premergătoare trebuie realizată numai dacă această activitate este necesară și au fost luate toate măsurile de identificare și asigurare a probelor ce urmează a fi administrate în cursul urmăririi penale. Declarația făptuitorului, dată în aceste condiții, se anexează la procesul verbal de constatare a efectuării unor acte premergătoare. Dacă chemarea și ascultarea elementului urmărit are loc în vederea luării unei măsuri de prevenire, nu se mai întocmește proces-verbal, iar relatările acestuia se consemnează într-o declarație scrisă personal, redactată cu respectarea normelor procedurale. Cercetarea făptuitorilor față de care urmează a se lua măsuri de prevenire trebuie să aibă un caracter ofensiv, să-i determine pe aceștia să recunoască faptele săvârșite și să renunțe la continuarea sau reluarea lor în viitor. În declarațiile obținute trebuie să se facă referiri la faptele reținute în sarcina celor în cauză, la alte elemente sau persoane care cunosc despre astfel de situații, la cauzele și condițiile reale care au generat faptele, precum și la poziția făptuitorului față de acestea. Trebuie să se evite consemnarea unor împrejurări care nu au legătură cu cauza, reproducerea unor idei cu conținut ostil, denigrator sau calomniator, formulările ambigue și angajamentele formale ale elementelor respective. Aceste cerințe sînt deopotrivă valabile pentru declarațiile care se iau celorlalte persoane ascultate în faza actelor premergătoare și, în general, pentru toate celelalte acte întocmite în cadrul actelor premergătoare.

Valorificarea datelor și informațiilor rezultate din activitatea de filaj și din folosirea mijloacelor tehnici operative prezintă unele particularități, rezultate din necesitatea unei stricte conspirativități a acestor mijloace. Astfel, potrivit art. 13 din Ordinul ministrului de interne D/00115/1979, în situații cu totul deosebite, cînd se impune folosirea ca probe de vinovăție, în cadrul procesului penal, a înregistrărilor pe bandă magnetică, filmelor și fotografiilor obținute în timpul urmăririi informative, aceasta se va putea face numai cu aprobarea ministrului secretar de stat și șef al Departamentului Securității Statului. Prin urmare, de regulă, folosirea înregistrărilor pe bandă magnetică, a filmelor și fotografiilor nu este admisă nici în cursul urmăririi penale. Cu atît mai mult, acest lucru nu se va putea face în faza actelor premergătoare. Dacă totuși situațiile de fapt constatate de ofițerii filori nu pot sau nu mai pot fi probate astfel, în cazurile în care urmează a se efectua urmărire penală, acestea vor fi consemnate în procese-verbale de constatare a efectuării unor acte premergătoare la care se anexează fotografiile respective, iar folosirea lor în scop probator se va face numai cu aprobarea prevăzută în ordin. Dacă datele sau informațiile respective rezultă din înregistrări pe benzi magnetice, la procesul verbal întocmit potrivit art. 91 și 224 alin. 3 Cod pr. penală se anexează redarea în scris a convorbirilor respective. Banda magnetică se păstrează la organul de cercetare penală pentru a fi folosită în cursul procesului penal.

În cazul reținerii din circuitul poștal a unor trimiteri expediate de elementul urmărit sau adresate acestuia, oficializarea acțiunilor respective se realizează în conlucrare cu Unitatea Specială „S” și compartimentele corespondente din teritoriu, prin obținerea unor adrese de la organizațiile socialiste destinate sau, după caz, de la unitățile poștale competente.

Indiferent de modalitatea de valorificare a datelor și informațiilor operative, trebuie să se asigure păstrarea secretului asupra metodelor și mijloacelor de muncă, iar atunci cînd se impune, și asupra faptului că elementul respectiv se află în atenția organelor de securitate.

b) Modalități de valorificare, în cursul urmăririi penale, a datelor și informațiilor obținute în procesul muncii informativ-operative a organelor de securitate

În cazurile în care s-a dispus începerea urmăririi penale, valorificarea datelor și informațiilor cu caracter operativ se realizează cu ajutorul mijloacelor de probă, care se obțin prin activitățile reglementate de Codul de procedură penală. În conformitate cu art. 64 Cod pr. penală, mijloacele de probă prin care se constată elementele de fapt ce pot servi ca probe sînt: declarațiile învinutului sau ale inculpatului, declarațiile mărtii vătămate, ale mărtii civile și ale părții responsabile civilmente, declarațiile martorilor, înscrisurile, mijloacele materiale de probă, constatările tehnico-stiintifice, constatările medico-legale și expertizele. Posibilitățile de obtinere a mijloacelor de probă, așa cum este cunoscut, diferă în raport cu fiecare caz în parte și cu înfractiunea săvîrșită. Administrarea probelor trebuie să se facă însă întotdeauna numai în formele și în condițiile cerute de lege.

În cadrul urmăririi penale, ca și în faza actelor premergătoare, se menține necesitatea respectării stricte a leii și a asigurării deplinei conspirativității a căilor, mijloacelor și metodelor muncii de securitate prin care s-au obținut datele și informațiile valorificate. Acest lucru se impune cu atât mai mult cît activitatea de urmărire penală este supusă supravegherii organelor de procuratură, iar cauzele penale respective vor face obiectul unor dezbateri publice în ședințele de judecată ale instanțelor judecătorești.

Problema valorificării datelor informativ-operative în cadrul urmăririi penale se pune din momentul în care s-a hotărît finalizarea pe această cale a dosarului informativ și s-a sesizat despre aceasta organul de cercetare penală. Valorificarea datelor informativ-operative în acest stadiu presupune, înainte de toate, o analiză temeinică a întregului material — efectuată de ofițerul de cercetare penală și ofițerul operativ care a lucrat cazul — precum și stabilirea activităților de urmărire penală și a măsurilor operative ce urmează a fi întreprinse. Această analiză, efectuată prin prisma cerințelor specifice urmăririi penale, se va concretiza într-un plan de cercetare care va cuprinde, după caz, problemele de lămurit, activitățile procedurale și procesuale, măsurile informativ-operative de întreprins, termenele de executare și cine le realizează. Pe parcursul activității de urmărire penală planul de cercetare va fi completat cu aspecte noi, în funcție de datele obținute prin activitățile și măsurile luate. În cazurile mai simple, planificarea cercetării penale se va face pe baza unei fișe de cercetare care va cuprinde activitățile și măsurile de executat, termenele de realizare și cine răspunde. În cadrul activităților de întreprins avem în vedere că se pot stabili, de exemplu, percheziții, rețineri, arestări, ridicări de obiecte și înscrisuri, ascultări de martori, învinuți sau inculpați, expertize, iar ca măsuri informativ-operative: identificarea unor persoane și a legăturilor acestora; identificarea unor obiecte corp delict sau care urmează a servi la garantarea reparării prejudiciului cauzat; acțiuni de prevenire a săvîrșirii altor fapte în raport cu cauzele și condițiile rezultate din cercetare care au favorizat săvîrșirea lor etc. Conclucrarea dintre ofițerul de cercetare penală și lucrătorul operativ, în acest moment, trebuie să se materializeze în alegerea celor mai eficiente mijloace, căi și metode de conspirare a surselor de informare, precum și în alegerea celor mai potrivite măsuri care să ducă la constatarea operativă și completă a faptelor care constituie înfractiuni.

Datele și informațiile operative vor putea fi valorificate în cadrul cercetării penale prin utilizarea oricăruia dintre procedeele probatorii reglementate prin dispozițiile Codului de procedură penală, aceste procedee constînd în:

- ascultarea învinutului sau inculpatului;
- ascultarea celorlalte părți;
- ascultarea martorilor;

- ridicarea de obiecte și înscrisuri ;
- efectuarea perchezițiilor ;
- efectuarea constatării tehnico-științifice sau medico-legale ;
- efectuarea expertizelor ;
- efectuarea cercetării la fața locului ;
- reconstituirea ;
- confruntarea ;
- prezentarea pentru recunoaștere a unor obiecte sau persoane.

Aceste procedee probatorii sînt activități, modalități de valorificare în scop probator a datelor și informațiilor operative. De fapt, această valorificare constă în exploatarea datelor informative în cursul cercetării penale, în transferarea — prin cercetare — a datelor și informațiilor care corespund realității faptelor în mijloace de probă. Altfel spus, valorificarea datelor informativ-operative constă în verificarea, completarea și oficializarea acestora în cadrul procesului penal, în îmbrăcarea lor în forma juridică cerută de lege, pentru a avea astfel valoare probatorie și a servi la formarea convingerii intime a organelor judiciare competente a proceda la aplicarea legii penale.

În cursul urmăririi penale, în aprecierea probelor trebuie să se țină seama de dispozițiile Codului de procedură penală potrivit cărora probele nu au valoare mai dinainte stabilită. Cu alte cuvinte, organul de urmărire penală trebuie să facă o apreciere critică a fiecărei probe în parte, potrivit convingerii intime, formate în urma examinării tuturor probelor administrate și conducîndu-se după conștiința sa juridică socialistă.

În cadrul cercetării penale pot fi obținute date cu valoare operativă referitoare la comiterea altor infracțiuni de către alte persoane, fără legături cu cauza penală respectivă. Aceste date se dau spre exploatare unităților informativ-operative de profil. Informațiile operative obținute ca urmare a acestor date de primă sesizare vor putea fi valorificate prin efectuarea de acte premergătoare în vederea începerii sau neînceperii urmăririi penale, iar atunci cînd se constată că privesc alte manifestări antisociale — care nu întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni — efectuarea actelor premergătoare va avea ca scop luarea unor măsuri de prevenire. Dacă datele rezultate din cercetarea penală se referă la fapte noi, reținute în sarcina inculpatului ori la împrejurări noi care pot duce la schimbarea încadrării juridice a faptei sau la participarea unei alte persoane la săvîrșirea aceleași fapte, organul de cercetare penală propune procurorului extinderea cercetării penale sau schimbarea încadrării juridice a faptei pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală.

Dacă într-o cauză penală în care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale se apreciază că activitatea făptuitorului justifică luarea unei măsuri de prevenire, organele de securitate vor lua o astfel de măsură în funcție de condițiile concrete ale cauzei.

Subliniem în acest context necesitatea rolului activ pe care trebuie să-l aibă organele de cercetare penală pentru completarea datelor operative și obținerea de noi informații cu valoare operativă pe tot parcursul urmăririi penale, pentru exploatarea directă a acestora sau trimiterea lor la organele competente a le exploata.

c) Aspecte ale conlucrării dintre ofițerul operativ și cel de cercetare penală în efectuarea actelor premergătoare și a urmăririi penale

Conlucrarea dintre organele de cercetare penală și cele informativ-operative are ca scop documentarea temeinică și operativă a faptelor, probarea acestora, descoperirea de noi infracțiuni și infractori, stabilirea celor mai adecvate măsuri de finalizare și de prevenire. După cum rezultă din Ordinul ministrului de interne nr. D/00115/1979, conlucrarea trebuie să se desfășoare cu operativitate și în mod organizat, să asigure conspirarea mijloacelor de muncă și să se bazeze pe o analiză temeinică a situației operative existente în momentul respectiv. În cursul activității informative inițiativa conlucrării revine ofițerului operativ, iar după începerea urmăririi penale aceasta revine ofițerului de cercetare penală, dar, de la caz la caz, și ofițerului operativ.

Pe parcursul activității informativ-operative rolul ofițerului de cercetare penală constă în analizarea dosarelor de urmărire informativă și a altor materiale de acest gen, la solicitarea lucrătorului operativ, în vederea stabilirii în comun a modalităților de documentare și de finalizare a fiecărui caz în parte. În această etapă, se vor stabili modalitățile de valorificare a datelor operative în scopul luării unor măsuri de prevenire, conservare, exploatare și oficializare a unor înscrisuri sau documente obținute în secret, asigurarea mijloacelor materiale de probă și conservarea altor elemente de fapt care pot servi la probarea activității infracționale sau la documentarea faptelor care necesită luarea unor măsuri de prevenire. De asemenea, în acest stadiu se pot stabili persoanele care urmează a fi identificate în vederea ascultării lor în procesul penal, măsurile ce urmează a fi luate pentru acoperirea prejudiciului cauzat sau pentru prevenirea aducerii la îndeplinire a unor intenții infracționale etc. Trebuie să se manifeste mai multă inițiativă din partea lucrătorilor operativi de securitate în sensul ca aceștia să solicite analizarea materialelor informative nu abia în momentul în care acestea urmează să fie finalizate, ci chiar pe parcursul urmăririi sau supravegherii informative, deoarece numai în acest mod pot fi luate cele mai eficiente măsuri de conservare a probelor și mijloacelor de probă care urmează a fi administrate ulterior.

În vederea finalizării prin măsuri de prevenire a unor cazuri mai importante, ofițerii de cercetare penală efectuează acte premergătoare împreună cu ofițerii operativi care au în răspundere acele dosare sau materiale informative.

După începerea urmăririi penale, conlucrarea dintre cei doi ofițeri trebuie să aibă un caracter permanent pentru a se stabili metodele și mijloacele cele mai adecvate de aflare a adevărului și de conspirare a surselor secrete de informare.

Conlucrarea dintre ofițerul de cercetare penală și cel operativ, în cursul urmăririi penale, se referă la :

◆ efectuarea în comun a analizelor în vederea începerii urmăririi penale și întocmirea planului de cercetare ;

◆ identificarea mijloacelor de probă, stabilirea cercului de martori și a ordinii de chemare a acestora în vederea ascultării ;

◆ obținerea unor documente privitoare la prejudiciile aduse avutului obștesc prin săvârșirea infracțiunilor respective ;

◆ contracararea încercărilor de distrugere, modificare sau sustragere a mijloacelor materiale de probă ori de influențare a martorilor, experților sau interpreților ;

◆ efectuarea perchezițiilor domiciliare, a ridicărilor de obiecte și înregistrări, îndeosebi cînd au fost efectuate anterior percheziții secrete ;

◆ cunoașterea psihologiei învinuiților, inculpaților și martorilor, în vederea adoptării unei tactici adecvate de ascultare ;

◆ cunoașterea reacțiilor, înainte și după ascultarea unor elemente cercetate în stare de libertate, a membrilor de familie ori a prietenilor acestora ;

◆ stabilirea și verificarea experților ce urmează a fi desemnați și obținerea materialelor necesare expertizelor ;

◆ valorificarea operativă a unor date apărute pe parcursul urmăririi penale ;

◆ identificarea și evaluarea bunurilor ce urmează a fi supuse sechestrului asigurător ;

◆ obținerea unor informații cu valoare operativă și punerea lor de îndată în lucru ;

◆ cunoașterea în continuare a reacțiilor elementului în cauză față de tactica de cercetare adoptată și de măsurile luate în cursul urmăririi penale etc.

★

V
Valorificarea cit mai deplină și mai operativă a datelor obținute în procesul muncii informativ-operative, perfecționarea continuă a conlucrării dintre aparatul informativ-operativ și organele de cercetare penală ale securității și respectarea întocmai a prevederilor legale, ordinelor și indicațiilor conducerii Departamentului Securității Statului constituie tot atîtea garanții ale realizării sarcinilor și misiunilor care ne revin, asigură legalitatea și temeinicia măsurilor de prevenire și a soluțiilor date în cauzele penale, sporesc eficiența activității de prevenire și lichidare a oricăror fapte de natură a aduce atingere securității statului, cuceririlor revoluționare ale poporului.

Locotenent-colonel Ion SIMA
Căpitan Alexandru OLARU

BIBLIOGRAFIE

la temele pentru pregătirea de specialitate a cadrelor de securitate (pentru convocările din anul 1983)

Teme de interes general

Tema : Considerații privind cauzele și condițiile care generează sau favorizează săvârșirea infracțiunilor contra securității statului.

NICOLAE CEAUȘESCU : Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., broșură, Ed. pol. pag. 84 ; Expunere la Congresul educației politice și culturii socialiste, 2 iunie 1976, pag. 24 ; Cuvîntare la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative, Scinteia din 5 august 1983.

— Legea nr. 23/1971 privind apărarea secretului de stat.

— Decretul nr. 99 din 28 martie 1983 privind regimul aparatelor de multiplicat, materialelor necesare reproducerii scrierilor și al mașinilor de scris.

— Programul de măsuri al Departamentului Securității Statului pe anul 1983.

— Publicația „Securitatea” nr. 1/1982, pag. 34 ; nr. 3/1982, pag. 5 ; nr. 4 din 1982, pag. 3 și 51 și nr. 2/1983, pag. 10 și 53.

Tema : Metode și procedee folosite pentru documentarea operativă a cazurilor aflate în lucru.

NICOLAE CEAUȘESCU : Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., broșură, Ed. pol., pag. 58—67 ; Raport la Conferința Națională a P.C.R. din 16—18 decembrie 1982, broșură, pag. 43—45.

— Ordinul ministrului de interne nr. D/00115/1979.

— Programul de măsuri al Departamentului Securității Statului pe anul 1983.

Tema : Modalități de valorificare prin mijloace de probă a datelor și informațiilor obținute în procesul muncii informativ-operative a organelor de securitate.

NICOLAE CEAUȘESCU : Expunere prezentată la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie 1982, broșură, pag. 35—37.

— Ordinele ministrului de interne nr. D/00115/1979 și 000875/1976.

— Programul de măsuri al Departamentului Securității Statului pe anul 1983.

— Codul de procedură penală, titlul III (Probele și mijloacele de probă).

— Publicația „Securitatea” nr. 4/1982, pag. 3, nr. 1/1983, pag. 5, nr. 2 din 1983, pag. 4.

Teme specifice

Informații interne

Tema: Căi de îmbunătățire a selectării locurilor, obiectivelor, mediilor și persoanelor care trebuie supravegheate informativ prioritar, în vederea prevenirii actelor de trecere frauduloasă a frontierei și de refuz al inapoierii din călătoriile efectuate în străinătate.

NICOLAE CEAUȘESCU: Raport la cel de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român, broșură, Ed. pol., 1979, pag. 80—89; Raport la Conferința Națională a P.C.R. din 16—18 decembrie 1982, broșură, Ed. pol., 1982, pag. 43—56; 66—67.

- Ordinul ministrului de interne nr. 00129/1980.
- Programul de măsuri al Departamentului Securității Statului pe anul 1983.
- Programele de măsuri „ALFA”, „OCEANUL”, „ATLAS” și „RUTIERUL”.
- Publicația „Securitatea” nr. 1/1982, pag. 3 și 45; nr. 2/1982, pag. 23; nr. 4 din 1982, pag. 3; nr. 1/1983, pag. 5, 29 și 35; nr. 2/1983, pag. 4, 10 și 72.

Contraspionaj

Tema: Cîteva considerații cu privire la tehnica acțiunilor de dezinformare și influență vizînd cadre și agenți de spionaj.

NICOLAE CEAUȘESCU: Expunere la ședința activului central de partid și de stat, 3 august 1978, Ed. pol., pag. 42, 47 și 52.

- Ordinele ministrului de interne nr. D/00150 și D/00151 din 1982.
- Programul de măsuri al Departamentului Securității Statului pe anul 1983.
- Publicația „Securitatea” nr. 3/1981, pag. 3 și 11; nr. 1/1982, pag. 3 și 16; nr. 3/1982, pag. 29.

Antiterorism

Tema: Modul de acțiune al lucrătorilor posturilor de miliție comunale pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin privind asigurarea pazei și securității aeronavelor aviației utilitare folosite în prestarea unor lucrări pe raza lor de competență.

NICOLAE CEAUȘESCU: Cuvîntare la întîlnirea cu reprezentanți ai armatei și ai Ministerului de Interne din 28 noiembrie 1978, Ed. pol., 1978, pag. 41—46.

- Ordinul ministrului de interne nr. 099925/1980.
- Ordinul nr. 00687/1980 al ministrului secretar de stat și șef al Departamentului Securității Statului.
- Instrucțiunile comune M-36/1978.
- Programul de măsuri al Departamentului Securității Statului pe anul 1983.
- Lucrarea „Problematika actuală a acțiunilor teroriste” — Serviciul editorial — 1982.
- Publicația „Securitatea” nr. 2/1982, pag. 49; nr. 1/1983, pag. 63.

